

ยุวทูตจิตเอื้อเพื่อ อาสาแบ่งปัน ช่วยผ่านพ้นภัยโควิด ๑๙

วิชาสังคมศึกษา
วิชาภาษาไทย
วิชาภาษาอังกฤษ

สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เล่มที่ ๒

Noun

คำนาม (Noun) หมายถึง คำที่ใช้เรียก คน สัตว์ สิ่งของ ในภาษาอังกฤษแบ่งคำนามออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) คำนามเอกพจน์ (Singular Noun)

หมายถึง คำนามนับได้ และมีเพียงสิ่งเดียว เช่น

a shirt   an octopus
a banana   an eraser

2) คำนามพหูพจน์ (Plural Noun)

หมายถึง มีจำนวนเท่ากับหรือมากกว่า 2 ขึ้นไป

เช่น a shirt → two shirts
a banana → bananas

หลักในการเปลี่ยนคำนามเอกพจน์เป็นคำนามพหูพจน์

1. เติม s ท้ายคำนามเอกพจน์ทั่วไป เช่น

girl = girls   doll = dolls

2. คำนามาด้วย s , sh , ch , o , x , z ให้เติม es เช่น

bus = buses   box = boxes

3. คำนามเอกพจน์ที่ลงท้ายด้วย y ให้เปลี่ยน y เป็น i แล้วเติม es เช่น

lady = ladies   candy = candies

** ยกเว้นถ้าหน้า y เป็นสระ (a , e , i , o , u) ให้เติม s ได้เลย เช่น

boy = boys   monkey = monkeys

4. คำนามเอกพจน์ที่ลงท้ายด้วย f ให้เปลี่ยน f เป็น v แล้วเติม es เช่น

leaf = leaves   shelf = shelves

** ยกเว้นบางคำ เช่น

roof = roofs   cliff = cliffs

5. คำนามบางคำจะเปลี่ยนรูปไปเมื่อทำให้เป็นพหูพจน์

man = men   tooth = teeth

mouse = mice   ox = oxen

6. คำนามบางคำมีรูปเอกพจน์และพหูพจน์เป็นรูปเดียวกัน เช่น

fish = fish   deer = deer

sheep = sheep

** คำนามที่อยู่ในรูปพหูพจน์เสมอ เช่น glasses, scissors, plants, jeans, goggles

Present Simple Tense

1. ใช้กับเหตุการณ์ที่เป็นปัจจุบัน

He teaches English.

(เขาสอนวิชาภาษาอังกฤษ)

She loves dogs.

(เธอชอบเลี้ยงสุนัข)

2. ใช้กับเหตุการณ์ที่เป็นความจริง

The sun rises in the east.

(พระอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก)

Water boils at 100°C.

(น้ำมีจุดเดือดที่ 100 องศาเซลเซียส)

3. ใช้กับเหตุการณ์ที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ทำเป็นประจำสม่ำเสมอ ประจำวัน

I always watch cartoon on Saturdays.

(ฉันดูการ์ตูนทุกวันเสาร์)

She sweeps the floor every day.

(ฉันกวาดบ้านทุกวัน)

โครงสร้าง

ประธาน + กริยา (s/es)

ประโยคบอกเล่า	ประโยคปฏิเสธ	ประโยคคำถาม
She loves dogs.	She doesn't love dogs.	Does she love dogs?
We play tennis on Fridays.	We don't play tennis on Fridays.	Do we play tennis on Fridays?
Mark sings very well.	Mark doesn't sing very well.	Does Mark sing very well?

☺ กริยาจะเติม s/es ต่อท้าย เมื่อตามหลังประธานที่เป็นเอกพจน์

☺ ประธานเอกพจน์ แปลว่า ประธานที่มี 1 คน 1 สิ่ง 1 อย่าง 1 ตัว (ยกเว้น I)

เช่น He, She, It, A boy, That car เป็นต้น

*** ในส่วนของประโยคปฏิเสธและประโยคคำถาม จะนำ do/does มาช่วยในประโยค เมื่อมี does แล้ว กริยาจะไม่เติม s/es

He / She / It / A dog / Peter

does

I / You / We / They / Two dogs / children

do

Adverbs of Frequency

Adverbs of Frequency หรือคำกริยาวิเศษณ์แสดงความถี่ คือ คำที่ใช้บอกความถี่ของเหตุการณ์หรือการกระทำต่าง ๆ มักจะพบในประโยค Present Simple ซึ่งคำที่พบบ่อย มีดังนี้

ระดับความถี่	Adverbs of frequency	ความหมาย
100%	always	เสมอ
90%	usually	ปกติ
80%	normally / generally	โดยทั่วไป
70%	often / frequently	บ่อย ๆ
50%	sometimes	บางครั้ง
30%	occasionally	บางโอกาส
10%	seldom	นาน ๆ ครั้ง
5%	hardly ever / rarely	แทบจะไม่เคย/แทบจะไม่
0%	never	ไม่เคย

ตัวอย่างเช่น

- I **always** get up early. (ฉันตื่นแต่เช้าเสมอ)
- Pete **seldom** helps his mother in the kitchen. (นานครั้งพี่จะช่วยคุณแม่ในครัว)
- He **usually** walks to school. (ปกติเขามักจะเดินไปโรงเรียน)

นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มคำที่แสดงความถี่ได้เช่นเดียวกัน

every	day	ทุก ๆ วัน
	week	ทุก ๆ สัปดาห์
	month	ทุก ๆ เดือน
	year	ทุก ๆ ปี
	Monday	ทุก ๆ วันจันทร์
Once	a day	1 ครั้ง ต่อ วัน
Twice	a year	2 ครั้ง ต่อ วัน
.... times	a day	... ครั้ง ต่อ วัน
	a week	... ครั้ง ต่อ สัปดาห์
	a month	... ครั้ง ต่อ เดือน

โดยมักจะนำคำเหล่านี้ไปต่อท้ายประโยค เช่น She feeds her cats every day.
He rides his bike every week.

Adding s / es

การเติม s / es ต่อท้ายคำกริยา เมื่อมีประธานเป็นเอกพจน์ ถ้าประธานเป็นพหูพจน์ไม่ต้องเติม s / es
หลังคำกริยา

หลักการเติม s / es

1. เติม s หลังคำกริยาปกติทั่วๆ ไป

walk	-	walks	eat	-	eats
read	-	reads	move	-	moves
swim	-	swims	listen	-	listens

2. เติม es หลังคำกริยาที่ลงท้ายด้วย s , ss , sh , ch , x , z และ o เช่น

dress	-	dresses	miss	-	misses
teach	-	teaches	wash	-	washes
fix	-	fixes	go	-	goes

3. คำกริยาที่ลงท้ายด้วย y ให้เปลี่ยน y เป็น i แล้วเติม es เช่น

study	-	studies	cry	-	cries
fly	-	flies	try	-	tries

** ยกเว้น ถ้าหน้า y เป็นสระ (a , e , i , o , u) ให้เติม s ได้เลย เช่น

play	-	plays	buy	-	buys
stay	-	stays	say	-	says

Present Continuous Tense

ใช้พูดถึงเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในขณะที่พูด กล่าวคือ ในขณะที่พูดอยู่นั้น มีเหตุการณ์บางอย่างกำลังเกิดขึ้นพร้อมกัน คำที่มักจะพบบ่อย ๆ เช่น now, at the moment, right now เป็นต้น

โครงสร้าง

Subject + Verb to be + V.ing

- 😊 **Subject** คือ ประธานของประโยค เช่น I, You, We, They, He, She, It, Jackson เป็นต้น
- 😊 **Verb to be** คือ กริยาช่วย เช่น is, am, are เป็นต้น
- 😊 **V.ing** คือ กริยาที่เติม ing

ประโยคบอกเล่า	ประโยคปฏิเสธ	ประโยคคำถาม
The cat is running.	The cat isn't running.	Is the cat running?
They are studying English.	They aren't studying English.	Are they studying English?
He is dancing.	He isn't dancing.	Is he dancing?

การตอบคำถามในประโยคคำถาม

ประโยคคำถาม	การตอบ
Is the cat running?	Yes, it is.
Are they studying English?	No, they aren't.
Is he dancing?	Yes, he is.

Adding -ing

1. กริยาทั่วไป สามารถเติม ing ต่อท้ายได้เลย เช่น

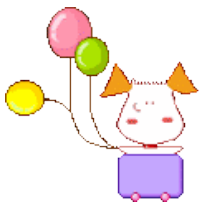
cook	=	cooking
speak	=	speaking
walk	=	walking
sleep	=	sleeping

2. กริยาที่ลงท้ายด้วย e ให้ตัด e ทิ้งแล้วเติม ing

come	=	coming
dance	=	dancing
write	=	writing
ride	=	riding

3. กริยาที่ลงท้ายด้วย ie ให้เปลี่ยน ie เป็น y แล้วเติม ing

die	=	dying
tie	=	tying
lie	=	lying

4. กริยาที่มีเสียงสั้น มีสระ 1 ตัว ตัวสะกด 1 ตัว

ให้เพิ่มตัวสะกดอีก 1 ตัว แล้วเติม ing

out	=	outing
run	=	running
hit	=	hitting

5. คำกริยาที่ไม่สามารถนำมาใช้ในรูปประโยค Present Continuous Tense ได้

กริยาที่แสดงถึงประสาทสัมผัสทั้งห้า เช่น see, hear, taste, smell, feel เป็นต้น

กริยาที่แสดงถึงความชอบและไม่ชอบ เช่น love, like, hate, dislike, desire เป็นต้น

กริยาที่แสดงความต้องการ เช่น want, wish, prefer เป็นต้น

กริยาที่แสดงความรู้สึกนึกคิด เช่น believe, know, forget, remember เป็นต้น

Past Simple Tense

ใช้พูดถึงเหตุการณ์ที่ใช้บอกเพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่เกิดขึ้นและเสร็จสิ้นแล้วในอดีต คำระยะเวลาที่มักจะพบบ่อย ๆ ในประโยค Past Simple Tense ได้แก่

- Yesterday   เมื่อวานนี้
- ..... ago   เช่น 5 days ago, 2 weeks ago, 10 minutes ago,
10 years ago
- last .....   เช่น last night, last week, last year, last summer,
last month

โครงสร้าง

ประโยคบอกเล่า	Subject + Verb.2
ประโยคปฏิเสธ	Subject + did not + Verb.1
ประโยคคำถาม	Did + Subject + Verb.1?

ตัวอย่างเช่น

- ประโยคบอกเล่า : Mary **went** to Japan last year.
ประโยคปฏิเสธ : Mary **did not go** to Japan last year.
ประโยคคำถาม : **Did** Mary **go** to Japan last year?
การตอบ : Yes, she **did**.
No, she **did not**.

กริยาช่องที่ 2

กริยาช่องที่ 2 หรือ Past Tense คือ คำกริยาที่แสดงถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต มี 2 แบบ คือ แบบที่ 1 กริยาปกติ (regular Verb)

1. กริยาทั่วไปสามารถเติม ed ต่อท้ายได้เลย

cook = cooked

talk = talked

clean = clean

2. กริยาที่ลงท้ายด้วย e สามารถเติม d ต่อท้ายได้เลย

dance = danced

like = liked

live = lived

3. กริยาที่ลงท้ายด้วย y เปลี่ยน y เป็น i แล้วเติม ed

study = studied

marry = married

**แต่ถ้าหน้า y เป็นสระ a, e, i, o, u สามารถเติม ed ต่อท้ายได้เลย

stay = stayed

play = played

4. กริยาที่มีพยางค์เดียว และมีสระ (a e i o u) เพียงตัวเดียว

ให้เพิ่มตัวสะกด 1 ตัว แล้วเติม ed

shop = shopped

stop = stopped

แบบที่ 2 กริยาไม่ปกติ (irregular Verb) เช่น

No.	Infinitive (V.1)	Past Simple (V.2)	Past Participle (V.3)
1	be	was/were	been
2	break	broke	broken
3	build	built	built
4	choose	chose	chosen
5	come	came	come
6	cry	cried	cried
7	do	did	done
8	drink	drank	drunk
9	drive	drove	driven
10	drop	dropped	dropped
11	eat	ate	eaten
12	fall	fell	fallen
13	find	found	found
14	fly	flew	flown
15	give	gave	given
16	go	went	gone
17	know	knew	known
18	learn	learned/learnt	learned/learnt
19	see	saw	seen
20	travel	travelled	travelled

Verb to be

Verb to be แปลว่า เป็น อยู่ คือ โดยมี 3 ตัว ได้แก่ is am are ซึ่งจะเห็น is am are วางไว้หลังประโยคบอกเล่า มีหลักการใช้ง่าย ๆ ดังนี้

ประโยคบอกเล่า

I am a student.
She is 7 years old.
They are Americans.

ประโยคปฏิเสธ

I am not a student.
She is not 7 years old.
They are not Americans.

ประโยคคำถาม

Am I a student?
Is she 7 years old?
Are they Americans?

จะเห็นได้ว่า is am are จะตามหลังประธานไม่เหมือนกัน โดยแบ่งได้ดังนี้

Subject	Verb to be	Short form
I	am	I'm
You	are	You're
We		We're
They		They're
He	is	He's
She		She's
It		It's

ตัวอย่างเช่น

ประโยคบอกเล่า : They **are** dogs.
ประโยคปฏิเสธ : They **are not** dogs.
ประโยคคำถาม : **Are** they dogs?
การตอบ : Yes, they **are**.
No, they **are not**.

หลักการจำง่าย ๆ

I ใช้กับ am
You We They ต้องใช้กับ are
He She It นั้นหนา จำไว้ว่าต้องใช้กับ is

คนเดียว สิ่งเดียว ตัวเดียว ใช้ is
หลายคน หลายสิ่ง หลายตัว ใช้ are

Wh - question

Wh – question หรือ Question word คือ คำขึ้นต้นประโยคคำถาม เพื่อให้ผู้ตอบบอกข้อมูล หรือเรื่องราวที่เราอยากทราบ คำเหล่านี้จะอยู่ต้นประโยคเสมอ และขึ้นต้นด้วย Wh –

What	อะไร	ใช้ถามอาชีพ ชื่อบุคคล สัญชาติ สิ่งของ เวลา สิ่งที่ชอบ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ วัน วิชา เป็นต้น เช่น What is your name?
Where	ที่ไหน	ใช้ถามสถานที่ คำตอบต้องเป็นสถานที่ เช่น Where is the book?
When	เมื่อไหร่	ใช้ถามเกี่ยวกับเวลา ช่วงเวลา (ถ้าต้องการเวลาที่แน่นอน ใช้ What time) เช่น When is your birthday?
Why	ทำไม	ใช้ถามเหตุผล (มักใช้ร่วมกับคำว่า Because) เช่น Why did you come late?
Who	ใคร	ใช้ถามเกี่ยวกับบุคคล เช่น Who is your best friend?
Which	อันไหน สิ่งไหน	ใช้ถามเพื่อให้เลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น Which shirt do you want to buy?
Whose	ของใคร	ใช้ถามเกี่ยวกับคำแสดงความเป็นเจ้าของ เช่น Whose car is it?
How	อย่างไร	ใช้ถามเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เช่น ราคา สุขภาพ อายุ ความสูง หรือวิธีการ How old are you? How much is it? How tall are you? How are you?

แบบทดสอบชุดที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

วิชา ภาษาอังกฤษ ป.6

จำนวน 20 ข้อ

คำชี้แจง แบบทดสอบมี 20 ข้อ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก โดยเลือกตอบเพียง
ตัวเลือกเดียว

Part 1: Vocabulary (Items 1 – 5)

Direction: Choose the best answer.

- _____ works on an airplane.
1. An architect   2. A pilot
3. An astronaut   4. A detective
- Asparagus, cauliflowers, and cucumbers
are _____.
1. flowers   2. fruits
3. vegetables   4. animals
- The opposite of “single” is _____.
1. empty   2. lonely
3. boring   4. married
- The synonym of “incorrect” is _____.
1. correct   2. right
3. wrong   4. clever
- Mr. Chang is from China. He is _____.
1. Chinist   2. Chinian
3. Chino   4. Chinese

Part 2: Grammar (Items 6 - 10)

Direction: Choose the best answer.

- _____ honest man never cheats or lies.
1. A   2. An
3. The   4. -
- _____ teachers love their students.
1. Every   2. Each
3. All   4. More
- Paul has _____ puppies.
1. white lovely five   2. lovely five white
3. five lovely white   4. five white lovely
- A: What time did you leave home this
morning?
B: I _____ home at 6 o'clock.
1. leave   2. leaved
3. left   4. leafed
- Alex is a musician. He is interested
_____ music.
1. in   2. at
3. on   4. to

Part 3: Conversation (Items 11 - 15)

Direction: Choose the best word or phrase to complete each sentence.

Conversation

James : Hi, Amy. Sorry, I'm late.

Amy : Hi, James. ___(11)__. I just got here. How are you?

James : ___(12)__. Thank you. ___(13)___ you?

Amy : Not bad, thanks. ___(14)___ did you get up this morning?

James : I got up at 7 o'clock. I forgot to set my alarm clock.

Amy : _____(15)_____.

11. 1. Not at all	2. Thank you
3. I'm fine	4. It's okay
12. 1. I am a student	2. I am all right
3. I am from Bangkok	4. I am coming
13. 1. What are	2. What about
3. What for	4. What with
14. 1. What day	2. What time
3. What for	4. When time
15. 1. That's too bad	
2. That's very kind of you	
3. That's delicious	
4. That's too little	

Part 4: Reading Comprehension

Direction: Read and answer the question below. (Items 16 - 20)

Passage

Octopuses are highly intelligent animals which live in the ocean. Scientists say that these **marine** creatures are as intelligent as dogs.

Octopuses have a soft and round body with no bones or shell. They move by crawling and swimming. Octopuses have eight arms. They can regrow an arm if they lose one. They use their arms to crawl on solid surfaces and to grab food.

Octopuses have special skin cells. This allows them to change the color of their bodies. When under attack, they often send out black ink to escape from hunters.

Octopuses often hunt at night. They **feed on** crabs, shrimps, and shellfish. Octopuses do not live very long. Some species live as shortly as six months. Others may live up to five years.

16. What does the word “marine” mean?

1. living in the river
2. intelligent
3. living in the sea
4. smart

17. Why can octopuses change their skin color?

Because they _____.

1. have a round body
2. have soft skin
3. have no bones
4. have special skin cells

18. How do octopuses move on solid surfaces?

1. by sending out ink
2. by changing their body color
3. by walking on their arms
4. by swimming

19. What does the word “feed on” mean?

1. eat
2. catch
3. hide
4. find

20. How do octopuses escape from their attackers?

1. by sending out ink
2. by hunting at night
3. by walking on their arms
4. by changing their cells

เฉลยแบบทดสอบชุดที่ 1 วิชาภาษาอังกฤษ ป.6

ข้อ	คำตอบ	เหตุผล
Part 1: Vocabulary		
1.	2	- นักบินทำงานบนเครื่องบิน architect = สถาปนิก pilot = นักบิน astronaut = นักบินอวกาศ detective = นักสืบ
2.	3	- หน่อไม้ฝรั่ง กะหล่ำดอก และแตงกวาเป็นผัก flowers = ดอกไม้ fruits = ผลไม้ vegetables = ผัก animals = สัตว์
3.	4	- คำที่มีความหมายตรงข้ามกับคำว่า “single (โสด)” ก็คือ สมรส empty = ว่างเปล่า lonely = เหงา boring = น่าเบื่อ married = แต่งงาน
4.	3	- คำที่มีความหมายเหมือนกับคำว่า incorrect ก็คือ wrong แปลว่า ผิด correct = ถูกต้อง right = ถูกต้อง wrong = ผิด clever = ฉลาด
5.	4	- คุณชายมาจากเมืองจีน เขาเป็นชาวจีน Chinese เป็น adjective ของ China แปลว่า มีเชื้อสายจีน, เกี่ยวกับชาติจีน
Part 2: Grammar		
6.	2	- คนที่ซื่อสัตย์ไม่พูดโกหกหรือไม่คดโกง ใช้ an นำหน้า เพราะ honest ขึ้นต้นด้วยเสียงสระและเป็นการพูดถึงคนซื่อสัตย์ทั่ว ๆ ไปไม่ได้ เจาะจง
7.	3	- คุณครูทั้งหลายต่างก็รักนักเรียนของท่าน ใช้ all เพราะ teachers เป็นคำนามนับได้พหูพจน์มารับ
8.	3	- พอลมีลูกสุนัขสีขาวที่น่ารักรักษาตัว การเรียงลำดับ adjective เรียงเข้าหาคำนาม มีดังนี้ จำนวน ลักษณะ และสี
9.	3	- A: เมื่อเช้านี้เธอออกจากบ้านกี่โมง B: ฉันออกจากบ้านตอนหกโมงตรง เป็นเหตุการณ์ในอดีต กริยาอยู่ในรูปอดีต (กริยาช่องที่ 2) ดังนั้นรูปอดีตของ leave คือ left
10.	1	- อเล็กซ์เป็นนักดนตรี เขาสนใจเรื่องดนตรี ใช้ in ตามหลัง to be interested เพื่อบอกว่าสนใจในสิ่งใด

ข้อ	คำตอบ	เหตุผล
<p>Part 3: Conversation</p> <p><u>Conversation</u></p> <p>เจมส์ : สวัสดี เอมี ขอโทษที่พี่มาสาย</p> <p>เอมี : สวัสดี เจมส์ ไม่เป็นไรหรอก ฉันเพิ่งมาถึง เธอสบายดีนะ</p> <p>เจมส์ : ฉันก็สบายดี ขอขอบคุณ แล้วเธอเป็นอย่างไรบ้าง</p> <p>เอมี : ไม่เลว ขอขอบคุณนะ เมื่อเช้าเธอดึนนอนก็โง่ง</p> <p>เจมส์ : ดึนตื่นนอนตอนเจ็ดโมง ฉันลืมตั้งนาฬิกาปลุก</p> <p>เอมี : แย่จริง</p>		
11.	4	- เมื่อมีผู้กล่าวขอโทษ ควรตอบว่า It's okay. หรือ It's all right. เพื่อบอกว่าไม่เป็นไร
12.	2	- เมื่อถูกถามว่า How are you? (สบายดีไหม) สามารถตอบกลับไปว่า I am all right. , I am okay. หรือ I am fine.
13.	2	- ใช้สำนวน What about you? หรือ And you? เพื่อถามคำถามเดียวกันก่อนหน้านี้อีกกลับไป
14.	2	- ใช้ What time ขึ้นต้นประโยค เพื่อใช้ถามเวลา
15.	1	- ใช้สำนวน That's too bad. เพื่อแสดงความรู้สึกเห็นใจกับเรื่องแย่ ๆ
<p>Part 4: Reading Comprehension</p> <p><u>Passage</u></p> <p>ปลาหมึกเป็นสัตว์ที่ฉลาดมาก ซึ่งอาศัยอยู่ในมหาสมุทร นักวิทยาศาสตร์กล่าวกันว่าเจ้าสัตว์ทะเลชนิดนี้มีความฉลาดเท่ากับสุนัขเลยทีเดียว</p> <p>ลำตัวของปลาหมึกมีลักษณะกลม อ่อนนุ่ม และไม่มีกระดูกหรือกระดูก พวกมันเคลื่อนที่ได้โดยการคลานหรือว่ายน้ำ ปลาหมึกมีหนวดแปดเส้น หากเส้นใดหลุดไปก็สามารถงอกใหม่ขึ้นมาได้อีก หนวดของพวกมันมีเอาไว้ใช้คลานตามพื้นผิวที่แข็ง หรือใช้จับอาหาร</p> <p>ปลาหมึกมีเซลล์ผิวหนังที่พิเศษ ซึ่งทำให้มันสามารถเปลี่ยนสีของลำตัวมันได้ เมื่อพวกมันถูกโจมตีก็มักจะปล่อยหมึกสีดำออกมา เพื่อใช้หลบหนีศัตรู</p> <p>ปลาหมึกมักออกหากินตอนกลางคืน พวกมันกินปู กุ้ง และหอยเป็นอาหาร ปลาหมึกมีชีวิตอยู่ได้ไม่นาน บางสายพันธุ์อาศัยอยู่ได้เพียงแค่พีกเดือน ในขณะที่สายพันธุ์อื่นอยู่ได้ถึงห้าปี</p>		
16.	3	- คำว่า marine มีความหมายว่า อาศัยอยู่ในทะเล
17.	4	- ทำไมปลาหมึกถึงสามารถเปลี่ยนสีของมันได้ คำตอบคือ เพราะพวกมันมีเซลล์ผิวหนังที่พิเศษ
18.	3	- ปลาหมึกสามารถเคลื่อนที่บนพื้นผิวได้อย่างไร คำตอบคือ โดยการใช้หนวดเดิน
19.	1	- feed on มีความหมายว่า กิน
20.	1	- ปลาหมึกใช้วิธีใดในการหลบหนีศัตรู คำตอบคือ โดยการพ่นหมึกสีดำ

แบบทดสอบชุดที่ 2
วิชา ภาษาอังกฤษ ป.6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
จำนวน 20 ข้อ

คำชี้แจง แบบทดสอบมี 20 ข้อ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก โดยเลือกตอบเพียง
ตัวเลือกเดียว

Part 1: Vocabulary (Items 21 – 25)

Direction: Choose the best answer.

21. _____ works on a spaceship.
1. An architect   2. A pilot
3. An astronaut   4. A detective
22. The opposite of “difficult” is _____.
1. delicious   2. busy
3. ready   4. easy
23. The opposite of “lazy” is _____.
1. expensive   2. interesting
3. stupid   4. diligent
24. The synonym of “angry” is _____.
1. sad   2. mad
3. fine   4. lovely
25. This box is too heavy for the little girl to
_____.
1. type   2. shave
3. carry   4. chew

Part 2: Grammar (Items 26 - 30)

Direction: Choose the best answer.

26. The sun rises in _____ east.
1. a   2. this
3. the   4. that
27. Michael is the most _____ student in this
class.
1. best   2. naughtier
3. naughtiest   4. worst
28. You have to be _____ when you cross
the road.
1. careless   2. careful
3. carefully   4. carelessly
29. Jason found a wallet in the classroom
_____.
1. tomorrow   2. at the moment
3. right now   4. yesterday
30. Charles got high score in the test _____
he studied very hard.
1. but   2. because
3. so   4. before

Part 3: Conversation (Items 31 - 35)

Direction: Choose the best word or phrase to complete each sentence.

Conversation
(George is on his way home. He meets Peter who is driving to the market.)

George : Hey, Peter. ___(31)___?

Peter : Hi, George. I'm going to the market. ___(32)___?

George : Oh, I'm going home.

Peter : Do you want me to give you a lift?

George : Yes, ___(33)___.

Peter : Get in then.

George : Okay.

Ten minutes later

George : ___(34)___.

Peter : That's alright, George. See you later.

George : ___(35)___ . Bye.

31. 1. What are you going
2. When are you going
3. How are you going
4. Where are you going
32. 1. How is everything
2. How about you
3. Where are you
4. Where are you living

33. 1. sorry
2. excuse me
3. please
4. Pardon
34. 1. Thanks to the lift
2. Thanks for the lift
3. Thank you the lift
4. Thank you to the lift
35. 1. Take home
2. Take care
3. Take time
4. Take turn

Part 4: Reading Comprehension

Direction: Read and answer the question below. (Items 36 - 40)

Passage

Sushi is the most famous Japanese dish outside of Japan, and one of the most popular dishes among the Japanese themselves. In Japan, Sushi is usually enjoyed on special occasions, such as a celebration. During the Edo period, “sushi” referred to pickled fish conserved in vinegar. Nowadays sushi can be defined as a dish containing rice which has been prepared with sushi vinegar. There are many different types of sushi.

36. What is this passage mainly about?

1. food
2. recipe
3. cooking
4. history

37. When is sushi usually enjoyed?

1. In the war
2. On special occasions
3. In the past
4. Nowadays

38. What did “sushi” in Edo period refer to ?

1. Pickled fish
2. Vinegar
3. Rice and Vinegar
4. Pickled fish conserved in vinegar

39. What can sushi be defined nowadays?

1. Pickled fish that is served with vinegar
2. Vinegar that is served with rice
3. A dish containing rice which has been prepared with sushi vinegar
4. Pickled fish conserved in vinegar

40. The underline word “occasion” is closest in meaning to ...

1. ability
2. opportunity
3. validity
4. imagination

เฉลยแบบทดสอบชุดที่ 2 วิชาภาษาอังกฤษ ป.6

ข้อ	คำตอบ	เหตุผล
Part 1: Vocabulary		
21.	3	- นักบินอวกาศทำงานบนยานอวกาศ architect = สถาปนิก pilot = นักบิน astronaut = นักบินอวกาศ detective = นักสืบ
22.	4	- คำที่มีความหมายตรงข้ามกับคำว่า “difficult (ยาก)” ก็คือ ง่าย delicious = อร่อย busy = ยุ่ง ready = พร้อม easy = ง่าย
23.	4	- คำที่มีความหมายตรงข้ามกับคำว่า “lazy (ขี้เกียจ)” ก็คือ ขยัน expensive = ราคาแพง interesting = น่าสนใจ stupid = โง่เขลา diligent = ขยัน
24.	2	- คำที่มีความหมายเหมือนกับกับคำว่า angry ก็คือ mad แปลว่า โกรธ sad = เศร้า mad = โกรธ fine = ดี, งาม lovely = น่ารัก
25.	3	- กล่องใบนี้หนักเกินกว่าเด็กผู้หญิงตัวเล็ก ๆ นั้นจะถือไปได้ type = พิมพ์ shave = โกน carry = ถือ chew = เคี้ยว
Part 2: Grammar		
26.	3	- พระอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก ใช้ the กับทิศทุกทิศ
27.	3	- ไมเคิลเป็นเด็กที่ซุกซนที่สุดในชั้นเรียนนี้ ใช้ naughtiest เนื่องจากเป็นการเปรียบเทียบขั้นสูงสุด โดยสังเกตจาก the most
28.	2	- เธอจะต้องระมัดระวังเวลาจะข้ามถนน ต้องการให้ adjective หลัง be
29.	4	- เจสันพบกระเป๋าเงินใบหนึ่งในห้องเรียนเมื่อวานนี้ เป็นประโยค Past Simple โดยสังเกตจาก found จึงต้องใช้คำบอกเวลาในอดีต
30.	2	- ชาร์ลทำคะแนนได้สูงจากการทดสอบ เพราะว่าเขาตั้งใจเรียนหนังสืออย่างมาก ใช้ because เพื่อเชื่อมประโยคทั้งสองที่เป็นเหตุและผลกัน

ข้อ	คำตอบ	เหตุผล
<p>Part 3: Conversation</p> <p><u>Conversation</u></p> <p>(จอร์จกำลังเดินทางกลับบ้าน เขาได้พบกับปีเตอร์ขณะที่เขากำลังขับรถไปตลาด)</p> <p>จอร์จ : ปีเตอร์ คุณกำลังจะไปที่ไหนหรือ</p> <p>ปีเตอร์ : สวัสดี จอร์จ ฉันกำลังจะไปตลาด แล้วคุณล่ะกำลังไปที่ไหน</p> <p>จอร์จ : ฉันกำลังจะกลับบ้าน</p> <p>ปีเตอร์ : คุณอยากจะให้ฉันขับรถไปส่งไหม</p> <p>จอร์จ : เอาสิ ขอบคุณด้วยนะ</p> <p>ปีเตอร์ : ถ้างั้นก็ขึ้นมาเลย</p> <p>จอร์จ : ได้เลย</p> <p><i>อีกสิบนาทีถัดมา</i></p> <p>จอร์จ : ขอบคุณมากนะที่มาส่ง</p> <p>ปีเตอร์ : ไม่เป็นอะไรหรอก จอร์จ แล้วเจอกันนะ</p> <p>จอร์จ : ดูแลตัวเองด้วยนะ สวัสดี</p>		
31.	4	- ใช้ Where เพื่อถามถึงจุดหมายปลายทาง
32.	2	- ใช้สำนวน How about you? เพื่อถามคำถามเดียวกันกลับไป
33.	3	- ใช้ please เป็นการขอร้อง
34.	2	- ใช้สำนวน Thank you for หรือ Thanks for ตามด้วยคำนาม หรือวลีนาม
35.	2	- ใช้สำนวน Take care ในการบอกลาคนที่เราคำนึงและสนิทสนม
<p>Part 4: Reading Comprehension</p> <p><i>Passage</i></p> <p>ซูชิเป็นอาหารญี่ปุ่นที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในโลก และได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในประเทศญี่ปุ่น ในประเทศญี่ปุ่น ผู้คนนิยมทานซูชิกันในโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่น การเฉลิมฉลอง ในสมัยเอโดะ ซูชินั้นหมายถึงปลาตองที่หมักไว้ในน้ำส้มสายชู แต่ในปัจจุบัน ซูชิหมายถึงเมนูอาหารที่ประกอบด้วยข้าว ซึ่งเสิร์ฟคู่กับน้ำส้มสายชูซูชิ และซูชินั้นก็มีมากมายหลายประเภท</p>		
36.	1	- บทความนี้มีเนื้อหาหลักเกี่ยวกับเรื่องใด คำตอบคือ food (อาหาร)
37.	2	- ผู้คนนิยมทานซูชิเมื่อใด คำตอบคือ ในโอกาสพิเศษต่าง ๆ
38.	4	- คำว่า ซูชิ ในยุคเอโดะหมายถึงอะไร คำตอบคือ ปลาตองที่หมักไว้ในน้ำส้มสายชู
39.	3	- คำว่า ซูชิ ในยุคปัจจุบันหมายถึง เมนูอาหารที่ประกอบด้วยข้าวซึ่งเสิร์ฟคู่กับน้ำส้มสายชูซูชิ
40.	2	- คำว่า occasion (N.) มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า opportunity (N.) แปลว่า โอกาส

แบบทดสอบชุดที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

วิชา ภาษาอังกฤษ ป.6

จำนวน 20 ข้อ

คำชี้แจง แบบทดสอบมี 20 ข้อ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก โดยเลือกตอบเพียง
ตัวเลือกเดียว

Part 1: Vocabulary (Items 41 – 45)

Direction: Choose the best answer.

41. Yaks, pigeons, and crows are _____.
1. flowers   2. fruits
3. vegetables   4. animals
42. The opposite of “straight” is _____.
1. broad   2. bent
3. blunt   4. bright
43. The synonym of “large” is _____.
1. huge   2. tiny
3. little   4. small
44. The synonym of “mistake” is _____.
1. error   2. prize
3. gift   4. present
45. My room is on tenth floor. I don’t use the stairs. I have to use the _____.
1. trolley   2. elevator
3. calculator   4. cart

Part 2: Grammar (Item 46 - 50)

Direction: Choose the best answer.

46. London is _____ capital of _____ England.
1. a, the   2. a, -
3. the, the   4. the, -
47. There are _____ boys in this class.
1. a little   2. a few
3. lots   4. a lot
48. Jack plays football _____ than James.
1. weller   2. better
3. more good   4. more well
49. The farmer _____ a lot of mice two days ago.
1. catches   2. caught
3. caught   4. catching
50. Yesterday Betty bought five _____ of milk and two _____ of cereal.
1. cartons, bottles   2. packets, bottles
3. cartons, packets   4. packets, cartons

Part 3: Conversation (Items 51 - 55)

Direction: Choose the best word or phrase to complete each sentence.

Conversation

(Linda is shopping at the mall.)

Clerk: _____(51)_____. Can I help you, madam?

Linda: Yes. I want to buy a good handbag. _____(52)_____, please?

Clerk: _____(53)_____. Here you are.

Linda: Thank you. Oh, it's very lovely. _____(54)_____?

Clerk: It's 700 baht.

Linda: Well, I will take it then. Here is 700 baht.

Clerk: Thank you. Here is your handbag. _____(55)_____.

51. 1. Good afternoon

2. Good night

3. Good to see you here

4. Good to meet you again

52. 1. Can I borrow that one

2. Can I watch that one

3. Can I look at that one

4. Can I change that one

53. 1. No way

2. Maybe

3. Of course

4. Very welcome

54. 1. How much does it

2. How a lot is it

3. How much is it

4. How a lot cost

55. 1. Have a nice day

2. Have a nice meal

3. Have a nice trip

4. Have a nice life

Part 4: Reading Comprehension

Direction: Read and answer the question below. (Items 56 - 60)

Passage

Europe Tour

Destination : Italy, Switzerland, France, Germany

How long : 7 days 6 nights

Hotel standard : 5 star

Airline : Fly Emirates

Travel period : 6 – 12 July 2011

Price : 70,000 THB (Adult) 65,000 THB (Kids under 12 year-old)

Tour programs

France : Eiffel Tower, Versailles Palace

Italy : Pisa Tower, Vatican, Piazza San Marco

Switzerland : Mount Pilatus, Jungfrauoch

Germany : Neuschwanstein Castle, Lake Constance

Don't hesitate to give us a call (Preferable 1 month in advanced before the tour)

Phone: +6627485679

Fax: +6628740300

Email: travelingeurope@bkk.com

Office Hour: Daily from 8.30 AM – 5.30 PM

56. What is this advertisement mainly about?

- 1. Travelling
- 2. Activity
- 3. Economic
- 4. Beauty

57. How much do you have to pay if you travel with your 8 year-old son?

- 1. 70,000 THB
- 2. 65,000 THB
- 3. 140,000 THB
- 4. 135,000 THB

58. What can you do in Italy?

- 1. Visiting the black forest
- 2. Visiting Mount Pilatus
- 3. Visiting Piazza San Marco
- 4. Visiting Eiffel Tower

59. What is your accommodation?

- 1. Hotel
- 2. Hostel
- 3. Motel
- 4. Guesthouse

60. When should you call if you're interested in joining the tour?

- 1. 1 week before the tour
- 2. 2 weeks before the tour
- 3. 1 month before the tour
- 4. 2 months before the tour

เฉลยแบบทดสอบชุดที่ 3 วิชาภาษาอังกฤษ ป.6

ข้อ	คำตอบ	เหตุผล
Part 1: Vocabulary		
41.	4	- จามรี พืราบ และอีกาเป็นสัตว์ flowers = ดอกไม้ fruits = ผลไม้ vegetables = ผัก animals = สัตว์
42.	2	- คำที่มีความหมายตรงข้ามกับคำว่า “straight (ตรง)” ก็คือ งอ, โค้ง broad = กว้าง bent = โค้ง, งอ blunt = ทู่, ทื่อ bright = สว่าง, ฉลาด
43.	1	- คำที่มีความหมายเหมือนกับกับคำว่า large ก็คือ huge แปลว่า ใหญ่โต huge = ใหญ่ tiny = เล็กจิ๋ว little = เล็ก small = เล็ก
44.	1	- คำที่มีความหมายเหมือนกับกับคำว่า mistake ก็คือ error แปลว่า ข้อผิดพลาด error = ข้อผิดพลาด prize = รางวัล reward = รางวัล present = ของขวัญ
45.	2	- ห้องของฉันอยู่บนชั้นสิบ ฉันไม่ใช้บันได ก็เลยใช้ลิฟต์ trolley = รถเข็น elevator = ลิฟต์ calculator = เครื่องคิดเลข cart = รถเข็น
Part 2: Grammar		
46.	4	- ลอนดอนเป็นเมืองหลวงของประเทศอังกฤษ ใช้ the เนื่องจากมีเมืองหลวงเพียงแห่งเดียว และไม่ใช่ article นำหน้าประเทศ
47.	2	- มีเด็กผู้ชายไม่กี่คนในห้องเรียนนี้ ใช้ a few นำหน้าคำนามนับได้ เพื่อระบุปริมาณที่น้อย
48.	2	- แจ็คเล่นฟุตบอลได้ดีกว่าเจมส์ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบขั้นกว่า โดยสังเกตจาก than ดังนั้นขั้นกว่าของ well คือ better ทำหน้าที่เป็น adverb ขยายกริยา plays
49.	3	- เมื่อสองวันก่อนเกษตรกรจับหนูได้หลายตัว เป็นประโยค Past Simple โดยสังเกตจาก two days ago จึงต้องใช้ caught ซึ่งเป็นรูปอดีตของ catch
50.	3	- เมื่อก่อน เบ็ตตี้ซื้อนมมาห้ากล่อง และซีเรียลสองซอง โดยหน่วยของนมสามารถใช้ bottle (ขวด), carton (กล่อง), jug (เหยือก) หรือ glass (แก้ว) ส่วนซีเรียลสามารถนับเป็น packet (ซอง) ได้

ข้อ	คำตอบ	เหตุผล
56.	1	- โฆษณานี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร คำตอบคือ travelling (การท่องเที่ยว)
57.	4	- คุณจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเท่าไร? ถ้าคุณต้องการไปเที่ยวกับลูกชายวัยแปดขวบ คำตอบคือ 135,000 บาท
58.	3	- คุณสามารถทำอะไรได้ที่อิตาลี คำตอบคือ เยี่ยมชมจัตุรัสมาโรโค
59.	1	- ที่พักของคุณคือ Hotel (โรงแรม)
60.	3	- คุณควรจะติดต่อบริษัททัวร์เมื่อใด หากคุณต้องการร่วมเดินทางไปกับทัวร์ คำตอบคือ หนึ่งเดือนล่วงหน้า

สื่อสาระความรู้

โครงการยุวทูตจิตเอื้อเพื่อ อาสาแบ่งปันช่วยผ่านพ้นภัยโควิด ๑๙

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

มูลนิธิยุวทูตความดีกระทรวงการต่างประเทศ

ร่วมกับ

โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๑

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม

๑. พุทธประวัติ

พระพุทธเจ้าทรงมีพระนามเดิมว่า “สิทธัตถะ” ซึ่งหมายถึง ผู้ที่สำเร็จความมุ่งหมายแล้ว หรือผู้ปรารถนาสิ่งใดย่อมได้สิ่งนั้น เจ้าชายสิทธัตถะทรงเป็นพระราชโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะ กษัตริย์ผู้ครองกรุงกบิลพัสดุ์ แคว้นสักกะ และ “พระนางสิริมหามายา” พระราชธิดาของกษัตริย์ราชสกุลโกถิยวงศ์แห่งกรุงเทวทหะ แคว้นโกถิยะ

ประสูติ

ในคืนที่พระพุทธเจ้าเสด็จปฏิสนธิในครรภ์พระนางสิริมหามายา พระนางพระประสูติกาล ที่ได้ต้นสาละ ณ สวนลุมพินีวัน เมื่อวันศุกร์ ขึ้นสิบห้าค่ำ เดือนวิสาขะ ปีจอ ๘๐ ปีก่อนพุทธศักราช (ปัจจุบันสวนลุมพินีวัน เรียกว่ารุมมินเด อยู่ในประเทศเนปาล) หลังจากเจ้าชายสิทธัตถะประสูติกาลได้แล้ว ๗ วัน พระนางสิริมหามายาก็เสด็จสวรรคตแล้ว เจ้าชายสิทธัตถะจึงอยู่ในความดูแลของพระนางประชาบดีโคตมี ซึ่งเป็นพระกนิษฐาของพระนางสิริมหามายา มีพราหมณ์ทั้ง ๘ ได้ทำนายว่า เจ้าชายสิทธัตถะมีลักษณะเป็นมหาบุรุษ คือ หากดำรงตนในฆราวาสจะได้เป็นจักรพรรดิ ถ้าออกบวชจะได้เป็นศาสดาเอกของโลก แต่โกณฑัญญะพราหมณ์ผู้อายุน้อยที่สุดในจำนวนนั้น ยืนยันหนักแน่นว่า พระราชกุมารสิทธัตถะจะเสด็จออกบวช และจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า

ทันทีที่ประสูติ เจ้าชายสิทธัตถะทรงดำเนินด้วยพระบาท ๗ ก้าว

ในวัยเด็กเจ้าชายสิทธัตถะทรงศึกษาเล่าเรียนจนจบศิลปศาสตร์ทั้ง ๑๘ แขนง ในสำนักครูวิศวามิตร และเนื่องจากพระบิดาไม่ประสงค์ให้เจ้าชายสิทธัตถะเป็นศาสดาเอกของโลก จึงพยายามทำให้เจ้าชายสิทธัตถะพบเห็นแต่ความสุข โดยการสร้างปราสาท ๓ ฤดู ให้อยู่ประทับ เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะพระชนมายุ ๑๖ พรรษา ทรงอภิเษกสมรสกับพระนางพิมพา หรือยโสธรา พระธิดาของพระเจ้ากรุงเทวทหะซึ่งเป็นพระญาติฝ่ายพระมารดา จนกระทั่งมีพระชนมายุ ๒๙ พรรษา พระนางพิมพาได้ให้ประสูติพระราชโอรส มีพระนามว่า “ราहुล” ซึ่งหมายถึง “บัว”

เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จออกผนวช

เจ้าชายสิทธัตถะทรงเบื่อหน่ายความจำเจในปราสาท ๓ ฤดู จึงชวนสารถีทรงรถม้าประพาสาอุทยาน ครั้งนั้น ได้ทอดพระเนตรเห็นคนแก่ คนเจ็บ คนตาย และนักบวช โดยเทวทูต (ทูตสวรรค์) ที่แปลงกายมา พระองค์จึงทรงคิดได้ว่า นี่เป็นธรรมดาของโลก ชีวิตของทุกคนต้องตกอยู่ในสภาพเช่นนั้น ไม่มีใครสามารถหลีกเลี่ยงเกิด แก่ เจ็บ ตายได้จึงทรงเห็นว่า ความสุขทางโลกเป็นเพียงภาพมายาเท่านั้น และวิถีทางที่จะพ้นจากความทุกข์ คือต้องครองเรือนเป็นสมณะ ดังนั้นพระองค์ จึงใคร่จะเสด็จออกบรรพชา ในขณะที่มีพระชนม์ ๒๙ พรรษา โดยพระองค์ทรงม้ากัณฐกะ สู่แม่น้ำอนโมา ก่อนจะประทับนั่งบนกองทราย ทรงตัดพระเมาลีด้วยพระขรรค์ และเปลี่ยนชุดผ้ากาสาวพัตร์ (ผ้าย้อมด้วยรสผาดแห่งต้นไม้) และให้นายฉันทะ นำเครื่องทรงกลับไปยังกรุงกบิลพัสดุ์

เจ้าชายสิทธัตถะทรงตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า

พระองค์ตรัสรู้ ในตอนเช้าวันเพ็ญเดือน ๖ ปีระกา ก่อนพุทธศักราช ๔๕ ประทับที่โคนต้นไทรด้วยอาการสงบ ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา พระองค์ก็ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อพระชนมายุ ๓๕ พรรษา ในวันเพ็ญ เดือน ๖ ปีระกา ธรรมสูงส่งที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้นั้น คือ อริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จโปรดสัตว์และแสดงพระธรรมเทศนา ตลอดระยะเวลา ๔๕ พรรษา ทรงสดับว่า อีก ๓ เดือนข้างหน้าจะปรินิพพาน จึงได้ทรงปลงอายุสังขาร ขณะนั้นพระองค์ได้ประทับจำพรรษา ณ เวฬุคาม จากนั้นได้เสด็จดับขันธปรินิพพาน ใต้ต้นสาละ ณ สาลวโนทยาน ของเหล่ามัลลกษัตริย์ เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ รวมพระชนม์ ๘๐ พรรษา และวันนี้ถือเป็นการเริ่มต้นของพุทธศักราช

๒. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

๑. อริยสัจ ๔ แปลว่า ความจริงอันประเสริฐ เป็นหลักคำสอนที่สำคัญที่สุดของพระพุทธศาสนา เพราะเป็นคำสอนที่จะช่วยให้บุคคลรอดพ้นจากความทุกข์เพื่อสู่นิพพาน ได้แก่ความจริงอันประเสริฐ ๔ ประการประกอบไปด้วย

- ๑.ทุกข์ สภาพที่ทนได้ยาก
- ๒.สมุทัย ต้นเหตุของการเกิดทุกข์
๓. นิโรธ ไม้ที่ทุกข์ ทุกข์ดับ

๔. มรรค หนทางแห่งการดับทุกข์ มี ๘ ประการ คือ

๑. สัมมาทิฐิ ความเห็นชอบ คือ มีความเข้าใจว่าอะไรคือทุกข์ อะไรคือสาเหตุแห่งทุกข์ อะไรคือ

ความดับทุกข์

๒. สัมมาสังกัปปะ ความดำริชอบ คือ ความคิดที่ปลอดโปร่ง ความคิดไม่พยาบาท ความคิดไม่

เบียดเบียน

๓. สัมมาวาจา วาจาชอบ คือ ไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดหยาบ ไม่พูดเพ้อเจ้อ

๔. สัมมากัมมันตะ การงานชอบ คือ ไม่ทำลายชีวิตคนอื่น ไม่ขโมยของ ไม่ผิดในกาม

๕. สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพชอบ คือ การทำมาหากินด้วยอาชีพสุจริต

๖. สัมมาวายามะ ความเพียรชอบ คือ เพียรระวังมิให้ความชั่วที่ยังไม่เกิดขึ้น เพียรละความชั่วที่

เกิดขึ้น เพียรรักษาความดีที่เกิดขึ้นแล้ว

๗. สัมมาสติ ความระลึกชอบ คือ พิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรม

๘. สัมมาสมาธิ การตั้งใจชอบ คือ การตั้งใจที่แน่วแน่อยู่ในอารมณ์ใด อารมณ์หนึ่ง ไม่ฟุ้งซ่านเพื่อ

มุ่งมั่นกระทำความดี

๒. อิทธิบาท ๔ แปลว่าฐานแห่งความสำเร็จ เครื่องให้ลุถึงความสำเร็จตามที่ตนประสงค์ ผู้หวังความสำเร็จ

ในสิ่งใด ต้องทำตนให้สมบูรณ์ ด้วยสิ่งที่เรียกว่า อิทธิบาท ซึ่งจำแนกไว้เป็น ๔ คือ

๑. ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น
๒. วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น
๓. จิตตะ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้น
๔. วิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น

๓. พรหมวิหาร ๔ ธรรมสำหรับผู้เป็นใหญ่ ผู้ปกครอง พ่อแม่ จำเป็นต้องมีไว้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวสำหรับดำเนินชีวิต ได้แก่

๑. เมตตา ความรักใคร่ปรารถนาจะให้มีความสุข
๒. กรุณา ความสงสาร ต้องการที่จะช่วยบุคคลอื่น สัตว์อื่นให้หลุดพ้นจากความทุกข์
๓. มุทิตา ความชื่นชมยินดีเมื่อเห็นบุคคลอื่นเขาได้ดี
๔. อุเบกขา ความวางเฉยไม่ตีใจไม่เสียใจ เมื่อบุคคลอื่นประสบความสำเร็จ

๔. สังคหัตถ์ ๔ หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคน

๑. ทาน การให้
๒. ปิยวาจา การกล่าวถ้อยคำไพเราะอ่อนหวาน
๓. อัตถจริยา การบำเพ็ญประโยชน์
๔. สมานัตตตา การประพฤติตนสม่ำเสมอทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๕. ขบวนการธรรม ๔ หลักธรรมสำหรับผู้ครองเรือน ได้แก่

๑. สัจจะ การมีความเชื่อตรงต่อกัน
๒. ทมะ การรู้จักข่มจิตของตน ไม่หุนหันพลันแล่น
๓. ขันติ ความอดทนและให้อภัย
๔. จาคะ การเสียสละแบ่งปันของตนแก่คนที่ควรแบ่งปัน

๓. ศาสนาที่สำคัญในประเทศไทย

๑. พุทธศาสนา เป็นศาสนาที่อยู่กับสังคมไทยมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย เป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ และเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตคนไทย มีพระพุทธเจ้า เป็นองค์ศาสดา ผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนาเรียกว่า ชาวพุทธ หรือพุทธศาสนิกชน คัมภีร์ที่จารึกหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาคือ พระไตรปิฎก

๒. ศาสนาคริสต์ มี พระเยซู เป็นองค์ศาสดา มีพระเจ้าคือพระยะโฮวาห์ ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ เรียกว่า คริสต์ศาสนิกชน หรือ ชาวคริสต์ คัมภีร์ที่จารึกคำสอน คือ ไบเบิล พระเยซูทรงถือกำเนิดในหมู่ชาวยิว ที่ตำบลเบ็ธเลเฮม แคว้นยูดาตรงกับ พ.ศ.๕๔๓ (ค.ศ. ๑) บิดาชื่อ โยเซฟ มารดาชื่อ มาเรีย ทรงเติบโตในเมืองนาซาเร็ธ ประกอบอาชีพช่างไม้ อยู่ประมาณ ๑๐ ปี เมื่อพระชนมายุได้ ๓๐ พรรษา พระวิญญาณของพระเจ้าได้ เข้ามาสถิต ที่อยู่ในองค์พระเยซู ทรงบำเพ็ญพรต ภาวนาศีล ตรัสธรรมเป็นเวลานาน ๔๐ วัน จากนั้นได้เสด็จออกมาประกาศข่าวประเสริฐของพระเจ้า แก่ประชาชน รักษาโรคภัยไข้เจ็บให้ประชาชน พระชนมายุได้ ๓๓ พรรษา ถูกทหารโรมันจับ ถูกโบยถูกตรึงกางเขน ณ ภูเขาโคลกอต ทางเหนือของเมือง เยรูซาเล็ม ตรงกับวันศุกร์ และสิ้นพระชนม์ในเวลาบ่าย หลังจากนั้น ๓ วัน พระองค์ได้เสด็จขึ้นสู่สวรรค์

พระเยซูมีพระชนมายุได้ ๓๓ พรรษา ถูกทหารโรมันจับ ถูกโบยถูกตรึงกางเขน

๓. ศาสนาอิสลาม

ศาสนาอิสลามถือกำเนิดเมื่อ พ.ศ.๑๑๑๓ โดย นบี มุฮัมมัด เป็นศาสดาผู้ก่อตั้ง มุฮัมมัดเป็นเด็กกำพร้า โตมาได้แต่งงานกับเศรซฐินีหม้าย เมื่ออายุ ๔๐ ปี เทวทูตได้นำโองการที่พระเจ้าประทานมาให้แก่มุฮัมมัดเพื่อ นำไปสั่งสอนประชาชน ศาสดามุฮัมมัดได้สั่งให้ประชาชนทำลายรูปเคารพเพราะถือว่าเป็นเรื่อง งามาย ให้นับถืออัลเลาะห์เพียงองค์เดียว แต่ถูกต่อต้านจากชาวเมืองมักกะฮ์จึงหนีไปที่เมืองเมดินาร์ ภายหลังได้กลับมายึดเมืองมักกะฮ์ได้คืน ได้เผยแพรศาสนาตั้งแต่นั้นมาจนสิ้นพระชนม์เมื่ออายุได้ ๖๒ ปี (พ.ศ. ๑๑๗๕) คัมภีร์ของ ศาสนาอิสลามคือ อัลกุรอาน คำว่า "อิสลาม" มีรากศัพท์เดิมหมายถึง "สันติ" ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม หรือศาสนิกของ ศาสนาอิสลามเรียกว่า มุสลิม

๔. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เป็นศาสนาที่ไม่มีศาสดา โดยมีความเชื่อเรื่องเทพเจ้าหลายองค์ เช่น พระพรหม พระนารายณ์ พระศิวะ เป็นต้น คัมภีร์ที่จารึกคำสอน คือ พระเวท พระพรหม คือเทพเจ้าสูงสุดของศาสนาฮินดู ซึ่งชาวฮินดูเชื่อ

ว่าพระองค์เป็นเทพเจ้าแห่งการสร้างสรรค์ เปรียบดังผู้สร้างโลก ผู้ให้กำเนิดสิ่งต่างๆ ในจักรวาล และยังเป็นผู้กำหนดชะตาชีวิตของมนุษย์ทุกคน ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู จะแบ่งบุคคลออกเป็น ๔ วรรณะ คือ

๑. วรรณะพราหมณ์ เป็นผู้ศึกษาเกี่ยวพระพรหม ผู้สืบทอดคัมภีร์พระเวท เป็นสื่อกลางระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า และเป็นผู้ประกอบพิธีกรรมให้กับบุคคลทุกวรรณะ

๒. วรรณะกษัตริย์ ทำหน้าที่ดูแลปกครองบ้านเมืองให้อยู่ในความสงบเรียบร้อย แต่แม้ตำแหน่งกษัตริย์จะเป็นใหญ่ในแผ่นดิน แต่ก็ยังเป็นรองวรรณะพราหมณ์ เพราะกษัตริย์ยังต้องแสดงความเคารพนับถือต่อพราหมณ์อยู่เสมอ

๓. วรรณะแพศย์ ทำหน้าที่เป็นเกษตรกร ประกอบการค้า และการพาณิชย์ต่างๆ เป็นกลุ่มคนที่มีนิสัยเฉลียวฉลาด และมีวาจาในการค้าขายเป็นอย่างดี โดยพบว่าบุคคลวรรณะนี้มักเป็นคนหบดและเศรษฐีที่มีความมั่งคั่ง

๔. วรรณะศูทร เป็นกรรมกร ลูกจ้าง และผู้ใช้แรงงานที่คอยรับใช้วรรณะอื่นในกิจการต่างๆ

สัญลักษณ์ของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู คือ อ่านว่า "โอม" มาจาก อ + อุ + มะ แทนพระตรีมูর্তิเทพ

๕. ศาสนาสิกข์ คำว่า "สิกข์" เป็นภาษาปัญจาบ แปลว่า ผู้ศึกษา หรือศิษย์ คือชาวสิกข์ทุกคนเป็นศิษย์ของคุรุหรือครู มีด้วยกันทั้งสิ้น ๑๐ องค์กร มีคุรุนานักเป็นองค์กรแรก คุรุโควินทสิงห์เป็นองค์กรสุดท้าย ชาวสิกข์ทุกคนต้องทำพิธี "ปาหุล" คือ พิธีล้างบาป เมื่อเสร็จพิธีแล้วก็จะรับเอา "กะ" คือสิ่งที่เริ่มต้นด้วยอักษร "ก" ๕ ประการ ได้แก่

๑. เกศ การไว้ผมยาวโดยไม่ตัดเลย

๒. กังฆา หวีขนาดเล็ก

๓. กฉา กางเกงขาสั้น

๔. กรา กำไลมือทำด้วยเหล็ก

๕. กิรปาน ดาบ

ผู้ที่ทำพิธีปาหุลแล้วจะได้นามว่า "สิงห์" แปลว่า สิงโต หรือ ราชสีห์ ต่อท้ายเหมือนกันทุกคน ถือว่าผ่านความเป็นสมบัติของพระเจ้าแล้ว ถ้าเป็นหญิงจะมีคำว่า "กอร์" (ผู้กล้า) ต่อท้ายชื่อ

แบบทดสอบชุดที่ ๑ สารที่ ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- ๑ “ลัทธิตถะ” ซึ่งเป็นพระนามเดิมของพระพุทธเจ้า มีความหมายว่าอย่างไร
  ๑. ผู้เป็นเลิศในทุกด้าน
  ๒. ผู้ยิ่งใหญ่เหนือสรรพสิ่งทั้งปวง
  ๓. ผู้เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของสัตว์โลก
  ๔. ผู้ที่สำเร็จความมุ่งหมายแล้ว
๒. เจ้าชายลัทธิตถะ ได้ทอดพระเนตรเห็นสิ่งใดจึงเกิดความเลื่อมใส สนพระทัยในการเสด็จออกผนวช
  ๑. คนแก่
  ๒. เทวทูต ๔
  ๓. พระพรหม
  ๔. สมณะ
๓. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับการบำเพ็ญทุกรกิริยาของพระพุทธเจ้า
  ๑. กตพระทนต์ด้วยพระทนต์
  ๒. ทรงกลั่นลมอัสสาสะและปัสสาสะ
  ๓. อดพระกระยาหาร
  ๔. บริโภคอาหารหยาบ
๔. “ ภิกษุทั้งหลาย เราขอเตือนเธอเป็นครั้งสุดท้ายว่าสังขารทั้งหลายมีความเสื่อมไปเป็นธรรมดาเธอทั้งหลายจงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด” จากข้อความนี้เป็นพุทธประวัติตอนใด
  ๑. บำเพ็ญเพียรทางจิต
  ๒. ทรงปลงอายุสังขาร
  ๓. ปัจฉิมโอรุท
  ๔. ปฐมเทศนา
๕. ผู้ใดได้เป็นพระอรหันต์ปัจฉิมสาวก
  ๑. อัญญาโกณฑัญญะ
  ๒. พระอานนท์
  ๓. พระโมคคัลลานะ
  ๔. พระสุภัททะ
๖. หลักธรรมใดที่พระพุทธองค์ประกาศพระพุทธศาสนา
  ๑. อิทธิบาท ๔
  ๒. มรรค ๘
  ๓. อริยสัจ ๔
  ๔. พรหมวิหาร ๔
๗. หลักธรรมในข้อใดหากปฏิบัติตามแล้ว จะประสบความสำเร็จในการเรียนการทำงานการดำเนินชีวิต
  ๑. อิทธิบาท ๔
  ๒. มรรค ๘
  ๓. อริยสัจ ๔
  ๔. มัชฌิมาปฏิปทา
๘. หลักธรรมใดที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคน
  ๑. ทาน ศีล สมาธิ ปัญญา
  ๒. ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตา
  ๓. เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา
  ๔. ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา
๙. หลักธรรมคำสอนต่อไปนี้ ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมเป็นครั้งแรกแก่ปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕
  ๑. พุทธปรัชญา
  ๒. นิพพาน
  ๓. ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร
  ๔. การบำเพ็ญทุกรกิริยา
๑๐. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม
  ๑. บิดาชื่อ โยเซฟ มารดาชื่อ มาเรีย
  ๒. มุฮัมมัดเป็นเด็กกำพร้าสมรสกับเศรซุฮ์นีหม่าย
  ๓. คัมภีร์ของ ศาสนาอิสลามคือ อัลกุรอาน
  ๔. อิสลาม มีรากศัพท์เดิมหมายถึง สันติ

๑๑. วรรณคดีในศาสนาพราหมณ์ที่เป็นวรรณคดีที่สูงที่สุด

๑. วรรณกะษัตริย์

๒. วรรณกะแพศย์

๓. วรรณกะพราหมณ์

๔. วรรณกะศูทร

๑๒. พิธี “ปาหุล” ในศาสนาซิกข์ เกี่ยวข้องกับเรื่องใดมากที่สุด

๑. การบริจาค

๒. การถือศีลอด

๓. การบูชาพระเจ้า

๔. พิธีล้างบาป

เฉลยแบบทดสอบชุดที่ ๑ สารที่ ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ตอบข้อ ๔. ผู้ที่สำเร็จความมุ่งหมายแล้ว สิทธิัตถะ” ซึ่งหมายถึง ผู้ที่สำเร็จความมุ่งหมายแล้ว หรือผู้ปรารถนาสิ่งใด ย่อมได้สิ่งนั้น

๒. ตอบข้อ ๒. เทวทูต ๔ เจ้าชายสิทธิัตถะ ทรงเบื่อหน่ายความจำเริญปราสาท ๓ ฤดู จึงชวนสารีทรรณมา ประพาสะอุทยาน ครั้งนั้นได้ทอดพระเนตรเห็นคนแก่ คนเจ็บ คนตาย และนักบวช โดยเทวทูต (ทูตสวรรค์)

๓. ตอบข้อ ๔. บริโภคอาหารหยาบ การบำเพ็ญทุกรกิริยา หมายถึง กิริยาที่ทำได้ยาก 1) การลดปริมาณในการรับประทานอาหาร จนถึงขั้นไม่รับประทานเลย ๒) การกลั่นลมหายใจ ๓) ลดอาหารลงทีละน้อยจนถึงดเสวย

๔. ตอบข้อ ๓. ปังฉิมโอวาท พระพุทธเจ้าตรัสเป็นปังฉิมโอวาทครั้งสุดท้ายว่า “ภิกษุทั้งหลาย บัดนี้เราจักขอเตือนพวกท่านให้รู้ว่า สิ่งทั้งหลายที่เกิดขึ้นในโลก มีความเสื่อมสลายเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจงทำหน้าที่อันเป็นประโยชน์แก่ตน และคนอื่น ให้สำเร็จบริบูรณ์ ด้วยความไม่ประมาทเถิด”

๕. ตอบข้อ ๔. พระสุภัททะ สุภัททะ ได้ทราบข่าวพระพุทธเจ้าประชวรหนัก และใกล้จะเสด็จดับขันธปรินิพพาน สุภัททะ ซึ่งมีข้อสงสัยอยู่ อยากจะขอให้พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรม เพื่อแก้ข้อสงสัยนั้น จึงเดินทางไปยังเมืองสาละวัน โดยตรงไปหาพระอานนท์ ก่อนแจ้งความประสงค์ขอเข้าเฝ้าพระบรมศาสดา

๖. ตอบข้อ ๓. อริยสัจ ๔ อริยสัจ ๔ แปลว่า ความจริงอันประเสริฐ เป็นหลักคำสอนที่สำคัญที่สุดของพระพุทธศาสนา เพราะเป็นคำสอนที่จะช่วยให้บุคคลรอดพ้นจากความทุกข์เพื่อสู่นิพพาน ได้แก่ความจริงอันประเสริฐ ๔ ประการประกอบไปด้วย ๑.ทุกข์ สภาพที่ทนได้ยาก ๒.สมุทัย ต้นเหตุของการเกิดทุกข์

๓. นิโรธ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ดับ ๔. มรรค หนทางแห่งการดับทุกข์ มี ๘ ประการ

๗. ตอบข้อ ๑. อิทธิบาท ๔ อิทธิบาท ๔ แปลว่าฐานแห่งความสำเร็จ เครื่องให้ลุถึงความสำเร็จตามที่ตนประสงค์ ผู้หวังความสำเร็จ ในสิ่งใด ต้องทำตนให้สมบูรณ์ ด้วยสิ่งที่เรียกว่า อิทธิบาท ซึ่งจำแนกไว้เป็น ๔ คือ

๑. ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น

๒. วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น

๓. จิตตะ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้น

๔. วิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น

๘. ตอบข้อ ๒. ทาน ปิยวาจา อัถลจริยา สมานัตตาสังคหวัตถุ ๔ หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคน

๑. ทาน การให้

๒. ปิยวาจา การกล่าวถ้อยคำไพเราะอ่อนหวาน

๓. อัถลจริยา การบำเพ็ญประโยชน์ ๔. สมานัตตา การประพฤติตนสม่ำเสมอทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๙. ตอบข้อ ๓. รัम्मจักกัปปวัตตนสูตร

๑๐. ตอบข้อ ๑. บิดาชื่อ โยเซฟ มารดาชื่อ มาเรีย

๑๑. ตอบข้อ ๓. วรรณะพราหมณ์

ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู จะแบ่งบุคคลออกเป็น ๔ วรรณะ คือ

๑. วรรณะพราหมณ์ เป็นผู้ศึกษาเกี่ยวพระพรหม ผู้สืบทอดคัมภีร์พระเวท เป็นสื่อกลางระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า และเป็นผู้ประกอบพิธีกรรมให้กับบุคคลทุกวรรณะ

๒. วรรณะกษัตริย์ ทำหน้าที่ดูแลปกครองบ้านเมืองให้อยู่ในความสงบเรียบร้อย แต่แม้ตำแหน่งกษัตริย์จะเป็นใหญ่ในแผ่นดิน แต่ก็ยังเป็นรองวรรณะพราหมณ์ เพราะกษัตริย์ยังต้องแสดงความเคารพนับถือต่อพราหมณ์อยู่เสมอ

๓. วรรณะแพศย์ ทำหน้าที่เป็นเกษตรกร ประกอบการค้า และการพาณิชย์ต่างๆ เป็นกลุ่มคนที่มีนิสัยเฉลียวฉลาด และมีวาจาในการค้าขายเป็นอย่างดี โดยพบว่าบุคคลวรรณะนี้มักเป็นคนหบดีและเศรษฐีที่มีความมั่งคั่ง

๔. วรรณคดี เป็นกรรมกร ลูกจ้าง และผู้ใช้แรงงานที่คอยรับใช้วรรณคดีในกิจการต่างๆ

๑๒. ตอบข้อ ๔. พิธีล้างบาป

พิธี "ปาหุล" คือพิธีล้างบาป เมื่อเสร็จพิธีแล้วก็จะรับเอา "กะ" คือสิ่งที่เริ่มต้นด้วยอักษร "ก" ๕ ประการ ได้แก่

๑. เกศ การไว้ผมยาวโดยไม่ตัดเลย
๒. กังขมา หวีขนาดเล็ก
๓. กฉา กางเกงขาสั้น
๔. กรา กำไลมือทำด้วยเหล็ก
๕. กิรปาน ดาบ

ผู้ที่ทำพิธีปาหุลแล้วจะได้นามว่า "สิงห์" แปลว่า สิงโต หรือ ราชสีห์ ต่อท้ายเหมือนกันทุกคน ถือว่าผ่านความเป็นสมบัติของพระเจ้าแล้ว ถ้าเป็นหญิงจะมีคำว่า "กอร์" (ผู้กล้า) ต่อท้ายชื่อ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมืองและการดำเนินชีวิต

1. การเมืองการปกครองของไทย

อำนาจอธิปไตย เป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ เป็นอำนาจของปวงชนชาวไทย โดยพระมหากษัตริย์ทรงใช้พระราชอำนาจนี้ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

อำนาจนิติบัญญัติ เป็นอำนาจที่ใช้ในการออกกฎหมาย และควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติผ่านทางรัฐสภา ประกอบด้วย สมาชิกผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา

อำนาจบริหาร เป็นอำนาจที่ใช้ในการบริหารประเทศ และการบังคับใช้กฎหมาย ทรงใช้อำนาจบริหารผ่านทางคณะรัฐมนตรี หรือรัฐบาล มีทั้งหมด 36 คน ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี 1 คนและรัฐมนตรีอีกไม่เกิน 35 คน

อำนาจตุลาการ เป็นอำนาจในการตัดสินคดีความต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ทรงใช้อำนาจตุลาการผ่านทางศาลศาลของไทย ประกอบด้วย ศาลยุติธรรม ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง ศาลทหาร

อำนาจอธิปไตยทั้ง 3 ส่วน แม้จะแบ่งแยกจากกัน แต่ก็มีความสัมพันธ์กัน รัฐสภามีอำนาจด้านนิติบัญญัติและควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรี ให้เป็นไปตามที่ประชาชนต้องการ ส่วนอำนาจด้านบริหารก็สามารถถ่วงดุลอำนาจนิติบัญญัติโดยการประกาศยุบสภา เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่เป็นการคืนอำนาจอธิปไตยให้แก่ประชาชน สำหรับอำนาจตุลาการแม้จะมีอิสระในการพิพากษาคดีต่าง ๆ แต่ก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่อำนาจนิติบัญญัติ บัญญัติขึ้น

2. การบริหารราชการแผ่นดิน

1. การบริหารราชการส่วนกลาง เป็นการบริหารราชการที่รวมศูนย์การบริหารไว้ที่รัฐบาล มีส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวง ประกอบด้วย สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพลังงาน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงอุตสาหกรรม

2. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค เป็นการปฏิบัติราชการตามที่ส่วนกลางมอบหมายให้ดำเนินการประกอบด้วยหน่วยงาน ในภูมิภาค ได้แก่ จังหวัด อำเภอ เป็นต้น

3. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจให้องค์กรส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาล และการบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นตามกฎหมายกำหนด เช่น กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เป็นต้น

3. การปกครองในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น

ประเทศไทยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 77 จังหวัด โดยมีรูปแบบการปกครองในระดับจังหวัด 2 รูปแบบ คือ

1) การปกครองส่วนภูมิภาค คือ การบริหารราชการส่วนจังหวัดและอำเภอ

- จังหวัดมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าในการบริหารราชการ เพื่อดูแลทุกข์สุขของราษฎรในจังหวัด แต่ละจังหวัดจะประกอบด้วยอำเภอต่าง ๆ หลายอำเภอ

- อำเภอ มีนายอำเภอเป็นหัวหน้าบริหารราชการ ในแต่ละอำเภอประกอบด้วยตำบลต่าง ๆ หลายตำบลมีกำนันเป็นผู้ปกครอง ในแต่ละตำบล มีหลายหมู่บ้าน มีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ดูแลความสงบสุข

2) การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การบริหารราชการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 5 รูปแบบ ได้แก่

- องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่ในการออกกฎหมาย ตลอดจนควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่บริหารงานให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน

- องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่ในการออกกฎหมาย ตลอดจนควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่บริหารงานให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน

- เทศบาล ประกอบด้วยสภาเทศบาล ทำหน้าที่ในการออกกฎหมาย ตลอดจนควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร และนายกเทศมนตรี ทำหน้าที่บริหารงานให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน พื้นที่

- กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยสภากรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ตราระเบียบกฎหมาย เช่น เสนอและพิจารณาร่างข้อบัญญัติ เป็นต้น และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่บริหารงานให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนพื้นที่ กรุงเทพมหานคร

- เมืองพัทยา ประกอบด้วยสภาเมืองพัทยา มีหน้าที่ตราข้อบังคับเมืองพัทยา และนายกเมืองพัทยา ทำหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบการบริหารงานของเมืองพัทยา

บทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ได้แก่

- จัดให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก

- การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

- ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและพิการคุ้มครอง

- ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

4. พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

หมายถึง การดำเนินชีวิตของคนในสังคม โดยยึดหลักประชาธิปไตย ในการอยู่ร่วมกัน ปฏิบัติกันด้วยความเคารพ ร่วมกันทำประโยชน์เพื่อความสงบสุขของส่วนรวมตลอดจนการใช้สติปัญญาและความ เฉลียวฉลาดในการแก้ปัญหาทั้งหมดจนเป็นนิสัย

หลักปฏิบัติของพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย อาจพิจารณาจากพฤติกรรม ในหลักธรรม 3 ประการ คือ

1. คารวธรรม 2. ปัญญาธรรม 3. สามัคคีธรรม

ลักษณะของพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

1. รู้และปฏิบัติตามกฎหมาย

2. การยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

3. การภาคภูมิใจและรักษาวัฒนธรรมประเพณีของสังคม

4. การสร้างความเจริญก้าวหน้าในสังคม

5. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต คุณธรรม จริยธรรม เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ช่วยให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน เช่น สังคหวัตถุ 4 คือ หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจซึ่งกันและกัน เป็นหลักสร้างสามัคคีในสังคมมี 4 ประการ ได้แก่ ทาน คือ การแบ่งปันสิ่งของ เพื่อช่วยเหลือเอื้อเฟื้อกัน ปิย วาจา คือ การกล่าววาจาไพเราะ อ่อนหวาน ไม่พูดคำหยาบคาย อัตถจริยา คือ การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อกัน แสดงความมีจิตใจดีงาม มีความปรารถนาดีต่อกัน และสมานัตตตา คือ การรู้จักวางตนให้เหมาะสมเพื่อให้เข้ากับผู้อื่นได้

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต

ทะเบียนราษฎร หมายถึง ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย และทะเบียนบ้าน การมีทะเบียนราษฎร ทำให้ทราบจำนวนราษฎร เพศ การย้ายเข้าย้ายออก เพื่อสะดวกแก่ทางราชการในด้านการบริหารงาน กฎหมาย ทะเบียนราษฎรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของประชาชนในสังคม

กฎหมายทะเบียนราษฎร

1. การแจ้งเกิด ต้องแจ้งเกิดกับนายทะเบียน แล้วนายทะเบียนจะออกไป “ สุตบัตร ” ให้เป็นหลักฐาน โดยต้องแจ้งเกิดภายใน 15 วัน
2. การแจ้งชื่อบุตร สามารถแจ้งพร้อมกับการเกิด หากต้องการเปลี่ยนแปลงชื่อต้องดำเนินการภายใน 6 เดือน นับจากวันแจ้งเกิดครั้งแรก
3. การทำบัตรประจำตัวประชาชน ประชาชนชาวไทยอายุตั้งแต่ 7 ปี บริบูรณ์ จนถึง 70 ปี บริบูรณ์ ต้องขอทำบัตรประจำตัวประชาชน ณ ที่ว่าการอำเภอ หรือที่ว่าการเขต ภายใน 60 วันนับแต่วันที่มียายุครบ 15 ปีบริบูรณ์ เมื่อบัตรประจำตัวประชาชนชำรุด หรือสูญหาย ต้องยื่นคำร้องขอมีบัตรใหม่ภายใน 30 วัน ในกรณีสูญหายต้องแจ้งหายที่สถานีตำรวจ แล้วนำบันทึกจากสถานีตำรวจไปประกอบคำร้องขอมีบัตรใหม่ อายุของบัตรประจำตัวประชาชน มีกำหนดใช้ได้ 6 ปี เมื่อถึงกำหนดสิ้นอายุบัตร ต้องไปติดต่อขอทำบัตรใหม่ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่บัตรหมดอายุ
4. การแจ้งย้ายที่อยู่ การแจ้งย้ายเข้า และการแจ้งย้ายออกเจ้าบ้านหรือผู้ได้รับมอบอำนาจ ต้องแจ้งภายใน 15 วัน นับแต่วันย้ายเข้า หรือ ย้ายออก
5. การแจ้งตาย ต้องแจ้งภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาตาย หรือเวลา พบศพ นายทะเบียนจะออกไปมรณะบัตรให้แก่ผู้แจ้งไว้เป็นหลักฐาน

6. กฎหมายว่าด้วยการตีมีสุราขณะขับขี่ยานพาหนะ

ตามกฎหมายได้ระบุปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดไว้ไม่เกิน 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ หากเกินกว่านั้นจะถือว่าเมาแล้ว ขับ มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับ 5,000 - 20,000 บาท หรือทั้งจำและปรับ รวมถึงพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ยานพาหนะไม่น้อยกว่า 6 เดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาต

แบบทดสอบสาระที่ ๒ หน้าที่พลเมืองและการดำเนินชีวิต

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- กฎหมายใดที่มีอำนาจสูงสุดในระบอบประชาธิปไตย
  - รัฐธรรมนูญ
  - พระราชบัญญัติ
  - พระราชกำหนด
  - พระราชกฤษฎีกา
- คณะรัฐมนตรี หรือรัฐบาล ใช้อำนาจใดในการบริหารประเทศ
  - อำนาจนิติบัญญัติ
  - อำนาจบริหาร
  - อำนาจตุลาการ
  - อำนาจอธิปไตย
- ข้อใดไม่ใช่รูปแบบในการบริหารราชการแผ่นดินไทยในปัจจุบัน
  - การบริหารราชการส่วนกลาง
  - การบริหารราชการส่วนหัวเมือง
  - การบริหารราชการส่วนภูมิภาค
  - การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
- ข้อใดเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
  - ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
  - ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
  - ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
  - ถูกทุกข้อ
- ข้อใด ไม่ได้ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - เมืองพัทยา
  - กรุงเทพมหานคร
  - 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
  - เทศบาลนครเชียงใหม่
- ข้อใดไม่ใช่หลักปฏิบัติของพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
  - คารวะธรรม
  - ปัญญาธรรม
  - สามัคคีธรรม
  - หลักอธิปไตย
- คุณธรรม จริยธรรมข้อใดที่เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ช่วยให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
  - เบญจศีล
  - สังคหวัตถุ 4
  - อริยสัจ 4
  - ขันติ ไสร้จจะ
- ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เราจะพบเห็นบุคคลมีการแบ่งปันแจกอาหารให้แก่คนที่ลำบากกว่าตน บุคคลเหล่านั้นปฏิบัติตามหลักธรรมใด
  - ทาน
  - ปิยวาจา
  - อตถจริยา
  - สมานัตตตา
- การแจ้งเกิด ต้องแจ้งเกิดกับนายทะเบียนภายในกี่วัน
  - 7 วัน
  - 10 วัน
  - 15 วัน
  - 30 วัน
- การกระทำข้อใดต้องดำเนินการภายใน 24 ชั่วโมง
  - การแจ้งเกิด
  - การแจ้งย้ายเข้า
  - การแจ้งตาย
  - การแจ้งย้ายออก

11 ผู้ขับซีรยนต์มีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเกินกว่าเท่าไรจึงถือว่าผิดกฎหมาย

1. ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด 20 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์
2. ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์
3. ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด มิลลิกรัม 150เปอร์เซ็นต์
4. ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด 200 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์

12. ถ้าทุกคนปฏิบัติตัวเป็นพลเมืองดี เคารพกฎหมาย จะเกิดผลดีต่อสังคมอย่างไรมากที่สุด

1. ประชาชนทุกคนมีความรู้เรื่องกฎหมายมากขึ้น
2. เป็นแบบอย่างที่ดีน่ายกย่อง
3. ทำให้เกิดความสงบสุข มีระเบียบ และมีการพัฒนา
4. ช่วยลดความเลื่อมล้ำในสังคม

เฉลยแบบทดสอบสาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองและการดำเนินชีวิต

1. ตอบข้อ 1. รัฐธรรมนูญ

อำนาจอธิปไตย เป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ เป็นอำนาจของปวงชนชาวไทย โดยพระมหากษัตริย์ทรงใช้พระราชอำนาจนี้ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

2. ตอบข้อ 2. อำนาจบริหาร

อำนาจอธิปไตย ประกอบด้วย

อำนาจนิติบัญญัติ เป็นอำนาจที่ใช้ในการออกกฎหมาย และควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติผ่านทางรัฐสภา ประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา

อำนาจบริหาร เป็นอำนาจที่ใช้ในการบริหารประเทศ และการบังคับใช้กฎหมาย ทรงใช้อำนาจบริหารผ่านทางคณะรัฐมนตรี หรือรัฐบาล มีทั้งหมด 36 คน ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี 1 คนและรัฐมนตรีอีกไม่เกิน 35 คน

อำนาจตุลาการ เป็นอำนาจในการตัดสินคดีความต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ทรงใช้อำนาจตุลาการผ่านทางศาลศาลของไทย ประกอบด้วย ศาลยุติธรรม ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง ศาลทหาร

3. ตอบข้อ 2. การบริหารราชการส่วนหัวเมือง

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การบริหารราชการโดยองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น มี 5 รูปแบบ ได้แก่

- องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่ในการออกกฎหมาย ตลอดจนควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่บริหารงานให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน

- องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่ในการออกกฎหมาย ตลอดจนควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่บริหารงานให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน

- เทศบาล ประกอบด้วยสภาเทศบาลทำหน้าที่ในการออกกฎหมาย ตลอดจนควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร และนายกเทศมนตรีทำหน้าที่บริหารงานให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน พื้นที่

- กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยสภากรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ตราระเบียบกฎหมาย เช่น เสนอและพิจารณาร่างข้อบัญญัติ เป็นต้น และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่บริหารงานให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนพื้นที่ กรุงเทพมหานคร

4. ตอบข้อ 4. ถูกทุกข้อ

บทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ได้แก่

- จัดให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก

- การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

- ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและพิการคุ้มครอง

- ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

5. ตอบข้อ 3. 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

6. ตอบข้อ 4. หลักอริปไตย

หลักปฏิบัติของพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย อาจพิจารณาจากพฤติกรรม ในหลักธรรม 3 ประการ คือ

1. คารวธรรม 2. ปัญญาธรรม 3. สามัคคีธรรม

7. ตอบข้อ 2. สังคหัตถ์ 4

8. ตอบข้อ 1. ทาน

คุณธรรม จริยธรรม เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ช่วยให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน เช่น สังคหัตถ์ 4 คือ หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจซึ่งกันและกัน เป็นหลักสร้างความสามัคคีในสังคมมี 4 ประการ ได้แก่ ทาน คือ การแบ่งปันสิ่งของ เพื่อช่วยเหลือเอื้อเฟื้อกัน ปิย วาจา คือ การกล่าววาจาไพเราะอ่อนหวาน ไม่พูดคำหยาบคาย อัตถจริยา คือ การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อกัน แสดงความมีจิตใจดีงาม มีความปรารถนาดีต่อกัน และสมานัตตตา คือ การรู้จักวางตนให้เหมาะสมเพื่อให้เข้ากับผู้อื่นได้

9. ตอบข้อ 2. 10 วัน

10. ตอบข้อ 3. การแจ้งตาย

1. การแจ้งเกิด ต้องแจ้งเกิดกับนายทะเบียน แล้วนายทะเบียนจะออกใบ “สูติบัตร” ให้เป็นหลักฐาน โดยต้องแจ้งเกิดภายใน 15 วัน

2. การแจ้งชื่อบุตร สามารถแจ้งพร้อมกับการเกิด หากต้องการเปลี่ยนแปลงชื่อต้องดำเนินการภายใน 6 เดือน นับจากวันแจ้งเกิดครั้งแรก

3. การทำบัตรประจำตัวประชาชน ประชาชนชาวไทยอายุตั้งแต่ 7 ปี บริบูรณ์ จนถึง 70 ปี บริบูรณ์ อายุของบัตรประจำตัวประชาชน มีกำหนดใช้ได้ 6 ปี เมื่อถึงกำหนดสิ้นอายุบัตร ต้องไปติดต่อขอทำบัตรใหม่ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่บัตรหมดอายุ

4. การแจ้งย้ายที่อยู่ การแจ้งย้ายเข้า และการแจ้งย้ายออกเจ้าบ้านหรือผู้ได้รับมอบอำนาจ ต้องแจ้งภายใน 15 วัน นับแต่วันย้ายเข้า หรือ ย้ายออก

5. การแจ้งตาย ต้องแจ้งภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาตาย หรือเวลา พบศพ นายทะเบียนจะออกใบมรณะบัตรให้แก่ผู้แจ้งไว้เป็นหลักฐาน

11. ตอบข้อ 2. ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์

ตามกฎหมายได้ระบุปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดไว้ไม่เกิน 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ หากเกินกว่านั้นจะถือว่าเมาแล้ว ขับ มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับ 5,000 - 20,000 บาท หรือทั้งจำและปรับ รวมถึงพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ไม่น้อยกว่า 6 เดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาต

12. ตอบข้อ 3. ทำให้เกิดความสงบสุข มีระเบียบ และมีการพัฒนา

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

1. บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ

ผู้ผลิตที่มีคุณภาพจะต้องมีคุณธรรม ดังนี้

1. มีความซื่อสัตย์ต่อผู้บริโภค เช่น ไม่โฆษณาสินค้าเกินคุณภาพที่เป็นจริง ไม่ปลอมปนสินค้าเพื่อลดต้นทุนการผลิต และนำมาจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคในราคาแพง
  2. ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ และพัฒนาคุณภาพของสินค้าให้ดียิ่งขึ้น และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้บริโภค
  3. มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการไม่ผลิตสินค้าที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น เจ้าของโรงงานต้องบำบัดน้ำเสียจากโรงงานก่อนทิ้งลง ในแหล่งน้ำ
  4. ผลิตสินค้าที่ไม่ผิดกฎหมาย และไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม
- ผู้ผลิตที่ยึดถือคุณธรรมดังกล่าวจะส่งผลให้ได้รับความเชื่อถือจากผู้บริโภค และสามารถขายสินค้าได้โดยไม่ต้องก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

2. คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี

การใช้จ่ายเงินเพื่อนำมาซื้อสินค้าและบริการเป็นสิ่งสำคัญ หากผู้บริโภครู้จักเลือกซื้อสินค้าและบริการอย่างฉลาด ก็จะได้รับประโยชน์สูงสุดจากการซื้อสินค้าในแต่ละครั้ง โดยคำนึงถึง ความประหยัด ประโยชน์ คุณภาพ ราคา และความปลอดภัยคุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี คือ ต้องเป็นผู้ฉลาดซื้อ ฉลาดใช้

ฉลาดซื้อ คือ

1. มีการวางแผนการใช้จ่ายให้สมดุลระหว่างรายรับ-รายจ่าย
2. เลือกซื้อแต่สินค้าและบริการที่คุ้มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์
3. ใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น
4. มีการตรวจสอบราคาและพิจารณาซื้อในปริมาณที่จำเป็น
5. ไม่ซื้อสินค้าโดยเชื่อคำโฆษณา
6. ไม่ซื้อสินค้าเพราะต้องการของแถม

ฉลาดใช้ คือ

๑. ใช้สิ่งของต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
๒. เก็บและบำรุงรักษาให้คงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับการใช้งาน
๓. ศึกษาคู่มือการใช้หรือวิธีใช้ให้ละเอียด สินค้าทุกชนิดจะมีคู่มือหรือวิธีใช้ระบุไว้ หากผู้บริโภค

ใช้สินค้าตามที่ระบุไว้ ก็จะช่วยยืดอายุการใช้งานของสินค้านั้น ๆ ให้นานขึ้น และได้รับความปลอดภัย ในการบริโภค

3. เศรษฐกิจพอเพียง 3 ท่วง 2 เงื่อนไข

3 ท่วง คือทางสายกลาง ประกอบไปด้วย ดังนี้

ท่วงที่ 1 คือ พอประมาณ หมายถึง พอประมาณในทุกอย่าง ความพอดีไม่มากหรือน้อยจนเกินไปโดยต้องไม่เบียดเบียนตนเอง หรือผู้อื่นให้เดือดร้อน

ท่วงที่ 2 คือ มีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

ท่วงที่ 3 คือ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

2 เงื่อนไข ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

เงื่อนไขที่ 1 เงื่อนไขความรู้ คือ มีความรอบรู้เกี่ยวกับ วิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นตอนปฏิบัติ คุณธรรมประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

เงื่อนไขที่ 2 เงื่อนไขคุณธรรม คือ มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

4. ความแตกต่างระหว่างภาษีทางตรงกับภาษีทางอ้อม

ภาษี หมายถึง เงินที่รัฐบาลเก็บจากประชาชน เพื่อนำไปพัฒนาประเทศ ซึ่งมี 2 ประเภท คือ

- 1) ภาษีทางตรง คือภาษีที่ภาระตกกับบุคคลที่กฎหมายประสงค์ให้รับภาระ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล

- ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นภาษีทางตรงซึ่งที่จัดเก็บตามบทบัญญัติประมวลกฎหมายรัษฎากร จัดเก็บจากเงินได้ทุกประเภท ตามหลักเกณฑ์เงินสด หากเงินได้ประเภทใดที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีนั้น จะต้องบัญญัติไว้

โดยกฎหมายว่าเงินได้ประเภะนั้นได้รับการยกเว้น หน่วยงานรัฐบาลที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ กรมสรรพากร

- ภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นเครื่องมือของรัฐประเภทหนึ่ง ที่จัดเก็บจากผู้ประกอบการที่มีรายได้จากการประกอบกิจการหรือเนื่องจากการประกอบกิจการของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี มีกำหนดสิบสองเดือนต่อหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี

2) ภาษีทางอ้อม คือ ภาษีอากรที่เรียกเก็บจากผู้บริโภคหรือเป็นภาษีที่เป็นการผลักภาระให้กับผู้ซื้อหรือผู้บริโภค เป็นผู้รับชำระภาษีอากรแทนผู้ขาย ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 3 ประเภทด้วยกัน

- ภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า VAT เป็นภาษีทางอ้อมประเภทหนึ่ง ที่เรียกเก็บจากบุคคลที่ซื้อสินค้าหรือรับบริการ ในประเทศไทยได้กำหนดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ที่ 10% แต่ทั้งนี้ ตั้งแต่ พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา คณะรัฐมนตรีจะออกพระราชกฤษฎีกาลดภาษีมูลค่าเพิ่มเหลือ 7% เป็นประจำทุกปี โดยที่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม 1 ใน 9 ที่เก็บได้ จะถูกโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และที่เหลืออีก 8 ส่วนจะถูกโอนให้แก่รัฐบาลกลาง

- ภาษีสรรพสามิต

- อากรแสตมป์

5. ภาษีจะกลับมาตอบแทนประชาชนใน 2 ลักษณะ คือ

1) ภาษีที่นำไปจ่ายเป็นเงินเดือนและค่าจ้างแก่ข้าราชการที่ให้บริการประชาชน และค่าใช้จ่ายของหน่วยราชการ เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา เป็นต้น

๒) ภาษีที่นำไปเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาประเทศ เช่น การสร้างถนน พัฒนาโรงเรียนพัฒนาแหล่งน้ำ ค่าเงินอุดหนุนกลุ่มต่างในชุมชน

แบบทดสอบ สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

- วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตนั้น ควรจะมีลักษณะตามข้อใด
  - วัตถุดิบที่มีราคาถูกและคุณภาพต่ำ
  - วัตถุดิบที่มีราคาแพง
  - วัตถุดิบที่มีราคาถูก แต่คุณภาพดี
  - วัตถุดิบที่ต้องอาศัยการนำเข้าจากต่างประเทศและมีราคาแพง
- ข้อใดคือการผลิตสินค้าที่กระบวนการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
  - ผลิตโดยปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำทันที
  - การผลิตที่มีระบบบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อย
  - ผลิตสินค้าโดยมีการปล่อยควันพิษออกจากโรงงาน
  - วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าเป็นสารที่ก่อมลพิษต่ออากาศ
- การผลิตสินค้าในข้อใด แสดงถึงความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตที่มีต่อสังคม
  - เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศ
  - ผลิตสินค้าให้มีจำนวนมากๆ เพื่อลดต้นทุนในการผลิต
  - ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ เพื่อลดปัญหาด้านขยะ
  - นำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ เพื่อให้ผู้บริโภคได้ใช้สินค้าที่ดีที่สุด
- ข้อใด **ไม่ใช่** คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี
  - ไม่หลงเชื่อคำโฆษณาอย่างง่าย ๆ
  - วางแผนก่อนเลือกซื้อสินค้าและบริการ
  - ซื้อเฉพาะสินค้าและบริการที่มีของแถม
  - สำรวจสินค้าจากหลายๆ ร้านก่อนตัดสินใจซื้อ
- ใครเป็นผู้บริโภคที่ดี
  - ดาว คำนึงถึงความจำเป็นในการซื้อสินค้า
  - มิน อยากได้รองเท้ารุ่นใหม่ราคาแพง
  - อ้อม ซื้อโทรศัพท์มือถือใหม่ทั้งที่มีอยู่แล้ว
  - จ๊อบแจจ ซื้อเสื้อผ้าชุดใหม่ตามแฟชั่นล่าสุด
- ความพอประมาณอย่างมีเหตุผล หมายถึงข้อใด
  - ความสมดุลและความยั่งยืน
  - ไม่โลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อ รู้จักพอ
  - มีไมตรี เอื้ออาทร
  - มีความซื่อสัตย์สุจริต
- ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
  - ความพอประมาณ
  - ความมีเหตุผล
  - ความรอบรู้ความรอบคอบ
  - การมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี
- เงื่อนไขคุณธรรมของเศรษฐกิจพอเพียงคือข้อใด
  - ความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน
  - ความพอประมาณ
  - ความมีเหตุผล
  - การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

9. ข้อใดให้ความหมายของคำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” ชัดเจนที่สุด

1. การใช้ชีวิตแบบเกษตรกร กินง่าย อยู่ง่าย
2. การมีที่ดินทำการเกษตรเป็นของตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น
3. การรู้จักคิด รู้จักอดออม ยืนหยัดด้วยตนเอง
4. การรู้จักวางแผน พอประมาณ มีคุณธรรม

10.. เมื่อซื้อสินค้าในร้านสะดวกซื้อจะต้องเสียภาษีใด

1. ภาษีศุลกากร	2. ภาษีมูลค่าเพิ่ม
3. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	4. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

11. อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มปี 2559 มีการเก็บในอัตรากี่ %

1. 5%	2. 6%
3. 7%	4. 10%

12. ข้อใดไม่ใช่เป็นภาษีทางอ้อม

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	2. อากรแสตมป์
3. ภาษีมูลค่าเพิ่ม	4. ภาษีธุรกิจเฉพาะ

เฉลยแบบทดสอบ สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์

1. ตอบข้อ 3. วัตถุดิบที่มีราคาถูก แต่คุณภาพดี
2. ตอบข้อ 2. การผลิตที่มีระบบบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อย
3. ตอบข้อ 3. ใช้บรรจุก๊าซที่ย่อยสลายได้ เพื่อลดปัญหาด้านขยะ
4. ตอบข้อ 3. ซื้อเฉพาะสินค้าและบริการที่มีของแถม
5. ตอบข้อ 1. ดาว คำนี้ถึงความจำเป็นในการซื้อสินค้า
6. ตอบข้อ 2. ไมโลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อ รู้จักพอ
7. ตอบข้อ 3. ความรอบรู้ความรอบคอบ
8. ตอบข้อ 1. ความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน
9. ตอบข้อ 3. การรู้จักคิด รู้จักออม ยืนหยัดด้วยตนเอง
10. ตอบข้อ 2. ภาษีมูลค่าเพิ่ม
11. ตอบข้อ 3. 7 %
12. ตอบข้อ 1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

1. วิธีการทางประวัติศาสตร์

วิธีการทางประวัติศาสตร์ คือ ขั้นตอนหรือวิธีการที่เราใช้ศึกษาค้นคว้า เรียบเรียงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์จากหลักฐานต่างๆ วิธีการทางประวัติศาสตร์ช่วยให้เราได้ข้อมูลหรือเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่มีความถูกต้อง เทียบตรง สมบูรณ์ และมีความน่าเชื่อถือ เราสามารถเอาวิธีการมาใช้ศึกษาค้นคว้าความเป็นมาของชาติและท้องถิ่นได้โดยมีวิธีการศึกษา 5 ขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดหัวข้อที่สนใจ
2. การรวบรวมหลักฐาน
3. การตรวจสอบหลักฐาน
4. การตีความหลักฐาน
5. การเรียบเรียงและการนำเสนอข้อมูล

2. ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ แบ่งได้ดังนี้

๑. หลักฐานที่จำแนกตามความสำคัญ

๑.๑ หลักฐานชั้นต้น (primary sources) หมายถึง คำบอกเล่าหรือบันทึกของผู้พบเห็นเหตุการณ์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์โดยตรง ได้แก่ บันทึกการเดินทาง จดหมายเหตุ จารึกรวมถึงสิ่งก่อสร้าง หลักฐานทางโบราณคดี โบราณสถาน โบราณวัตถุ เช่น โบสถ์ เจดีย์ วิหาร พระพุทธรูป รูปปั้น หม้อ ไท ฯลฯ

ศิลาจารึก

๑.๒ หลักฐานชั้นรอง (secondary sources) หมายถึง ผลงานที่เขียนขึ้น หรือเรียบเรียงขึ้นภายหลังจากเกิดเหตุการณ์นั้นแล้ว โดยอาศัยคำบอกเล่าหรือจากหลักฐานชั้นต้นต่างๆได้แก่ ตำนาน วิทยานิพนธ์ เป็นต้น

๒. หลักฐานที่ใช้อักษรเป็นตัวกำหนด

หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร

๒.๑ หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร (written sources) หมายถึง หลักฐานที่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรบอกเล่าเรื่องราวต่างๆได้แก่ ศิลาจารึก พงศาวดาร ไบลาน จดหมายเหตุ วรรณกรรม ชีวิตประวัติ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสารรวมถึงการบันทึกไว้ตามสิ่งก่อสร้าง โบราณสถาน โบราณวัตถุ แผนที่ หลักฐานประเภทนี้จัดว่าเป็นหลักฐานสมัยประวัติศาสตร์

๒.๒ หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นทั้งหมดที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรได้แก่ สิ่งก่อสร้าง โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปะการแสดง คำบอกเล่า นาฏศิลป์ ดนตรี จิตรกรรม ฯลฯ

3. พัฒนาการสมัยรัตนโกสินทร์

กรุงรัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน

การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์

ในปี พ.ศ. ๒๓๒๕ ขณะที่สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกยกทัพไปปราบเมืองเขมร ได้เกิดจลาจลวุ่นวายในกรุงธนบุรี เมื่อเจ้าพระยาสรศักดิ์ก่อกบฏเข้ายึดธนบุรีเอาไว้ สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกจึงยกทัพกลับมาเพื่อปราบปรามกบฏในพระนคร เหล่าข้าราชการและประชาชนจึงพร้อมใจกันอัญเชิญสมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกเสด็จขึ้นครองราชย์ สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกจึงปราบดาภิเษกขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกแห่งราชวงศ์จักรี ในวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๓๒๕ มีพระนามว่า พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ต่อมาได้รับยกย่องให้เป็น มหาราชคนทั่วไปจึงขนานพระนามว่า พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้เสด็จขึ้นครองราชย์แล้วในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๓๒๕ ได้ย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรีมาอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา และตั้งชื่อเมืองแห่งใหม่นี้ว่า “กรุงเทพมหานคร” ด้วยทรงวินิจฉัยฉะฉานว่าบริเวณที่ตั้งราชธานีใหม่มีความเหมาะสมหลายประการ ดังนี้

๑. ทางฝั่งกรุงเทพฯเป็นที่ชัยภูมิเหมาะสมเพราะเป็นหัวแหลม ถ้าสร้างเมืองแต่เพียง ฝากเดียว จะได้แม่น้ำใหญ่เป็นคูเมืองทั้งด้านตะวันตกและด้านใต้ เพียงแต่ขุดคลองเป็นคูเมืองแต่ด้านเหนือและด้านตะวันออกเท่านั้น ถึงแม้ว่าข้าศึกจะเข้ามาโจมตีก็พอต่อสู้ได้

๒. เนื่องด้วยทางฝั่งตะวันออกนี้ พื้นที่นอกคูเมืองเดิมเป็นพื้นที่ลุ่มที่เกิดจากการตื้นเขินของทะเล ข้าศึกจะยกทัพมาทางนี้คงทำได้ยาก ฉะนั้นการป้องกันพระนครจะได้มุ่งป้องกันเพียงฝั่งตะวันตกแต่เพียงด้านเดียว

๓. ฝั่งตะวันออกเป็นพื้นที่ใหม่ สันนิษฐานว่าชุมชนใหญ่ในขณะนั้นคงจะมีแต่ชาวจีนที่เกาะกลุ่มกันอยู่จึงสามารถขยายออกไปได้อย่างกว้างขวาง และขยายเมืองได้เรื่อยๆ

พระองค์ทรงสร้างพระบรมราชวังใหม่ตามแบบอย่างการสร้างราชวังเดิมในสมัยอยุธยา โดยประกอบด้วย วังหลวง วังหน้า และวัดพระศรีศาสดารามหรือวัดพระแก้ว ซึ่งเป็นวัดในพระบรมราชวังเช่นเดียวกับวัดพระศรีสรรเพชญ์ในสมัยอยุธยา แล้วให้อัญเชิญพระแก้วมรกตจากวัดอรุณราชวรารามมาประดิษฐานที่วัดนี้และพระราชทานนามใหม่ว่า “พระพุทธรูปมหาณีนรัตนปฏิมากร” เป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคูเมืองของประเทศไทยจนทุกวันนี้ นอกจากนั้นยังมีทุ่งพระเมรุ (สนามหลวง) และสถานที่สำคัญอื่นๆ โดยอาณาบริเวณตั้งแต่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาจนถึงคูเมืองเดิมในสมัยธนบุรี (ปัจจุบันคือคลองหลอด) และพระองค์ยังทรงโปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองเชื่อมในเขตพระนคร คือ คลองบางลำพู คลองโอ่งอ่าง และโปรดให้ขุดคลองเชื่อมคูเมืองเก่ากับคูเมืองใหม่ และสร้างกำแพงเมือง ประตูเมือง และป้อมปราการขึ้นตามแนวคลองรอบกรุง ทั้งยังโปรดให้สร้างถนน สะพาน และสถานที่อื่นๆ อีกมากมาย

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

พระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรี ได้ปกครองกรุงรัตนโกสินทร์สืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2563)

10 พระองค์ ดังนี้

๑. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
๒. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
๓. พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
๔. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
๕. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
๖. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
๗. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
๘. พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
๙. พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
๑๐. พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10

เพื่อความสะดวกในการศึกษาประวัติศาสตร์กรุงรัตนโกสินทร์ จึงได้แบ่งพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สมัยรัตนโกสินทร์ออกเป็น ๓ ช่วง คือ

1. สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ซึ่งเป็นช่วงสมัยที่เริ่มก่อร่างสร้างตัวและฟื้นฟูบ้านเมือง
2. สมัยปรับปรุงประเทศในช่วงรัชกาลที่ ๔ - ๖ เพื่อให้บ้านเมืองทันสมัย และรอดพ้นจากการคุกคามโดยชาติตะวันตก
3. สมัยประชาธิปไตย ในช่วงรัชกาลที่ ๗ จนถึงปัจจุบัน เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพและประเทศมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

การปกครองในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ในสมัยรัชกาลที่ 1-3 พระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ การจัดระเบียบ การปกครองยังคงยึดถือตามแบบอย่างสมัยอยุธยาตอนปลาย มีดังนี้

1. การปกครองส่วนกลาง มีเสนาบดีทำหน้าที่บริหารราชการได้แก่

1.1 สมุหกลาโหม มีอำนาจบังคับบัญชาหัวเมืองฝ่ายใต้ ทั้งทหารและพลเรือนมียศและราชทินนามว่า เจ้าพระยามหาเสนา ใช้ตราขาศีห์เป็นตราประจำตำแหน่ง

1.2 สมุหนายก มีอำนาจบังคับบัญชาหัวเมืองฝ่ายเหนือ ทั้งกิจการทหารและพลเรือนมียศและราชทินนามว่า เจ้าพระยาจักรี หรือเจ้าพระยาบดินทร์เดชาอนุชิต ใช้ตราราชสีห์เป็นตราประจำตำแหน่ง

1.3 เสนาบดีจตุสดมภ์ เป็นตำแหน่งรองลงมา ประกอบด้วย

(1) กรมเวียง หรือกรมเมือง เสนาบดี คือ พระยายมราช มีหน้าที่ดูแลกิจการทั่วไปในพระนคร

(2) กรมวัง เสนาบดี คือ พระยาธรรม มีหน้าที่ดูแลพระราชวังและตั้งศาลชำระความ

(3) กรมคลัง หรือกรมท่า เสนาบดี คือ พระยาราชภักดี, พระยาศรีพิพัฒน์หรือพระยาพระคลัง มีหน้าที่ด้านการเงิน การคลัง และการต่างประเทศ

(4) กรมนา เสนาบดี คือ พระยาพลเทพ มีหน้าที่ดูแลไร่นาหลวง และเก็บภาษีข้าว

2. การปกครองส่วนภูมิภาค หรือการปกครองหัวเมือง

2.1 หัวเมืองฝ่ายเหนือ (รวมทั้งหัวเมืองอีสาน) อยู่ในความรับผิดชอบของสมุหนายก หัวเมืองฝ่ายเหนือแบ่งตามฐานะตามระดับความสำคัญ ดังนี้

(1) หัวเมืองชั้นใน (หัวเมืองจัตวา) อยู่ไม่ห่างไกลจากราชธานี มีเจ้าเมืองหรือ“ผู้รั้ง”เป็นผู้ปกครอง

(2) หัวเมืองชั้นนอก (เมืองชั้นตรี โท เอก) มีขุนนางชั้นสูงหรือพระบรมวงศานุวงศ์เป็นผู้ปกครอง ได้แก่ เมืองพิษณุโลก นครสวรรค์ พิจิตร ฯลฯ

2.2 หัวเมืองฝ่ายใต้ ขึ้นสังกัดสมุหกลาโหม นับตั้งแต่เมืองเพชรบุรีลงไป จนถึงนครศรีธรรมราช ไซยา พังงา ถลาง และสงขลา เป็นต้น มีฐานะเป็นหัวเมืองชั้นนอกทั้งสิ้น

2.๓ หัวเมืองชายฝั่งทะเลตะวันออกของอ่าวไทย เป็นหัวเมืองชั้นนอก ได้แก่ นนทบุรี สมุทรปราการ สาครบุรี ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ฯลฯ อยู่ในความรับผิดชอบของพระคลัง หรือกรมท่า

3. การปกครองประเทศราช

3.1 ฐานะของประเทศราช คือ เมืองของชนต่างชาติต่างภาษา มีกษัตริย์ของตนเองเป็นผู้ปกครอง มีหน้าที่ต้องส่งเครื่องราชบรรณาการมาถวายตามกำหนด และส่งทหารมาช่วยเมื่อเมืองหลวงมีศึกสงคราม

3.2 ประเทศราชของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีทั้งดินแดนล้านนา ลาว เขมร และหัวเมืองมลายู ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงแสน หลวงพระบาง เวียงจันทร์ จำปาศักดิ์ เขมร ปัตตานี ไทรบุรี กลันตัน ฯลฯ

แบบทดสอบสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

- ข้อใดไม่อยู่ในวิธีการทางประวัติศาสตร์
  - การตั้งประเด็นคำถาม
  - การปรับแต่งข้อมูล
  - การรวบรวมหลักฐาน
  - การตีความหลักฐาน
- บุคคลในข้อใดใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในขั้นตอนการรวบรวมหลักฐาน
  - เอ นำเสนอเรื่องที่ศึกษาอย่างมีเหตุผล
  - บี ตอบคำถามที่กำหนดไว้ล่วงหน้า
  - ซี สอบถามจากผู้รู้ และภาพถ่าย
  - ดี ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐาน
- หลักฐานลายลักษณ์อักษรมีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์อย่างไร
  - เป็นหลักฐานที่ให้ข้อมูลประวัติศาสตร์ดีที่สุด
  - เป็นหลักฐานที่ให้ข้อมูลง่ายกว่าหลักฐานอื่น
  - เป็นหลักฐานที่มีจำนวนมาก หาง่าย
  - เป็นหลักฐานที่น่าเชื่อถือที่สุด
- อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี จัดเป็นหลักฐานทางประวัติของจังหวัดนครราชสีมาประเภทใด
  - หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร
  - หลักฐานทั่วไป
  - หลักฐานชั้นต้น
  - หลักฐานชั้นรอง
- ก่อนสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นสมัยของกษัตริย์พระองค์ใด
  - สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
  - สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
  - สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง
  - สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
- บุคคลใดที่ทำให้การจลาจลในกรุงธนบุรีสงบลง
  - สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
  - สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก
  - เจ้าพระยามหาสุรสิงหนาท
  - พระยาพิชัยดาบหัก
- ข้อใด **ไม่ใช่** สาเหตุการย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรี ไปยังฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา
  - ฝั่งตะวันออกมีพื้นที่กว้าง
  - กรุงธนบุรีมีความคับแคบ
  - เป็นชัยภูมิที่ป้องกันข้าศึกได้
  - ฝั่งตะวันออกมีความงดงามมาก
- สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกปราบดาภิเษกขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกแห่งราชวงศ์จักรีเมื่อใด
  - 5 เมษายน พ.ศ.๒๓๒๕
  - ๖ เมษายน พ.ศ.๒๓๒๕
  - 5 พฤษภาคม พ.ศ.๒491
  - 4 พฤษภาคม พ.ศ.2562
- ข้อใดแบ่งพัฒนาการทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ไม่ถูกต้อง
  - สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น รัชกาลที่ 1-3
  - สมัยปรับปรุงประเทศในช่วงรัชกาลที่ ๔ – 6
  - สมัยพัฒนาประเทศ รัชกาลที่ 4- 7
  - สมัยประชาธิปไตย ในช่วงรัชกาลที่ ๗ จนถึงปัจจุบัน
- ข้อใดไม่ถูกต้อง
  - กรมเวียง หรือกรมเมือง มีหน้าที่ดูแลกิจการทหาร
  - กรมวัง มีหน้าที่ดูแลพระราชวังและตั้งศาลชำระความ
  - กรมคลัง หรือกรมท่า มีหน้าที่ด้านการเงิน การคลัง และการต่างประเทศ
  - กรมนา มีหน้าที่ดูแลไร่นาหลวง และเก็บภาษีข้าว

11. หัวเมืองชายฝั่งทะเลตะวันออกของอ่าวไทย เป็นหัวเมืองชั้นนอก ได้แก่ นนทบุรี สมุทรปราการ สาครบุรี ชลบุรี ระยอง จันทบุรี อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใด

1. กรมเวียง	2. กรมวัง
3. กรมคลังหรือกรมท่า	4. กรมนา

12. ข้อใดเป็นประเทศราชของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

1. ล้านนา	2. ปัตตานี ไทรบุรี กลันตัน
3. หลวงพระบาง เวียงจันทน์ จำปาศักดิ์	4. ข้อ 1-3 ถูกต้องทุกข้อ

เฉลยแบบทดสอบสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

1. ตอบข้อ 2. การปรับแต่งข้อมูล
2. ตอบข้อ 3. ซี สอบถามจากผู้รู้ และภาพถ่าย
3. ตอบข้อ 2. เป็นหลักฐานที่ให้ข้อมูลง่ายกว่าหลักฐานอื่น
4. ตอบข้อ 4. หลักฐานชั้นรอง
5. ตอบข้อ 1. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
6. ตอบข้อ 2. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
7. ตอบข้อ 4. ฝั่งตะวันออกมีความมั่งคั่งมาก
8. ตอบข้อ ๒. ๖ เมษายน พ.ศ.๒๓๒๕
9. ตอบข้อ 3. สมัยพัฒนาประเทศ รัชกาลที่ 4- 7
10. ตอบข้อ 1. กรมเวียง หรือกรมเมือง มีหน้าที่ดูแลกิจการทหาร
11. ตอบข้อ 3. กรมคลังหรือกรมท่า
12. ตอบข้อ 4. ข้อ 1-3 ถูกต้องทุกข้อ

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

1. วิชาภูมิศาสตร์

• ภูมิศาสตร์

- ภูมิศาสตร์ คือวิชาที่กล่าวถึงลักษณะของพื้นผิวโลกที่มนุษย์อาศัยอยู่เป็นลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลถึงการเดินทางชีวิต
- สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวเราสามารถมองเห็นจับต้องได้

เช่น ภูมิอากาศ= ดวงอาทิตย์ดวงจันทร์
 ภูมิธรณี= หินและแร่
 ภูมิประณี= ดิน
 ภูมิอุทก=แหล่งน้ำ
 ภูมิพฤกษ= ป่าไม้
 ภูมิอากาศ= ลมฟ้าอากาศ
 ชัวมริเวณ คือ บริเวณที่มีสิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่

2. ภูมิศาสตร์ประเทศไทย

ที่ตั้งประเทศไทยตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของคาบสมุทรอินโดจีน มีที่ตั้งตามพิกัดภูมิศาสตร์ดังนี้ ตั้งอยู่ประมาณระหว่างละติจูด 5 องศา 37 ลิปดาเหนือ กับ 20 องศา 27 ลิปดาเหนือและระหว่างลองจิจูด 97 องศา 22 ลิปดาตะวันออก กับ 105 องศา 37 ลิปดาตะวันออกหรือบริเวณซีกโลกเหนือในเขตละติจูดระหว่างเส้นศูนย์สูตร กับเส้นทรอปิกออฟคเอนเซอร์นั่นเอง จึงจัดอยู่ในประเทศเขตร้อนจากที่ประเทศไทยทำเลที่ตั้งเป็นคาบสมุทร จึงส่งผลดีต่อการเพาะปลูกของประเทศตลอดมา และประเทศไทยตั้งอยู่ท่ามกลางดินแดนของภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นับเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญแห่งหนึ่งของโลก

แผนที่ประเทศไทย

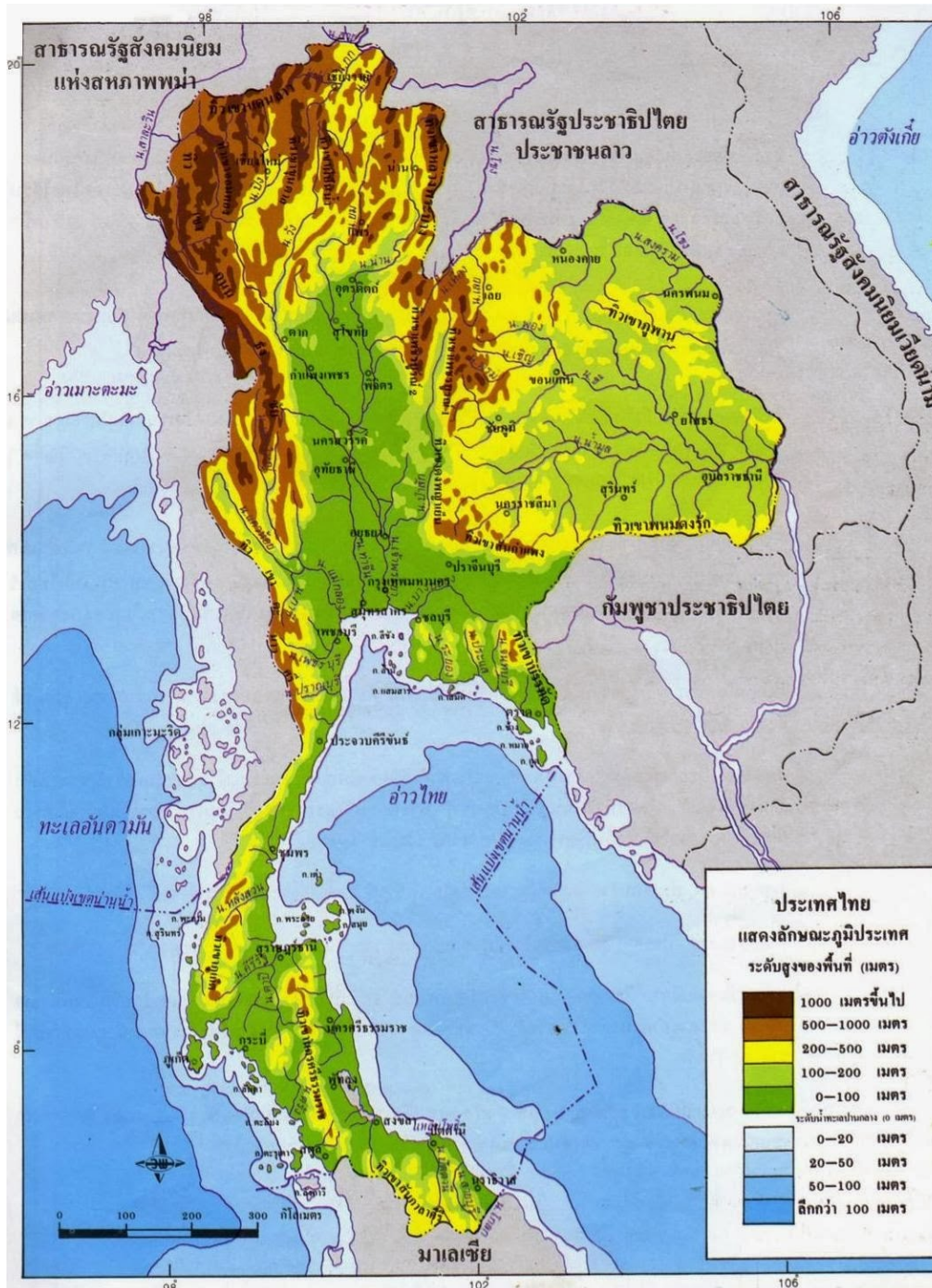
อาณาเขตประเทศไทย

ทิศเหนือ ติดต่อกับประเทศสหภาพพม่า และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดินแดนที่อยู่เหนือสุดของประเทศ คือ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

ทิศใต้ ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย ดินแดนที่อยู่ใต้สุดคือ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และกัมพูชาประชาธิปไตย ดินแดนที่อยู่ทางตะวันออกสุด คือ ตำบลโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับประเทศสหภาพพม่า ดินแดนที่อยู่ทางตะวันตกสุดคือ ตำบลแม่คง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของไทย

❖ ภาคเหนือ

- ๐ ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาซับซ้อนและที่ราบหุบเขา
- ๐ เทือกเขาภาคเหนือได้แก่
เทือกเขาคันนรงค์ เทือกเขาแดนลาว เทือกเขาพิปันน้ำและหลวงพระบาง
- ๐ ***เทือกเขาคันนรงค์ มีดอยอินทนนท์ เป็นยอดเขาสูงสุดในไทย
- ๐ มีแม่น้ำสำคัญได้แก่ แม่น้ำปิง วัง ยม น่าน

❖ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ๐ เป็นที่ราบสูงที่เป็นแอ่งกระทะ หมายถึง แอ่งโคราชและแอ่งสกลนคร
- ๐ เทือกเขาในภาคนี้เป็นเทือกเขาหินทราย ได้แก่
เทือกเขาเพชรบูรณ์ เทือกเขาดงพญาเย็น เทือกเขาสินคำแพง และเทือกเขาพนมดงรัก
- ๐ ภาคนี้ประสบปัญหาความแห้งแล้งเพราะพื้นที่เป็นดินทรายไม่อุ้มน้ำจึงขาดแคลนน้ำและดินที่ไม่สมบูรณ์เนื่องจากมีหินเกล็ดอยู่ใต้ดิน
- ๐ มีพื้นที่ว่างเปล่าประมาณ 2 ล้านไร่ เรียกว่า **ทุ่งกุลาร้องไห้** ครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ **สุรินทร์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ยโสธร และ ศรีสะเกษ**
- ๐ ลักษณะภูมิประเทศเคยมีภูเขาไฟอดีต คือ พบหินบะซอลต์และหินภูเขาไฟที่เขาค้อและภูอังคาร

❖ ภาคกลาง

- ๐ ภูมิประเทศเป็นที่ราบดินตะกอนที่แม่น้ำพัดมาทับถม โดยภาคกลางตอนบน ตั้งแต่สุโขทัยลงมาถึงนครสวรรค์ เป็นที่ราบที่มีพื้นที่สูงๆต่ำๆ **ส่วนภาคกลางตอนล่าง ตั้งแต่นครสวรรค์ลงมาถึงอ่าวไทย เป็นดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ** เหมาะแก่การเพาะปลูก เป็นอู่ข้าวอู่น้ำของประเทศ
- ๐ **แม่น้ำเจ้าพระยา** เริ่มตรงที่แม่น้ำปิงและแม่น้ำน่านไหลมารวมกันที่จังหวัดนครสวรรค์
- ๐ **แม่น้ำท่าจีน** แยกมาจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดชัยนาท
  - ผ่านชัยนาท เรียก แม่น้ำมะขามเฒ่า
  - ผ่านสุพรรณบุรี เรียก แม่น้ำสุพรรณบุรี
  - ผ่านนครปฐม เรียก แม่น้ำนครชัยศรี
  - เข้าสู่สมุทรสาครไหลลงอ่าวไทย เรียก แม่น้ำท่าจีน

❖ ภาคตะวันตก

- ๐ มีลักษณะภูมิประเทศคล้ายภาคเหนือ คือ มีเทือกเขาสูงสลับกับหุบเขาแคบค่อนข้างชัน
- ๐ **เทือกเขาที่สำคัญ** ได้แก่ **เทือกเขานนทรชัย** (ที่ต่อมาจากภาคเหนือจนถึงกาญจนบุรี) **เทือกเขาตะนาวศรี** ที่ราบชายฝั่งทะเลอยู่ในเขตจังหวัดเพชรบุรีกับประจวบคีรีขันธ์
- ๐ **แม่น้ำที่สำคัญ**
  - แม่น้ำเมย >> กั้นไทยกับพม่า
  - แม่น้ำแควใหญ่
  - แม่น้ำแควน้อย
  - แม่น้ำแม่กลอง

❖ ภาคตะวันออก

- ๐ ประกอบไปด้วยทิวเขา ที่ราบและที่ราบชายฝั่งทะเล
- ๐ มีทิวเขาสำคัญ คือ ทิวเขาสันกำแพง (แยกภาคอีสานกับภาคตะวันออก) ทิวเขาฉะเชิงเทรา ทิวเขาบรทัด
- ๐ แม่น้ำที่สำคัญ
  - แม่น้ำบางปะกงหรือแม่น้ำปราจีนบุรี ไหลลงอ่าวไทยที่ฉะเชิงเทรา
  - แม่น้ำนครนายก
  - แม่น้ำเมืองตราด
  - แม่น้ำประแสร์ จ.ระยอง

ทิวเขา กับชื่อภูเขาต่าง ๆ ในประเทศไทย เนื่องจากมีความสูงใหญ่ไม่มากนัก

☀ ภาคใต้

- * ภาคใต้ มีลักษณะเป็นมหาสมุทรแคบ ๆ ตั้งอยู่ระหว่างอ่าวไทยและทะเลอันดามัน
- * เทือกเขา - ตะนาวศรี
  - เทือกเขานครศรีธรรมราช
  - เทือกเขาสันกาลาคีรี เทือกเขาภูเก็ต
- * ภาคใต้ออกเป็น 2 ส่วน คือ
  - ที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันตก
  - ที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันออก
- * แม่น้ำ แม่น้ำปราณบุรี แม่น้ำกระบี่
แม่น้ำหลังสวน แม่น้ำตรัง แม่น้ำโกลก

แบบทดสอบ สารที่ 3 ภูมิศาสตร์

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

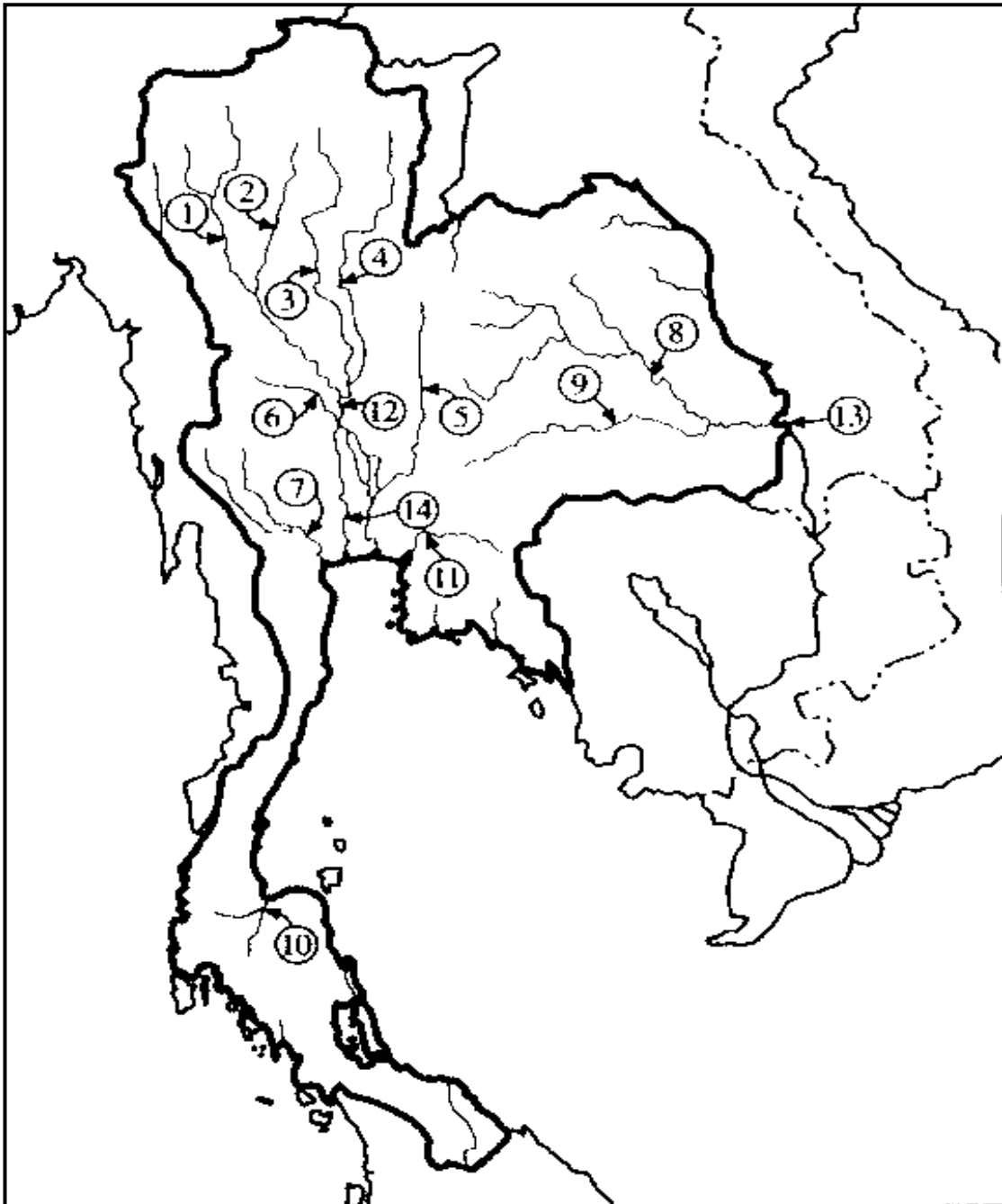
- ถ้าจะเรื่องศึกษาลักษณะของดินจะเกี่ยวกับข้อใด
  - ภูมิธรณี
  - ภูมิปฐพี
  - ภูมิพฤกษ
  - ภูมิศาสตร์
- ข้อใดเป็นที่ตั้งประเทศไทยตามพิกัดภูมิศาสตร์ ที่ถูกต้อง
  - ละติจูด 5 องศาเหนือ - 20 องศาเหนือ
  - ลองจิจูด 97 องศาเหนือ - 105 องศาตะวันออก
  - ละติจูด 5 องศาใต้ - 20 องศาเหนือ
  - ลองจิจูด 97 องศาเหนือ - 105 องศาใต้
- ทิศเหนือของไทยติดต่อกับประเทศอะไร
  - ลาว กัมพูชา
  - มาเลเซีย สิงคโปร์
  - เมียนมา ลาว
  - ลาว มาเลเซีย
- ภูมิภาคใดของไทยที่มีลักษณะพื้นที่เป็นเทือกเขาสูงสลับแอ่งที่ราบ และเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำเจ้าพระยา
  - ภาคตะวันตก
  - ภาคตะวันออก
  - ภาคเหนือ
  - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ข้อใดเป็นแม่น้ำสำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
  - เจ้าพระยา ป่าสัก ลพบุรี
  - ปิง วัง ยม น่าน
  - ตาปี ตานี คีรีรัฐ
  - โขง ชี มูล
- เทือกเขาสำคัญใดไม่อยู่ในภาคใต้
  - เทือกเขานครศรีธรรมราช
  - เทือกเขาสันกาลาคีรี
  - เทือกเขาเพชรบูรณ์
  - เทือกเขาภูเก็ต
- ข้อใดเป็นลักษณะภูมิประเทศของภาคเหนือ
  - เป็นเทือกเขาซับซ้อนและที่ราบหุบเขา
  - เป็นที่ราบลุ่มน้ำ
  - เป็นที่ราบสูง เป็นแอ่งกระทะ
  - เป็นทิวเขา ที่ราบ และชายฝั่งทะเล
- ข้อใดเป็นทิวเขาสำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
  - ทิวเขาถนนธงชัย
  - ทิวเขาตะนาวศรี
  - ทิวเขาบรรทัด
  - ทิวเขาตองพญาเย็น
- ภาคใดมีพื้นที่เหมาะสมเป็นอยู่อาศัยของชาวไทย
  - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
  - ภาคกลาง
  - ภาคเหนือ
  - ภาคใต้
- ข้อใดเป็นแม่น้ำนานาชาติที่ไหลผ่านประเทศไทย
  - แม่น้ำโขง
  - แม่น้ำป่าสัก
  - แม่น้ำแดง
  - แม่น้ำฮวงโห

11. ข้อใดเป็นพรมแดนธรรมชาติกั้นไทยกับเมียนมา

1. ทิวเขาหลวงพระบาง	2. ทิวเขาตะนาวศรี
3. ทิวเขาแดนลาว	4. ทิวเขาพนมดงรัก

12. แม่น้ำสายใดเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ของไทย

1. แม่น้ำโขง	2. แม่น้ำป่าสัก
3. แม่น้ำปิง	4. แม่น้ำเจ้าพระยา

เฉลยแบบทดสอบสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

1. ตอบข้อ 2. ภูมิปฐพี
2. ตอบข้อ 1. ละติจูด 5 องศาเหนือ - 20 องศาเหนือ
3. ตอบข้อ 3. เมียนมา ลาว
4. ตอบข้อ 3. ภาคเหนือ
5. ตอบข้อ 4.. โขง สี มูล
6. ตอบข้อ 3. เทือกเขาเพชรบูรณ์
7. ตอบข้อ 1. เป็นเทือกเขาซับซ้อนและที่ราบหุบเขา
8. ตอบข้อ 4. ทิวเขาตงพญาเย็น
9. ตอบข้อ 2. ภาคกลาง
10. ตอบข้อ 1. แม่น้ำโขง
11. ตอบข้อ 3. ทิวเขาแดนลาว
12. ตอบข้อ 4. แม่น้ำเจ้าพระยา

สรุปเนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ท ๑.๑ ม. ๑/๓ ระบุเหตุผล และข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

“ข้อเท็จจริง” หมายถึง ข้อความแห่งเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือเป็นอยู่ตามจริง ข้อความหรือเหตุการณ์ที่ต้องวินิจฉัยว่าเท็จหรือจริง ต้องสามารถพิสูจน์สนับสนุนยืนยันได้

“ข้อคิดเห็น” หมายถึง ความเห็น ความรู้สึกนึกคิดของผู้ส่งสารที่สอดแทรกอยู่ในเนื้อหาไม่สามารถสนับสนุนยืนยันได้

ลักษณะของข้อเท็จจริง	ลักษณะของข้อคิดเห็น
๑. มีความเป็นไปได้	๑. เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึก
๒. มีความสมจริง	๒. เป็นข้อความที่แสดงการคาดคะเน
๓. มีหลักฐานเชื่อถือได้	๓. เป็นข้อความที่แสดงการเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย
๔. มีความสมเหตุสมผล	๔. เป็นข้อความที่เป็นเป็นข้อเสนอแนะหรือเป็นความคิดของผู้พูดและผู้เขียนเอง

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

วันนี้ฝนตกหนัก อากาศตอนกลางคืนจะเย็นลงแน่นอน ขอให้ระวังสุขภาพ ก่อนนอนทุกคืนควรสวมเสื้อหนา ๆ และห่มผ้าห่ม จะช่วยให้ร่างกายอบอุ่นและไม่เป็นหวัด

ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
- วันนี้ฝนตกหนัก - สวมเสื้อหนา ๆ และห่มผ้าห่มจะช่วยให้ร่างกายอบอุ่น	- อากาศตอนกลางคืนจะเย็นลงแน่นอน - ขอให้ระวังสุขภาพ - ควรสวมเสื้อหนา ๆ และห่มผ้าห่ม - ถ้าร่างกายอบอุ่นแล้วจะไม่เป็นหวัด

ตัวอย่างข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง

๑. กตเวที หมายถึง สอนของคุณท่าน (พิสูจน์ได้โดยค้นความหมายจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕)
๒. ดวงตาเป็นอวัยวะที่ทำให้มองเห็น (พิสูจน์ได้ด้วยหลักวิชาการ)
๓. ทุกคนหนีไม่พ้นความตาย (พิสูจน์ได้จากประสบการณ์)
๔. มัจฉานูเป็นลูกของหนุมานกับนางสุพรรณมัจฉา(พิสูจน์ได้จากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์)
๕. ต้นไม้ นอกจากจะช่วยให้ความชุ่มชื้นแล้วยังช่วยป้องกันลมได้อีกด้วย(พิสูจน์ได้ด้วยหลักวิชาการ)

ตัวอย่างข้อความที่เป็นข้อคิดเห็น

๑. การปกครองในระบบประชาธิปไตยดีที่สุด (ไม่มีข้อวินิจฉัย)
๒. คนเรียนเก่งย่อมประสบผลสำเร็จในชีวิตเสมอ (ไม่มีข้อยืนยัน)
๓. การรับประทานแต่ผักไม่น่าจะเป็นผลดีต่อร่างกาย (ไม่มีข้อยืนยัน)
๔. คนที่มีการศึกษาดีจะขับรถตามกฎหมายจราจรเพราะทุกคนต่างรู้จักกฎจราจรดี (ไม่จริงเสมอไป)
๕. หากฝูงกาบินมาจับหลังคาบ้านเป็นกลางบอกเหตุว่าจะมีเรื่องร้ายเกิดขึ้นกับเจ้าของบ้าน (เป็นความเชื่อ)

ท ๑.๑ ม.๓/๒ ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย

เรื่อง คำที่มีความหมายโดยตรงและโดยนัย

คำที่มีใช้ในภาษาไทย บางคำมีทั้งความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย ดังนี้

๑. ความหมายโดยตรง หมายถึง คำที่มีความหมายตรงตัว เช่น

ดาว หมายถึง สิ่ง que เห็นเป็นดวงบนท้องฟ้าเวลามีต

แก้ว หมายถึง ที่สำหรับนึ่ง มีชา

เพชร หมายถึง ชื่อแก้วที่แข็งที่สุดและมีน้ำแวววาวกว่าพลอยอื่น ๆ

นกขมิ้น หมายถึง ชื่อนกชนิดหนึ่ง ตัวเท่านั้นเอียง มีหลายสี

กา หมายถึง ชื่อนกชนิดหนึ่ง ตัวสีดำ ร้อง กา ๆ

๒. ความหมายโดยนัย หมายถึง คำที่ไม่ได้แปลความหมายตรงตัว แต่จะแปลความหมายเปรียบเทียบ ซึ่งทุกคนในสังคมเข้าใจ

ความหมายนั้นเป็นอย่างดี การที่เราจะรู้ว่าคำนั้นมีความหมายโดยตรงหรือโดยนัย จะต้องดูจากคำอื่น ๆ ในประโยค

ประกอบด้วย คำที่มีความหมายโดยนัย อาจใช้ว่า นัยประหวัดหรือคำที่มีความหมายโดยอุปมา ก็ได้ เช่น

ดาว หมายถึง บุคคลที่เด่นในทางใดทางหนึ่ง

แก้ว หมายถึง ตำแหน่ง

เพชร หมายถึง บุคคลที่มีคุณค่า

นกขมิ้น หมายถึง คนเร่ร่อน ไม่มีที่พำนักเป็นหลักแหล่ง

กา หมายถึง ความต่ำต้อย

ท ๑.๑ ม.๓/๓ ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

การอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของข้อความหรือเรื่อง ว่า
คืออะไร แบ่งออกได้เป็น ๒ ส่วน

๑. ส่วนที่เป็นใจความหลักหรือใจความสำคัญ

๒. ส่วนที่เป็นใจความรองหรือผลความหรือส่วนที่ขยายใจความหลักเพื่อให้ใจความหลักชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น

ตัวอย่างที่ ๑ มีย่อน้ำเดียว มีใจความประเด็นเดียว ใจความหลักมักจะอยู่ช่วงต้นของข้อความ

คนตาบอดสีจะไม่ได้รับการอนุญาตให้มีใบขับขี่ยานพาหนะในครอบครองเนื่องจากอาการบอดสีของตาเป็นอุปสรรค
สำหรับการบอกสัญญาณไฟจราจรบนท้องถนน

ใจความสำคัญ คือ

คนตาบอดสีจะไม่ได้รับการอนุญาตให้มีใบขับขี่ยานพาหนะในครอบครอง

ใจความรอง คือ

เนื่องจากอาการบอดสีของตาเป็นอุปสรรคสำหรับการบอกสัญญาณไฟจราจรบนท้องถนน

ตัวอย่างที่ ๒ มีย่อน้ำเดียว มีใจความรองหลายประเด็น ใจความหลักมักจะอยู่ช่วงต้นของข้อความ

พระราชนิพนธ์บทละครของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีหลายอย่างเป็นเรื่องที่สนุกชวนหัวเราะก็มี
เป็นเรื่องเศร้าก็มี เป็นเรื่องที่ให้เราต้องใช้ความคิดใคร่ครวญก็มี เป็นเรื่องปลุกใจให้เกิดความรักชาติก็มี ที่เป็นเรื่องของ
ประวัติศาสตร์และตำนานก็มี

ใจความสำคัญ คือ

พระราชนิพนธ์บทละครของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีหลายอย่าง

ใจความรอง คือ

๑. เป็นเรื่องที่สนุกชวนหัวเราะก็มี
๒. เป็นเรื่องเศร้าก็มี
๓. เป็นเรื่องที่ทำให้เราต้องใช้ความคิดใคร่ครวญก็มี
๔. เป็นเรื่องปลุกใจให้เกิดความรักชาติก็มี
๕. ที่เป็นเรื่องของประวัติศาสตร์และตำนานก็มี

ท ๑.๑ ม.๓/๔ อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน

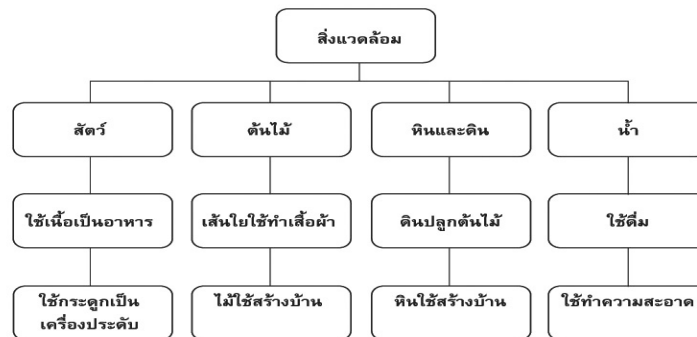
การเขียนแผนภาพความคิด

แผนภาพความคิด เป็นการแสดงความรู้ ความคิดโดยใช้แผนภาพในการนำความรู้หรือข้อเท็จจริงมาจัดเป็นระบบสร้างเป็นภาพหรือจัดความคิดรวบยอด นำหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาแยกเป็นหัวข้อย่อยและนำมาจัดลำดับเป็นแผนภาพ

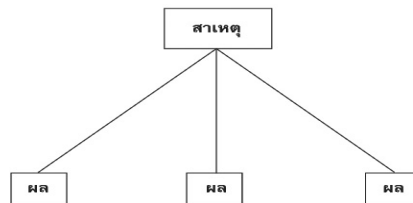
รูปแบบของแผนภาพความคิด มี ๔ รูปแบบ คือ

1. รูปแบบการจัดกลุ่ม รูปแบบนี้จะยึดความคิดเป็นสำคัญ และจัดกลุ่มตามลำดับความคิดรวบยอด ย่อยเป็นแผนภาพมักเขียนเป็นแผนภาพกิ่ง ตัวอย่างเรื่องสิ่งแวดล้อม

แผนภาพกิ่ง

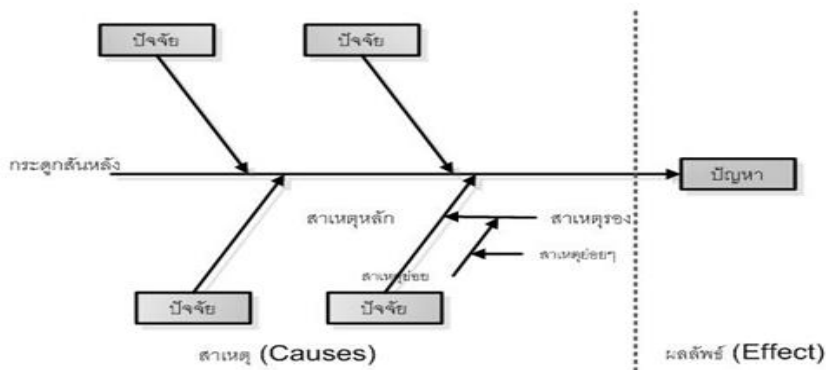

แผนภาพแสดงเหตุผล

แผนภาพสาเหตุและผล

๑. แผนผังสาเหตุและผล เป็นแผนผังที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหา กับสาเหตุทั้งหมดที่เป็นไปได้ที่อาจก่อให้เกิดปัญหานั้น หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ผังก้างปลา (Fish Bone Diagram)

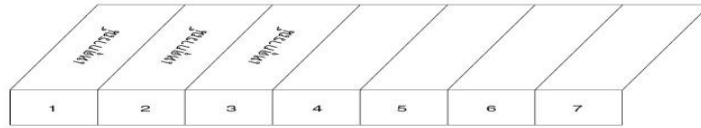
๒. รูปแบบความคิดรวบยอด รูปแบบนี้将有ความคิดหลักและมีข้อเท็จจริงที่จัดแบ่งเป็นระดับชั้นมาสนับสนุนความคิดหลัก เช่น การกล่าวถึงลักษณะการบรรยาย การรวบรวมปัญหาการแก้ปัญหา การเปรียบเทียบเป็นรูปแบบความคิดรวบยอด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การจัดความคิด

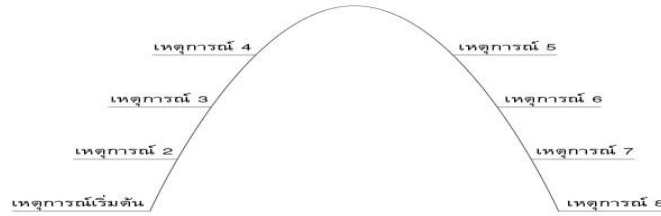

๓. รูปแบบการจัดลำดับเหตุการณ์ รูปแบบนี้เหมาะกับการจัดลำดับตามเหตุการณ์ เหมาะกับเรื่องที่สรุป ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร การจัดลำดับตามกาลเวลา การจัดลำดับการกระทำก่อนหลังหรือการจัดลำดับตามกระบวนการ มีการเริ่มต้นและการสิ้นสุด

แผนภาพโครงเรื่องเหตุการณ์

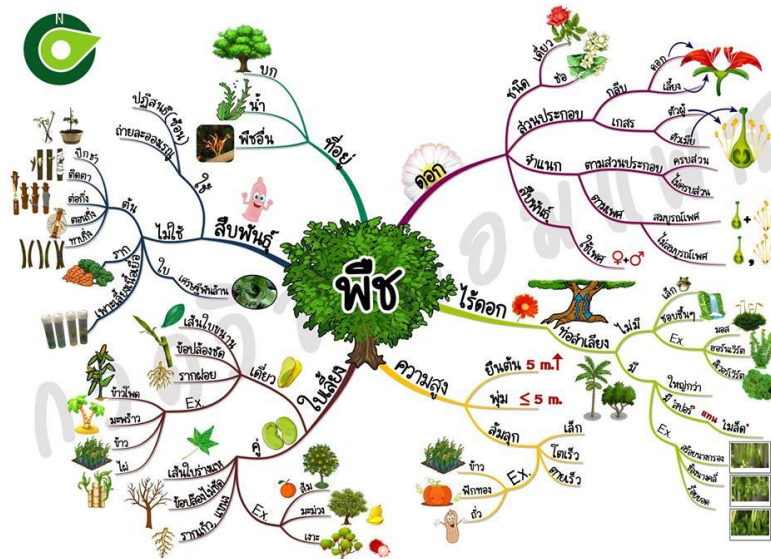
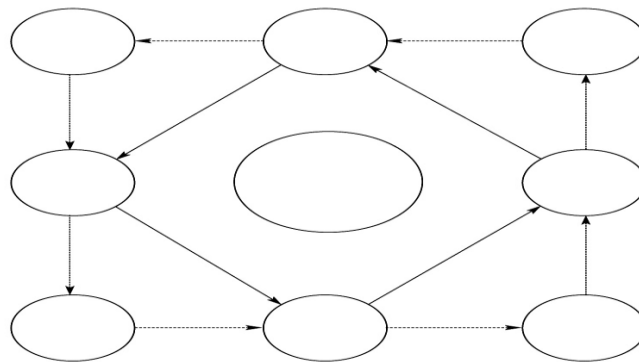

แผนภาพเส้นโค้งแสดงเหตุการณ์

๔. รูปแบบวงกลม รูปแบบนี้เป็นชุดเหตุการณ์ภายใต้กระบวนการไม่มีจุดเริ่มต้น และจุดสิ้นสุดแต่เป็นเหตุการณ์ที่เป็นลำดับต่อเนื่องกัน ดังตัวอย่าง เช่น

แผนภาพวงกลม

ท ๒.๑ ม.๑/๒ เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย

เรื่อง “การเขียนคำขวัญ”

“คำขวัญ” พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๒ หน้า (๒๕๓๘ : ๑๘๖) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ถ้อยคำที่แต่งขึ้นเพื่อเตือนใจหรือให้เป็นสิริมงคล”

จุดมุ่งหมายในการเขียนคำขวัญ

๑. เพื่อแสดงจุดมุ่งหมาย หรืออุดมคติหรือแนวทางปฏิบัติของกลุ่มบุคคล หรือสถาบันใดๆ เช่น

กาชาดบรรเทาทุกข์ เพื่อความสุขของปวงประชา (หน่วยกาชาด)

ธนาคารกรุงเทพ เพื่อนคู่คิด มิตรคู่บ้าน (ธนาคาร)

โทรทัศน์ ช่อง ๗ สี ทิวเพื่อคุณ (โทรทัศน์)

๒. เพื่อเตือนใจให้ตระหนักถึงภัยอันตราย ตระหนักถึงประโยชน์หรือคุณค่า ตระหนักถึงความเป็นจริง และเป็นการเตือนสติเตือนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตัวอย่าง

เมื่อสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ชีวิตจะมีภัย

เมื่อป่าไม้ถูกทำลาย ความอดก็มาเยือน

ขับรถให้เตือนตน ข้ามถนนให้เตือนตา

ชาติอยู่รอด ถ้าปลอดภัยรับสัน

รักษาชีวิต ดีกว่าพิชิตเวลา

เมื่อใช้ยาเสพติด ชีวิตรอความตาย

ยาบ้าอันตราย คนเสพถึงตาย คนขายติดคุก

ตัดไม้ทำลายป่า น้ำท่วมจะขาดแคลน

๓. เพื่อเรียกร้อง เชิญชวน จูงใจให้เชื่อมั่นหรือปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตัวอย่าง

รักไทย นิยมไทย ร่วมกันใช้ของไทยทำ

มุ่งประหยัด เร่งรัดนิยมไทย ร่วมใจส่งออก

อ่านหนังสือวันละหน้า เพิ่มคุณค่าแก่ชีวิต

ออกกำลังกายทุกวัน สร้างสรรค์บุคลิก

สุขภาพเป็นนิจ สุขจิตพาเพลิน หมั่นเดินหมั่นวิ่ง

สุขภาพอนามัยดี เสริมราศี ชีวิตสดใส

ท ๒.๑ ม.๒/๒ เขียนบรรยายและพรรณนา

การเขียนบรรยาย

“บรรยาย” หมายถึง ชี้แจงหรืออธิบายเรื่องให้ฟัง เป็นต้น” ฉะนั้นการเขียนบรรยาย จึงเป็นการเขียนเล่าเรื่อง บอกเล่า หรืออธิบายเรื่องราวต่างๆ ตามลำดับเหตุการณ์นั่นเอง

“หนังศีรษะก็เหมือนผิวหนังในส่วนอื่นๆ ของร่างกาย ที่ผิวของผิวหนังจะมีเซลล์ที่ตายแล้วหลุดลอกออกมาตลอดเวลา และจะมีเหงื่อ มีน้ำมันธรรมชาติที่ขับออกมาจากผิวหนัง เพื่อให้ผิวหนังศีรษะชุ่มชื้นเป็นมันและอ่อนนุ่มดีด้วย เมื่อเซลล์ที่หลุดออกมานั้นรวมกับเหงื่อ น้ำมัน และฝุ่นละอองสิ่งสกปรกที่เกาะติดหนังศีรษะ ก็จะรวมตัวเป็นขี้ไคลติดอยู่ที่หนังศีรษะ ตอนแรกก็จะเป็นขี้ไคลเหนียวๆ เปียก เมื่อแห้งก็จะเป็นเกล็ดขาวๆ หลุดร่วงออกมาและเราเรียกกันว่า รังแค”

ข้อควรคำนึงในการเขียนบรรยาย

๑. หากความรู้หรือรายละเอียดที่จะนำมาเขียนบรรยายจากการอ่าน การฟัง การดู หรือจากการสอบถาม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลที่จะใช้ในการเรียน โดยการจดบันทึกไว้
๒. ใช้ภาษาง่ายๆ พยายามอย่างใช้คำศัพท์โดยไม่จำเป็น ถ้าจะใช้ควรใช้วงเล็บความหมายไว้ด้วยเพื่อ ผู้อ่านจะได้เข้าใจได้ง่าย
๓. กล่าวแต่เรื่องที่เป็นความจริง เรื่องที่น่าสนใจควรบรรยายอย่างละเอียด
๔. เรียบเรียงความคิดให้เป็นลำดับต่อเนื่อง ไม่สับสน
๕. อาจมีการยกตัวอย่างเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ดียิ่งขึ้น

โวหารในการเขียน

โวหาร หมายถึง ถ้อยคำที่ใช้ในการเขียนอย่างมีชั้นเชิง เป็นการแสดงข้อความออกมาในทำนองต่าง ๆ เพื่อให้ข้อความได้น่าสนใจ มีความหมายแจ่มแจ้ง เหมาะสมน่าฟัง ในการเขียนเรื่องราวอาจใช้โวหารต่างๆ กัน แล้วแต่ชนิดของข้อความ โวหารในภาษาไทยที่นิยมใช้ในการเขียนร้อยแก้ว ร้อยกรอง แบ่งออกเป็น ๕ ชนิด คือ ๑. บรรยายโวหาร หรืออธิบายโวหาร ๒. พรรณนาโวหาร ๓. เทศนาโวหาร ๔. อุปมาโวหาร ๕. สาธกโวหาร

๑. บรรยายโวหาร

หมายถึง ข้อความที่ใช้ในการอธิบาย เล่าเรื่องราวเหตุการณ์ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ อย่างละเอียด แจ่มแจ้ง การเรียบเรียง และการใช้ถ้อยคำ จึงมักเลือกใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมาย ตรงไปตรงมา กะทัดรัด ชัดเจน

ตัวอย่างบรรยายโวหารแบบร้อยแก้ว

“น้ำตาซึมออกมาจากต่อน้ำตาอยู่ตลอดเวลา ต่อมน์น้ำตามีขนาดราวๆ ปลายนิ้วก้อยอยู่บริเวณเหนือตาเล็กน้อย น้ำตาออกมาจากเปลือกด้านหน้าลูกตา แล้วซึมลงไปในทางรูน้ำตาซึ่งอยู่ที่ขอบเปลือกตาบนและล่างด้านหัวตา น้ำตาทำหน้าที่ช่วย

ให้ผิวด้านหน้าลูกตาชุ่มชื้น ไม่แห้ง ช่วยขาระล้างตาให้สะอาด ช่วยให้ตามองเห็นดีขึ้น ช่วยทำลายจุลินทรีย์หรือพิษต่างๆ ที่เข้าตาให้ฤทธิ์เจือจางไปได้ คนเราจะกะพริบตาอยู่เป็นประจำ โดยเฉลี่ยกะพริบตาทุกๆ ๒-๓ วินาที การกะพริบตานี้ก็เพื่อให้ น้ำตาแผ่เคลือบไปทั่วผิวด้านหน้าลูกตา เป็นการป้องกันไม่ให้ลูกตาแห้ง” (เกร็ดจากล่วมยา : เสนอ อินทรสุขศรี)

ตัวอย่างบรรยายโวหารแบบร้อยกรอง

อันเกาะแก้วพิสดารสถานนี้	โกชนาสาลีก์ก็มีถม
แต่คราวหลัวครั้งสมุทรโคดม	มาสร้างสมสิกขาสมาทาน
เธอทาไรไว้ที่ริมภูเขาลวง	ครั้นแต่กรวงออกมาเล่าเป็นข่าวสาร
ได้สืบทวีชยิตอยู่แต่บูรณ	คิดอ่านเอาเดียวมาเหลียวไป

(พระอภัยมณี:สุนทรภู่)

๒. พรรณนาโวหาร

หมายถึง ข้อความที่กล่าวถึงความงามของธรรมชาติ สถานที่ หรือ ความรู้สึกนึกคิดอย่างละเอียด เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความซาบซึ้ง และเกิดอารมณ์ความรู้สึก คล้อยตาม โดยใช้ถ้อยคำที่มีความไพเราะและความหมายที่ลึกซึ้งให้ผู้อ่านประทับใจ

ตัวอย่างพรรณนาโวหารแบบร้อยแก้ว

...ขณะพระองค์เสด็จมาใกล้เบญจคีรีนครคือราชคฤห์ เป็นเวลาจวนสิ้นทิวาวาร แดดในยามเย็นกำลังลงสู่สมัยใกล้วิกาล ทอแสงแผ่ซ่านไปยังสาละยศตร แลละลิวเห็นเป็นทางสว่างไปทั่วประเทศสุดสายตา ดูประหนึ่งมีหัตถ์ทิพย์มาปกแผ่อำนวย สวัสดิ์ เบื้องบนมีกลุ่มเมฆเป็นคลื่นซบซ้อนสลบกันเป็นทิวแถว ต้องแสงแดดจับเป็นสีระยิบระยับแวบประหนึ่งเอาทราญทองมา โปรยปราย เลื่อนลอยละลิวๆ เรี่ยๆ ulyงจตขอบฟ้า (กามนิต : เสฐียรโกเศศและนาคะประทีป)

ตัวอย่างพรรณนาโวหารแบบร้อยกรอง

เสนาะเสียงแสนเศร้าคเหว่าเอ๋ย	โฉนเลยครวญคร่ำร่าอยู่ได้
หรือใครทำเจ็บชำระกำใจ	จึงหวนให้โหยอยู่มิรู้แล้ว
แวววาบปลาบสายฟ้า	ผสานวาทะโชนชาย
เปล่าเปลี่ยวอยู่เดียวดาย	วิเวกวั่วคะนึ่งใน

๓. เทศนาโวหาร

หมายถึง ข้อความที่แสดงการสั่งสอน หรือชักจูงให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตาม ช้แนะคุณและโทษสิ่งที่ควรปฏิบัติ หรือแสดงทัศนคติในข้อสังเกต ในการเขียนผู้เขียนต้องใช้ เหตุผลมาประกอบให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อมั่น เกิดความรู้สึกด้วยตนเอง

ตัวอย่างเทศนาโวหารที่เป็นร้อยแก้ว

...อย่าได้ถือตัวว่าเป็นลูกเจ้าแผ่นดิน พอมีอำนาจยิ่งใหญ่อยู่ในบ้านเมือง ถึงจะเกะกะ ไม่กลัวเกรงคุมเหงผู้ใด เขา ก็คงจะมีความเกรงใจพ่อ ไม่ต่อสู้ หรือไม่อาจฟ้องร้องว่ากล่าว การซึ่งเชื่อใจตั้งนั้นเป็นการผิดแท้ทีเดียว เพราะความปรารถนาของพ่อไม่อยากจะให้ลูกมีอำนาจที่จะเกะกะอย่างนั้นเลย เพราะรู้เป็นแน่ว่าเมื่อรักลูกเกินไป ปล่อยไม่ให้กลัวใครและประพฤดิชั่วเช่นนั้น คงจะเป็นโทษแก่ลูกนั้นเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพราะฉะนั้นจึงรู้เถิดว่าถ้าเมื่อได้ทาความผิดเมื่อใด จะได้รับโทษโดยทันที การที่มีพ่อเป็นเจ้าแผ่นดินนั้นจะไม่เป็นการช่วยเหลืออุดหนุนแก่ไขอันใด ได้เลย (พระบรมราชาวาท : พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)

ตัวอย่างเทศนาโวหารที่เป็นร้อยกรอง

“ บัดเดี๋ยวตั้งห่างเห่งวังเวงแว่ว	สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะง่างหา
เห็นโยคีซึ่งรุ่งพุ่งออกมา	ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต
แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์	มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
อันเถาว์วัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด	ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน (สุนทรภู่)

๔. **อุปมาโวหาร** หมายถึง การใช้โวหารเปรียบเทียบ ประกอบข้อความ เพื่อให้ผู้อ่าน เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้เข้าใจเรื่องราว ได้แจ่มแจ้ง การใช้อุปมาโวหารจะมีการเปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนกันสองสิ่ง มักมีคำว่า เหมือน ดุจ คล้าย เปรียบอย่าง ดัง ฯลฯ เป็นตัวเชื่อมคำ

ตัวอย่างอุปมาโวหารที่เป็นร้อยแก้ว

...ถ้าแม่เจ้าอาลัยอยู่ด้วยลูกจริงๆ เหมือนนาวา ก็จะมีกลับเข้า มาแต่วันไม่ทันรอน เอนี่เจ้า เทียวเนจรนอนตามสนุกใจ ชมนกชมไม้ในไพรวันสารพันก็มี ทั้งฤทธิสิทธิติวยาธรคนธรรพ์ เทพารักษ์ผู้มีพักตร์อันเจริญ เห็นแล้วก็น่าเพลิดเพลินไม่ เมินได้ หรือเจ้าปะผลไม้ ประหลาดรสสดสุกหอมเสวยไม่เคยกิน เจ้าฉวยชมชอบลิ้มก็หลงฉันอยู่จึ่งเข้าอุปมาเสมือนหนึ่ง ภูรินบินระวนระวน เทียวซบซาบเอาเกสรสุคนธมาเลศ พบดอกไม้อันวิเศษต้องประ สงค์หลง เคล้าคลึงรสนกลิมรั้ง เข้าเถื่อนเจ้าลิ้มพริ้งได้ หน้าแล้วลิ้มหลังไม่แลเหลียว เทียวทอดประทับมากกลางทาง

(มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี : เจ้าพระยาพระคลัง(หน)

ตัวอย่างอุปมาโวหารที่เป็นร้อยกรอง

“ ปางพื้มาตสมานสุมาลย์สมร
ดั่งหมายดวงหมายเดือนดารากร
อันลอยพื้อำพรพโยมพราย “
(เพลงยาว โดยเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์)

๕. **สาธกโวหาร** หมายถึง ข้อความที่ยกตัวอย่างมาประกอบข้อความ เรื่องราวให้เข้าใจ แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น อาจเป็นการกล่าวอ้างถึงเรื่องจริง หรืออาจกล่าวอ้างอิง ด้วยข้อความที่เป็น ลัทธิธรรม ภาษิต คำพังเพยหรือตำนาน นิทานเป็นต้น

ตัวอย่างสารกโหวหารที่เป็นร้อยแก้ว

ความรักชาติ รักแผ่นดินเกิดต่างจกความรักที่มีต่อคนรักเพราะความรักดังกล่าว
ยอมเสียสละเพื่อส่วนรวม ดังจะเห็นได้จาก สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงกอบกู้
เอกราชกความเป็นไทไว้ให้พวกเรามาจนปัจจุบัน

ตัวอย่างสารกโหวหารที่เป็นร้อยกรอง

...โยคีเทศนาทหารทัพลังกาและเมืองผลึกในเรื่องพระอภัยมณี

“ คือรูปรสถลินเสียงไม่เที่ยงแท้	ยอมเฒ่าแก่เกิดโรคโศกสงสาร
ความตายหนึ่งพึงเห็นเป็นประธาน	หวังนิพพานพ้นทุกข์สุขสบาย
ซึ่งบ้านเมืองเคื่องเข็ญถึงเช่นนี้	เพราะโลกีย์ตัณหาพาฉิบหาย
อันศีลห้าว่าอย่าทำให้จำตาย	จะตกอบายภูมิขุมนรก

(สุนทรภู่)

ท ๒.๑ ม.๒/๓ เขียนเรียงความ

หลักการเขียนเรียงความ

การเขียนเรียงความ เป็นการเขียนแสดงความคิด ความรู้สึก โดยใช้คำสำนวนภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่อง
ส่วนประกอบของเรียงความ เรียงความประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๓ ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ดังนี้

คำนำหรือส่วนนำของเรื่อง

ผู้เขียนจะต้องเขียนจงใจให้ผู้อ่านติดตามอ่านเนื้อเรื่อง อาจนำด้วยสำนวนภาษา คำคม บทร้อยกรอง หรือคำถาม
ชวนติดตามหาคำตอบ โดยให้มีการเชื่อมโยงไปสู่เนื้อเรื่อง

เนื้อเรื่อง

ผู้เขียนจะต้องเรียบเรียงถ้อยคำสำนวนในการเสนอข้อเท็จจริง และรายละเอียด

ที่สอดคล้องกับชื่อเรื่องหรือแนวคิดของเรื่องที่กำลังเขียน การลำดับความมีความสำคัญมาก หากมีเรื่องที่จะกล่าวถึงหลาย
เรื่องให้จัดลำดับ และเขียนเป็นย่อหน้า โดยแต่ละย่อหน้ามีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว ความของแต่ละย่อหน้าต้อง
ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน

สรุป

ผู้เขียนจะต้องสรุปความคิด และความต้องการของผู้เขียน อาจนำสุภาษิตคำคม
บทร้อยกรองที่สอดคล้องกับแนวคิดหรือเนื้อเรื่องมาลงท้ายไว้

* การเขียนเรียงความต้องเขียนโครงเรื่องก่อน

ท ๒.๑ ม.๒/๖ เขียนจดหมายกิจธุระ

การเขียนจดหมาย

ในปัจจุบัน โลกมีการพัฒนาการสื่อสารทางโทรคมนาคมได้สะดวก และรวดเร็ว แต่การสื่อสารอีกชนิดที่ยังมีความสำคัญอย่างยิ่งก็คือ การเขียนจดหมาย เพราะสามารถเขียนได้ทุกเวลา ทุกโอกาส เก็บไว้ได้นาน จดหมายของบุคคลสำคัญจะเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในอนาคต และจดหมายที่เขียนดีมีคุณค่าก็อาจเป็นวรรณกรรมได้

หลักการเขียนจดหมาย

ขนาดของ

การใช้ของขนาดมาตรฐาน ปัจจุบันที่ทำการไปรษณีย์ทุกแห่งจะมีซองจดหมายจำหน่าย นับว่าเป็นซองที่มีขนาดเหมาะสม โดยทั่วไปมี ๒ แบบ ดังนี้

๑. ซองสั้น มีขนาด ๓.๕ x ๖ นิ้ว ถึง ๔.๕ x ๗ นิ้ว
๒. ซองยาวมีขนาด ๔.๒๕ x ๙ นิ้ว

การจำหน่ายซอง มีหลักการ ดังนี้

๑. ที่อยู่ของผู้รับ ต้องเรียงลำดับจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ ได้แก่

- ที่ นามสกุลของผู้รับ ถ้าเป็นจดหมายสำคัญ เช่น มีธนาคัตติสอดอยู่ด้วย ต้องระบุค่านำหน้าชื่อผู้รับ
- บ้านเลขที่ ซอย หรือตำบล
- ถนนที่ตั้ง
- ตำบลหรือแขวง
- อำเภอหรือเขต
- จังหวัดและรหัสไปรษณีย์

๒. ที่อยู่ของผู้ส่ง เรียงลำดับเช่นเดียวกับผู้รับ จะเขียนไว้ด้านหลังซองของตนเอง

๓. คำขึ้นต้น

- ถ้าเป็นจดหมายส่วนตัว อาจใช้คำว่า "กรุณาส่ง" หรือ "นามผู้รับ"
- ถ้าเป็นจดหมายราชการหรือจดหมายธุรกิจนิยมใช้ "เรียน"
- จดหมายถึงพระสงฆ์ทั่วไปใช้ "นมัสการ"

๔. แสตมป์ ต้องติดแสตมป์ตามราคาที่กรมไปรษณีย์ฯ กำหนด เพราะถ้าติดไม่ครบ ผู้รับจะถูกปรับเป็น ๒ เท่าของราคาแสตมป์

ลักษณะการเขียนจดหมายตามแบบแผนที่นิยม ได้แก่

๑. คำขึ้นต้น ต้องเหมาะสมแก่ฐานะและตำแหน่งหน้าที่
๒. การวางรูปแบบจดหมาย ควรจัดวางให้มีสัดส่วนพอเหมาะกับหน้ากระดาษ โดยเว้นด้านหน้าประมาณ ๑ นิ้ว และเว้นด้านหลังประมาณครึ่งนิ้ว

๓. สำนวนภาษาที่ใช้ในการเขียน ต้องคำนึงถึงคุณภาพ เขียนถูกต้องเหมาะสมแก่ฐานะ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

๕. ถ้าต้องการอวยพรให้เพื่อนหรือญาติผู้ใหญ่ในตอนท้ายของจดหมาย ควรอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อให้คำอวยพรมีความขลังและสละสลวย

๖. คำลงท้าย ต้องใช้ให้ถูกต้องและเหมาะสมแก่ฐานะและบุคคล

รูปแบบของจดหมาย

๑. รูปแบบของการวางรูปจดหมาย

๑.๑ ที่อยู่ของผู้เขียน อยู่ตรงมุมบนขวาของหน้ากระดาษ โดยเริ่มเขียนจากกึ่งกลางหน้ากระดาษ โดยเริ่มเขียนจากประมาณกึ่งกลางหน้ากระดาษ

๑.๒ วันเดือนปี เขียนเยื้องที่อยู่ผู้เขียนมาข้างหน้าเล็กน้อย

๑.๓ คำขึ้นต้น อยู่ด้านซ้ายห่างจากขอบกระดาษประมาณ ๑ นิ้ว และเป็นแนวชิดด้านซ้ายสุดของเนื้อความ

๑.๔ เนื้อความ เริ่มเขียนโดยย่อหน้าเล็กน้อย และควรขึ้นย่อหน้าใหม่เมื่อขึ้นเนื้อความใหม่ นอกจากนี้ต้องเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง

๑.๕ คำลงท้าย อยู่ตรงกับวันเดือนปีที่เขียน

๑.๖ ชื่อผู้เขียน เยื้องลงมาทางขวามือ ถ้าเขียนจดหมายถึงบุคคลที่ไม่คุ้นเคย ควรวงเล็บชื่อที่เขียนเป็นตัวบรรจงด้วย ถ้าเป็นจดหมายราชการต้องบอกยศตำแหน่งของผู้ส่งด้วย

รูปแบบของจดหมาย

(ที่อยู่ผู้เขียน).....

(วันที่).....(เดือน).....(พ.ศ.).....

(คำขึ้นต้น).....

(เนื้อความ).....

.....

.....

.....

(คำลงท้าย).....

ชื่อผู้เขียน).....

รูปแบบของคำขึ้นต้น สรรพนาม คำลงท้าย

ในการเขียนจดหมายต้องคำนึงถึงการเขียนคำขึ้นต้น คำลงท้าย และสรรพนามให้ถูกต้อง ดังนี้

ผู้รับ คุณพ่อ,คุณแม่, คุณปู่, คุณย่า, คุณตา, คุณยาย, คุณลุง, คุณป้า, คุณน้า, คุณอา

คำขึ้นต้น กราบเท้า...ที่เคารพ

สรรพนาม (ผู้เขียน) ลูก, หนู, ผม, กระผม, ดิฉัน หลาน หรือใช้ชื่อเล่นแทน
สรรพนาม (ผู้รับ) คุณพ่อ คุณแม่
คำลงท้าย ด้วยความเคารพอย่างสูง

ผู้รับ พี่หรือเพื่อนที่อาวุโสกว่า
คำขึ้นต้น เรียนคุณพี่ที่เคารพ หรือ กราบ...ที่เคารพ
สรรพนาม (ผู้เขียน) น้อง, ผม, ดิฉัน, หนู, หรืออาจใช้ชื่อเล่นแทน
สรรพนาม (ผู้รับ) คุณพี่, คุณ ...
คำลงท้าย ด้วยความเคารพ, ด้วยความเคารพรัก

ผู้รับ น้อง หรือเพื่อน
คำขึ้นต้น ...น้องรัก หรือ คุณ ... ที่รัก หรือ (ชื่อเล่น) ที่รัก
สรรพนาม (ผู้เขียน) ฉัน พี่
สรรพนาม (ผู้รับ) เธอ, คุณ, น้อง
คำลงท้าย ด้วยความรัก, ด้วยความรักยิ่ง, รักและคิดถึง

ผู้รับ บุคคลทั่วไป
คำขึ้นต้น เรียนคุณ...ที่นับถือ หรือ เรียนผู้จัดการบริษัท ... จำกัด
สรรพนาม (ผู้เขียน) ผม, ดิฉัน
สรรพนาม (ผู้รับ) คุณ, ท่าน
คำลงท้าย ของแสดงความนับถือ

ผู้รับ พระภิกษุทั่วไป
คำขึ้นต้น นมัสการ...
สรรพนาม (ผู้เขียน) ผม, กระผม, ดิฉัน
สรรพนาม (ผู้รับ) ท่าน, พระคุณท่าน, ใต้เท้า, พระคุณเจ้า
คำลงท้าย ขอนมัสการมาด้วยความเคารพอย่างสูง

จดหมายกิจธุระ เป็นจดหมายติดต่อกิจธุระเรื่องทั่ว ๆ ไประหว่างบุคคลกับบุคคลจดหมายกิจธุระประเภทนี้ จะมีรูปแบบ
การเขียนที่ถูกต้อง การใช้ภาษาเหมาะสมกับบุคคล และโอกาส เช่น จดหมายลาครู จดหมายสมัครงาน จดหมายเชิญ
วิทยากร จดหมายติดต่อขอความร่วมมือ จดหมายขอเข้าชมกิจการหรือดูงาน เป็นต้น

ตัวอย่าง จดหมายลาป่วย

๑๙๐ หมู่ ๑ ต. จอหอ

อ.เมืองนครราชสีมา

จ.นครราชสีมา ๓๐๐๐๐

๔ มีนาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอลาป่วย

เรียน อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ด้วยกระผม นายแสงสุรีย์ ดวงฉาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ป่วยเป็นไข้หวัดและมีไข้สูง ไม่สามารถมาเรียนได้ กระผมจึงขออนุญาตหยุดเรียน ๒ วัน ระหว่าง วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๖ ถึง ๔ มีนาคม ๒๕๕๖
จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาต

ด้วยความเคารพอย่างสูง

แสงสุรีย์ ดวงฉาย

(นายแสงสุรีย์ ดวงฉาย)

ขอรับรองว่าเป็นความจริง

วิรัตน์ ดวงฉาย

(นายวิรัตน์ ดวงฉาย)

ท ๒.๑ ม.๓/๔ เขียนย่อความ

การเขียนย่อความ

การเขียนย่อความ เป็นการเก็บความเรื่องหรือข้อความที่นักเรียนได้อ่านหรือได้ฟังจากสื่อต่าง ๆ มาเขียน โดยยังคงเนื้อความที่สำคัญ การย่อความนั้นจะต้องเรียบเรียงด้วยภาษาที่กระชับชัดเจน มีเนื้อหาถูกต้องตามต้นเรื่องเดิม

วิธีการย่อความ

๑. อ่านต้นเรื่องอย่างละเอียดตลอดเรื่อง
๒. เมื่ออ่านจนจบเรื่อง ให้เขียนบันทึกลำดับเรื่องที่ย่อโดยเขียนเฉพาะใจความสำคัญไม่ต้องนำส่วนพลความ (รายละเอียด) มาเขียน และใช้สำนวนของผู้ย่อความเอง
๓. นำเรื่องที่บันทึกไว้มาเรียบเรียงให้ต่อเนื่องกัน
๔. ตรวจสอบแก้ไขเนื้อความให้ต่อเนื่องกันด้วยภาษาที่กระชับรัดกุม
๕. การย่อความนั้นอาจย่อ ๓ ใน ๔ หรือ ๑ ใน ๓ ของต้นเรื่องเดิม การย่อความที่ดีนั้นจะต้องมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของผู้เขียนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง อีกทั้งยังต้องเรียบเรียงด้วยภาษาที่กระชับ ไม่มีข้อความที่เป็นกรยกดตัวอย่างการเปรียบเทียบ การใส่วงเล็บ หรือข้อความในเครื่องหมายคำพูด
๖. หากความเดิมใช้ราชาศัพท์ เมื่อนักเรียนย่อความต้องยังคงใช้คำราชาศัพท์ด้วย

๗. ไม่ย่อคำ หรือใช้อักษรย่อ เว้นแต่อักษรย่อ หรือคำย่ออื่นเป็นที่เข้าใจและยอมรับใช้กันทั่วไปแล้ว เช่น พ.ศ. ฯ และ
ไม่ใช่เครื่องหมายัญประกาศ(เครื่องหมายคำพูด)และเครื่องหมายชนิดขีด (วงเล็บ)

๘. ให้เปลี่ยนสรรพนามบุรุษที่ ๑ และ ๒ เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๓ โดยอาจเอ่ยชื่อแทน สรรพนามบุรุษที่ ๓ เพราะผู้ย่อ
ทำหน้าที่เล่าต่อ และเครื่องหมายใด ๆ ที่มีอยู่ในข้อความเดิม จะไม่ใช้ในย่อความ เช่น มาลีพูดว่า “พอมแล้ว” เปลี่ยนเป็นเธอ
พูดว่าพอมแล้ว คือให้ย่อรวมกันไป ไม่แยกกล่าวหรือขึ้นบรรทัดใหม่

๙. ถ้าเป็นบทสนทนาต้องเปลี่ยนเป็นแบบเรื่องเล่า

๑๐. ถ้าเป็นร้อยกรองต้องเปลี่ยนเป็นภาษาธรรมดา ใช้ถ้อยคำภาษาง่าย ๆ ได้ใจความชัดเจน เช่น อันมลูปปามาลี
อยู่ในไพรสมนต์ เปลี่ยนเป็น ดอกไม้อยู่ในป่า

๑๑. ย่อจดหมายต้องใช้ข้อความบอกเล่า โดยใช้สรรพนามบุรุษที่ ๓ ทั้งหมด

๑๒. เนื้อความที่ย่อแล้วไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับของเรื่องเดิม แต่ให้คำนึงถึงการที่จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายที่สุด
และได้ใจความดีที่สุด

ส่วนประกอบของย่อความ

ย่อความประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือขึ้นต้นย่อความและ ส่วนเนื้อเรื่อง

การเขียนแบบขึ้นต้นย่อความสำหรับงานเขียนประเภทต่าง ๆ

๑. งานเขียนประเภทบทร้อยกรองต่าง ๆ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย

ย่อ.....(ประเภทของบทร้อยกรอง).....เรื่อง.....(ชื่อบทร้อยกรอง,ชื่อเรื่อง).....ผู้แต่ง.....(ชื่อผู้แต่ง).....ตอน.....(ชื่อ
ตอน).....จาก.....(ชื่อหนังสือ).....หน้า..... (เลขหน้า) .....ความว่า
.....(ใจความ).....

ตัวอย่าง

ย่อ นิทานคำกลอน เรื่อง พระอภัยมณี ของ สุนทรภู่ ตอน พระอภัยมณีหนีผีเสื้อสมุทร จากหนังสือเรื่องพระอภัยมณี
หน้า ๑๔๕- ๑๖๐ ความว่า

พระอภัยมณีอยู่กับผีเสื้อสมุทรจนมีลูกอยู่ด้วยกัน คือสินสมุทร.....

๒. งานเขียนประเภทร้อยแก้ว เช่น นิทาน ตำนาน บทความ สารคดี

ย่อ.....(ประเภทของความเรียงร้อยแก้ว).....เรื่อง.....(ชื่อเรื่อง).....ผู้แต่ง.....(ชื่อผู้แต่ง)..... จาก.....(ชื่อหนังสือ).....
หน้า.....(เลขหน้า).....ความว่า
.....(ใจความ).....

ตัวอย่าง

ย่อ บทความ เรื่อง กรุงเทพฯ เมืองสีเขียว ปลอดภัยของ สุรินทร์ จิระทรัพย์ จากเนชั่น สดส์ปดาร์ ปีที่ ๑๗
ฉบับที่ ๘๕๙ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ หน้า ๑๕ ความว่า

กรุงเทพฯ เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย และเป็นเมืองที่ติดอันดับน่าท่องเที่ยว.....

๓.งานเขียนประเภท พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท โอวาท ปาฐกถา สุนทรพจน์ ปราศรัย

ย่อ.....(ประเภทของงานเขียน)..... ผู้แต่ง.....(ชื่อผู้แต่ง)..... พระราชทานแก่.....เรื่อง.....(ชื่อเรื่อง).....
ในโอกาส.....ณ.....เมื่อวันที่..... ความว่า
.....(ใจความ).....

.....

ตัวอย่าง การเขียนย่อนิทาน
เรื่องที่อ่าน

เรื่อง กวางกับเสือ

กวางตัวหนึ่งหากินตามชายป่า
ถือหน้าไม้เดินด้อมมาแต่ไกล
พรานสะกดรอยรูกไม่ละลด
ก็หลบเข้าถ้ำเสือตั้งจำนง
ปล่อยให้เข้ากันถ้ำกระโจนจับ
ก่อนสิ้นใจกวางร้องเสียงระรัว
เราหนีคนพันแล้วปะเสืออีก

และเล็มหญ้าเหลือบเห็นนายพรานใหญ่
ก็ตกใจโดดหนีรีเข้าดง
กวางเห็นหมดช่องหวังตั้งประสงค์
เสือหมอบลงไม่ให้กวางเห็นตัว
ปากจับคอพัดสะบัดหัว
อันตรายย่อมมีทั่วทุกแห่งไป
สุดเลียงหลักชีวิตปลิดตัดภัย

จาก นิทานอีสปคำกลอน ของ ฉลอง ศุภการ หน้า ๑๐

ย่อนิทานเรื่อง กวางกับเสือ ของ ฉลอง ศุภการ จากหนังสือ นิทานอีสป หน้า ๑๐ ความว่า
กวางตัวหนึ่งหากินหญ้าตามชายป่า เมื่อเห็นนายพรานก็ตกใจและวิ่งหนีไปอยู่ในถ้ำ ซึ่งเป็นที่อยู่ของเสือ เสือจึงจับ
กวางกินเป็นอาหาร

ท ๓.๑ ม.๓/๔ พุดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

การพุดในโอกาสต่าง ๆ

๑. การแนะนำตนเอง
๒. การแนะนำผู้อื่น
๓. การกล่าวขอบคุณ
๔. การกล่าวอวยพร
๕. การกล่าวแสดงความดีใจ - เสียใจ

หลักการพุด

๑. พุดด้วยภาษาสุภาพ เหมาะกับบุคคลและกาลเทศะ
๒. กล่าวคำปฏิเสธนถาร (กล่าวหักทหายก่อน)
๓. ถ้าเด็กการอวยพร ผู้ใหญ่ให้อ่างสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ขั้นตอนการพุดในโอกาสต่าง ๆ กล่าวหักทหาย กล่าวที่มา กล่าวอวยพร

ตัวอย่างการพูดอวยพรแต่ครูประจำชั้นในโอกาสวันขึ้นปีใหม่

เรียนคุณครูที่เคารพ

ในโอกาสวันขึ้นปีใหม่เวียนมาบรรจบครบปีอีกครั้ง กระทบในนามตัวแทนนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ..... ต่างพร้อมใจกันมาชุมนุม ณ ที่นี้ เพื่อระลึกถึงพระคุณครูพร้อมของขวัญ ปีใหม่ ที่พวกเราพร้อมใจกันนำมามอบให้แต่คุณครูที่เคารพของพวกเราด้วยความรักและ ความผูกพันที่มีต่อคุณครู

ในโอกาสนี้กระผมขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก จงช่วยดลบันดาลให้คุณครู ประสบตรุพิรพรัช นึกหวังสิ่งใดก็ขอให้ได้ดังในปรารถนา ทุกประการ

ท ๓.๑ ม.๓/๕ พูดโน้มน้าวโดยนำเสนอหลักฐานตามลำดับเนื้อหาอย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ การใช้ภาษาในการโน้มน้าวใจ

๑. คำเชิญชวน เป็นการแนะนำให้ช่วยกันกระทำการ อย่างเป็นใด อย่างหนึ่งเพื่อให้เกิด ประโยชน์ส่วนรวม มักจะพบในการเขียนคำขวัญ แถลงการณ์ เพลงปลุกใจ บทความปลุกใจ หรือการพูดในโอกาสต่าง ๆ ใประกาศ แผ่นปลิว โปสเตอร์ หรือเป็นการบอกกล่าว ทางวิทยุ โทรทัศน์ ผู้ส่งสารจะบอกจุดประสงค์ อย่างชัดเจนและชี้ให้เห็นประโยชน์รวมทั้งบอกวิธี ปฏิบัติด้วย โดยโน้มน้าวให้เกิดความภาคภูมิใจว่าถ้าปฏิบัติตามคำเชิญชวนจะเป็นผู้ทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เช่น การพูดปลุกใจให้ประชาชนรักชาติ พูดจูงใจให้ประชาชนออกไป ลงคะแนนเสียง เลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎร พูดโน้มน้าวใจให้คนบริจาคนโลหิต พูดโน้มน้าวใจ ให้คนซื้อสินค้า ที่ตนเองจำหน่าย พูดโน้มน้าวใจให้ประชาชนช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๒. โฆษณาสินค้า หรือ โฆษณาบริการ มีลักษณะดังนี้
  - ๒.๑ ใช้ถ้อยคำที่แปลกใหม่ สะดุดหู สะดุดตา ผู้รับสาร
  - ๒.๒ ใช้ประโยค หรือวลีสั้น ๆ ที่ทำให้ผู้อื่นรับรู้ได้อย่างฉับพลัน
  - ๒.๓ เนื้อหาจะแสดงให้เห็นถึงคุณภาพอันดีเลิศของสินค้า หรือบริการ
  - ๒.๔ ใช้กลวิธีโน้มน้าวใจโดยชี้ให้เห็นประโยชน์ของสินค้า
  - ๒.๕ เนื้อหาของสารโฆษณามักขาดเหตุผลที่หนักแน่นรัดกุม
  - ๒.๖ การนำเสนอสารใช้วิธีโฆษณาตามสื่อต่าง ๆ ซ้ำ ๆ หลายวัน

คำนาม

คำนาม หมายถึง คำที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ สภาพอากาศ ลักษณะ ซึ่งมีความหมายรวมถึงสิ่งมีชีวิต และไม่มีชีวิต รวมทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม คำนาม แบ่งออกเป็น ๕ ชนิด ได้แก่

๑. คำนามทั่วไป หรือ สามานยนาม หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าคำนามสามัญ ได้แก่ โรงเรียน วัด ปากกา ฯลฯ คำเหล่านี้ไม่ชี้เฉพาะว่าเป็นโรงเรียนไหน วัดไหน

๒. คำนามชี้เฉพาะ หรือ วิสามานยนาม ได้แก่ สุรชัย โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา วัดอีสาน ฯ

๓. คำนามรวมหมู่ หรือ สมุหนาม ได้แก่ หมู่ เหล่า บริษัท โขลง ฯลฯ

๔. คำนามบอกอาการ หรือ อาการนาม หรือ คำนามธรรม คือคำนามที่บอกความหมายถึงสิ่งที่ ไม่เป็นรูปร่าง ไม่มีขนาด มักนำหน้าด้วยคำว่า การ หรือความ คำว่า การ มักใช้หน้าหน้า กริยา คำว่าความ มักใช้หน้าหน้าคำกริยาและคำวิเศษณ์ เช่น การกิน ความโกรธ ความดี ฯลฯ

๕. คำนามบอกลักษณะ หรือ ลักษณะนาม คือ คำนามที่บอกลักษณะ บอกชนิด บอกพวก เช่น เครื่อง ฟอง ขึ้น ฯลฯ คำนามบอกลักษณะแบ่งเป็นชนิดย่อย ๆ

คำสรรพนาม

คำสรรพนาม หมายถึง คำที่ใช้แทนชื่อคน สัตว์ สิ่งของ หรือคำที่ใช้แทนนาม คำว่า สรรพนาม เป็นคำสมาส มาจาก คำว่า สรรพ แปลว่า ทั้งปวง สมาสกับคำว่า นาม แปลว่า ชื่อ ดังนั้น สรรพนาม จึงแปลว่า ชื่อทั้งปวง คำสรรพนามแบ่งได้เป็น ๗ ชนิด คือ

๑. สรรพนามใช้แทนบุคคล (บุรุษสรรพนาม) หมายถึง คำที่ใช้แทนคำนามเพื่อใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล คือ ผู้พูด ผู้ฟังและผู้ที่ถูกกล่าวถึง ได้แก่ ฉัน เธอ เขา ท่าน มัน แก สรรพนามใช้แทนบุคคล แบ่งออกได้เป็น ๓ ชนิดคือ

๑.๑ สรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูด (สรรพนามบุรุษที่ ๑) ได้แก่ ฉัน ดิฉัน ผม กระผม กู ข้า เรา อาตมา ข้าพเจ้า กระหม่อม หม่อมฉัน ข้าพระพุทธเจ้า

๑.๒ สรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้ฟัง (สรรพนามบุรุษที่ ๒) ได้แก่ คุณ เธอ เรา ท่าน เจ้า เอ็ง มึง แก พระคุณเจ้า โยม ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ฯ

๑.๓ สรรพนามที่ใช้แทนบุคคลที่กล่าวถึง (สรรพนามบุรุษที่ ๓) ได้แก่ เขา ท่าน มัน แก เธอ หล่อน ฯ

๒. สรรพนามใช้ถาม (ปฤจฉาสรรพนาม) หมายถึง คำที่ใช้แทนคำนามเพื่อใช้เป็นคำถาม ได้แก่ ใคร อะไร ไหน สิ่งใด ฯ เช่น ใครเป็นคนเอาเอกสารไป, ไหนบ้านของเธอ

๓. สรรพนามบอกความไม่เจาะจง (อนิยมสรรพนาม) หมายถึง คำที่ใช้แทนคำนามที่ไม่กำหนดแน่นอนลงไปหรือไม่เจาะจงลงไป ได้แก่ ใคร อะไร ไหน ผู้ใด ผู้อื่น ไต ๆ อื่น ๆ ฯ ซึ่งเป็นคำเดียวกันกับ สรรพนามใช้ถาม แต่เมื่อนำไปแต่งประโยค ลักษณะของข้อความในประโยคเป็นเพียงการกล่าวลอย ๆ เป็นลักษณะของประโยค บอกเล่า เช่น ไหน ๆ ก็มาแล้วมากินด้วยกันสิ, อะไร ๆ ฉันก็กินได้ทั้งนั้น

๔. สรรพนามใช้ชี้ระยะ (นิยมสรรพนาม) หมายถึง คำที่ใช้แทนคำนามเพื่อให้รู้กำหนดแน่นอน ได้แก่ นี่ นั่น โนน เช่น นี่บ้านของผม นั่นกระเป๋าคือใคร โนนโรงพยาบาล

๕. สรรพนามบอกความซ้ำๆ แบ่งพวก รวมพวก (วิภาคสรรพนาม) หมายถึง สรรพนามที่ใช้แทนนามข้างหน้าเพื่อจำแนกนามนั้นออกเป็นส่วน ๆ ได้แก่ ต่าง บ้าง กัน เช่น นักเรียนต่างก็นั่งฟังครูอย่างตั้งใจ, นักกรีฑาบ้างก็วิ่งบ้างก็เดิน, ใกล้เคียง

๖. สรรพนามเชื่อมประโยค (ประพันธสรรพนาม) หมายถึง คำที่ใช้แทนคำนามที่อยู่ข้างหน้าหรือ คำที่ใช้แทนคำนามเพื่อเชื่อมประโยค ๒ ประโยคให้เป็นประโยคเดียว ได้แก่ ที่ ซึ่ง อัน ผู้ เช่น ฉันชอบคนที่ขยัน (=ฉันชอบคน+คนขยัน)
ผู้อำนวยการยกย่องนักเรียนซึ่งรักษาระเบียบวินัย

๗. สรรพนามใช้เน้นนามข้างหน้า หมายถึง คำที่ใช้แทนคำนามเพื่อเน้นคำนามที่อยู่ข้างหน้า มักวางอยู่หลังคำนาม
ได้แก่ ท่าน แก มัน เธอ เช่น คุณยายท่านตื่นแต่เช้า

คำกริยา

คำกริยา หมายถึง คำที่แสดงอาการ กิริยา หรืออยู่ในสภาพของนามและสรรพนามเพื่อให้รู้ว่ำนามหรือสรรพนามนั้น
ๆ ทำอะไร หรืออย่างไร เช่น สุขภาพดีเล่นฟุตบอล

คำกริยาแบ่งออกเป็น ๔ ชนิด คือ

๑. กิริยามีกรรม หรือ สกรรมกิริยา คือ กิริยาที่ต้องมีกรรมมารับจึงจะทำให้ใจความ สมบูรณ์ครบถ้วน เช่น
ตัดตุงกินขนม

๒. กิริยาไม่มีกรรม หรือ อกรรมกิริยา คือ คำกริยาที่ไม่มีกรรมมารับเพราะว่ามีใจความสมบูรณ์ในตัวอยู่แล้ว
สามารถเข้าใจความหมายได้โดยไม่ต้องมีกรรมมารับ ได้แก่ หัวเราะ ร้องไห้ นอนหลับ เต้นรำ ไป อยู่ เกิด นอน มี
ปรากฏ ฯ เช่น นิพนธ์นอนหลับ

๓. กิริยาอาศัยส่วนเติมเต็ม หรือ วิกตรรถกิริยา คือ กิริยาที่ต้องอาศัยส่วนเติมเต็ม คำกริยาชนิดนี้ไม่มีความ
สมบูรณ์ในตัวเอง ต้องอาศัยส่วนประกอบจากข้อความอื่นมาต่อท้ายหรือมาขยายจึงจะได้ความสมบูรณ์ คำกริยาชนิดนี้ได้แก่
เป็น เหมือน คล้าย เท่า คือ เสมือน ดุจ ประดุจ ประหนึ่ง ราวกับ เพียง ดัง เปรียบเสมือน อุปมาเหมือน เช่น
สัญญาหน้าตาคล้ายสายัณห์

๔. กิริยาช่วย หรือ กิริยานุเคราะห์ คือ คำกริยาที่ช่วยให้กริยาหลักของประโยคให้ใจความชัดเจนยิ่งขึ้น ได้แก่ คำ
ว่า คง พึง จง ชี นะ เถอะ กำลัง ย่อม น่า อย่า อย่าเพิ่ง อาจ จะ จัก ชะรอย เเทอญ ได้ แล้ว ถูก ต้อง ควร
เคย อยู่ให้ โปรด เช่น เธอต้องมางานนี้ให้ได้นะ

คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ หมายถึง คำใช้ขยายคำอื่นซึ่งอาจเป็นคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ด้วยกันให้ใจความ
ชัดเจนยิ่งขึ้น คำวิเศษณ์แบ่งเป็น ๔ ชนิด ได้แก่

๑. วิเศษณ์บอกลักษณะหรือลักษณวิเศษณ์ หมายถึง คำวิเศษณ์บอกลักษณะ ชนิด สี ขนาด สันฐาน เสียง
อาการ กลิ่น รส ความรู้สึก แบ่งออกเป็นชนิดย่อย ๆ ได้อีก ๔ ชนิด คือ วิเศษณ์บอกลักษณะชนิด เช่น ดี ชั่ว อ่อน
แก่ ฯ วิเศษณ์บอกลักษณะสี เช่น ขาว ดำ แดง ดำง ฯ วิเศษณ์บอกลักษณะขนาด เช่น ใหญ่ เล็ก ย่อม โต ฯ
วิเศษณ์บอกลักษณะสันฐาน เช่น แหลม กลมแบน ทวย ฯ วิเศษณ์บอกลักษณะเสียง เช่น ดัง เบา ค่อย เปรี้ยง ฯ
วิเศษณ์บอกลักษณะอาการ เช่น ทรวดโทรม แย่ ฯ วิเศษณ์บอกลักษณะกลิ่น เช่น หอมเหม็น ฉุน อับ ฯ วิเศษณ์
บอกลักษณะรส เช่น หวาน ขม ฝาด เปรี้ยว ฯ วิเศษณ์บอกลักษณะความรู้สึก เช่น หนาว เย็น ร้อน

๒. วิเศษณ์บอกเวลาหรือกาลวิเศษณ์ หมายถึง คำวิเศษณ์ที่บอกเวลา ได้แก่ เข้า สาย บ่าย เทียง เย็น คำ
อดีต อนาคต ปัจจุบัน ฯ เช่น ผมจะไปโรงเรียนแต่เช้า

๓. วิเศษณ์บอกสถานที่หรือสถานวิเศษณ์ หมายถึง คำวิเศษณ์ที่ใช้บอกตำแหน่งหรือทิศทาง ได้แก่ บน ล่าง
เหนือ ใต้ ไกล ใกล้ ฯ เช่น บ้านเขาอยู่ทางใต้

๔. **วิเศษณ์บอกปริมาณหรือประมาณวิเศษณ์** หมายถึง คำวิเศษณ์ที่ใช้บอกปริมาณ หรือ จำนวน ได้แก่ จุ หลาย มาก น้อย หมด ทั้งหมด ทั้งสิ้น หนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า หก เจ็ด แปดรวมถึงคำที่ใช้เป็นจำนวนนับทั้งหมด เช่น น้อง ผนึกินข้าวจุกมาก

๕. **วิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะหรือนิยมวิเศษณ์** หมายถึง คำวิเศษณ์ที่บอกความชี้เฉพาะหรือจำกัดลงไปว่าเป็น เช่นนั้น เช่นนี้ ได้แก่คำว่า นี้ นั้น โนน นี้ นั้น โนน ทั้งนี้ ทั้งนี้ อย่างนี้ อย่างนั้น ดังนี้ ดังนั้น แท้จริง เฉพาะ เอง ดอก แนนอน ที่เดียว เช่น ผมจะไปงานนี้แน่นอน

๖. **วิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะหรือนิยมวิเศษณ์** หมายถึง คำวิเศษณ์ที่บอกความไม่ชี้เฉพาะหรือไม่จำกัดลงไปว่า เป็นเช่นนั้น เช่นนี้ หรือ สิ่งนั้น สิ่งนี้ คำวิเศษณ์ที่บอกความไม่ชี้เฉพาะ ได้แก่ ไต ไร ไหน ก็ อะไร ทำไม ฉันทิด เช่นไต เช่น ขนมอะไรฉันก็กินได้ คำว่า อะไร ที่วางอยู่หลังคำนาม ขนมน เพื่อขยายหรือบอกให้รู้โดยไม่ชี้เฉพาะลงไปว่า ขนมนชนิดใด

๗. **วิเศษณ์แสดงคำถามหรือปจฉาวิเศษณ์** หมายถึง วิเศษณ์ที่มีเนื้อความเป็นคำถามหรือความสงสัย วิเศษณ์ ชนิดนี้ มักใช้ขยายคำอื่นเพื่อบอกคำถามหรือความสงสัย เช่น เทนนิสมีกติกาอย่างไร คำว่า อย่างไร ขยายคำว่า กติกา เพื่อแสดงคำถามว่า กติกาเป็นอย่างไร

๘. **วิเศษณ์แสดงคำขานรับหรือประติชญาวิเศษณ์** หมายถึง วิเศษณ์แสดง คำขานรับ เช่น ขา ค่ะ ครับ ขอรับ จ๊ะ จำ เจ้าข้า ขอรับผม เช่น คุณแม่ขาหนูช่วยไหมคะ

๙. **วิเศษณ์แสดงความปฏิเสธหรือประติเชษฐวิเศษณ์** วิเศษณ์แสดงความปฏิเสธ ได้แก่ เปล่า ไม่ มิใช่ ไม่ใช่ มิได้ หามิได้ บ่ เช่น ฉันตามหาเขาแต่ไม่พบ

คำสันธาน

คำสันธาน หมายถึง คำที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยคกับประโยค ให้รวมกันเป็นประโยคเดียว ทำให้ประโยคสละสลวย และมีความหมายชัดเจน

คำสันธานแบ่งออกเป็น ๔ ชนิด คือ

๑. **คำสันธานเชื่อมความคล้ายตามกัน** ได้แก่ และ กับ ครั้น...ก็ พอ...ก็ ทั้ง...และ ครั้น...จึง เมื่อ...ก็ เช่น เมื่อรถไปถึงโรงเรียนฝนก็ตก วรรณภาและมินตราเป็นไข้หวัด

๒. **คำสันธานเชื่อมความขัดแย้งกัน** ได้แก่ แต่ แต่ว่า แต่ทว่า กว่า...ก็ ถึง...ก็ ฝ่าย ส่วน เช่น สกลเป็นคนฉลาดแต่ขาดความเฉลียว กว่าตำรวจจะมาถึงคนร้ายก็หนีไปแล้ว

๓. **คำสันธานเชื่อมความที่เป็นเหตุเป็นผลกัน** ได้แก่ จึง เพราะ เพราะว่ เพราะ...จึง ฉะนั้น...จึง เพราะฉะนั้น... จึง เช่น เพราะน้องเดินไม่ระวังจึงหกล้ม เขาตั้งใจเรียนฉะนั้นเขาจึงสอบผ่าน

๔. **คำสันธานเชื่อมความที่ให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง** ได้แก่ หรือ หรือไม่ก็ มิฉะนั้น ไม่เช่นนั้น ไม่...ก็ เช่น เธอไปเที่ยวเชียงใหม่หรือภูเก็ต - เราต้องตั้งใจเรียนมิฉะนั้นอาจสอบตก

คำอุทาน

คำอุทาน คือ คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงอารมณ์และความรู้สึกของผู้พูด เช่น รู้สึกตกใจ ตีใจ เสียใจ สงสาร เจ็บปวด สงสัย ท้อใจ แปลกใจ ฯ

คำอุทานแบ่งออกได้เป็น ๒ ชนิด คือ

๑. คำอุทานบอกอาการ

หมายถึงคำอุทานที่เปล่งออกมาเพื่อให้รู้อาการหรือความรู้สึกของผู้พูด คำอุทานชนิดนี้จะอยู่หน้าประโยค อาจมีความหมายหรือไม่มีความหมาย ก็ได้ และมีเครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) อยู่หลังคำอุทานนั้น คำอุทานแสดงอาการตกใจ ได้แก่ เอ๊ะ คุณ พระช่วย ตาย ตาเถร ว้าย โอ๊ะ ,คำอุทานแสดงอาการประหลาดใจ ได้แก่ แม่เจ้าไว้ย แหม อ๊ะ โอ โอ้อโฮ ฮ้า, คำอุทานแสดงอาการดีใจ ได้แก่ ไชโย เฮ้ เย้, คำอุทานแสดงอาการโกรธหรือไม่พอใจ ได้แก่ ชิชะ ดูตุ้ อุเหม่ ฮี อุบ๊ะ, คำอุทานแสดงอาการสงสัยหรือโต้ถาม ได้แก่ หา หือ

๒. อุทานเสริมบท เป็นคำพูดที่กล่าวเสริมเพื่อให้เกิดความคล่องจองหรือสละสลวยขึ้นโดย ไม่มีความหมาย ไม่มีเครื่องหมายอัศเจรีย์กำกับ มักเติมอยู่หน้าคำ ต่อท้ายคำบางครั้งก็แทรกกลางคำ ก็มี เช่น อยู่บ้านอยู่ช่อง ลืมหูลืมตา คำว่า อยู่ช่อง ลืมหู เป็นอุทานเสริมบท

๒. คำอุทานเสริมบทแบ่งได้เป็น ๒ ชนิด คือ

๒.๑ คำอุทานเสริมบทที่เป็นคำพูดกล่าวเติมถ้อยคำ

หมายถึง คำอุทานที่ผู้พูดกล่าวเพิ่มเติมถ้อยคำเสริมขึ้น เพื่อให้มีความสละสลวยคล่องจองเท่านั้น เช่น สัมสูงลูกไม้ หนึ่งสี่หนึ่งหา ฯ คำว่า สุก หนึ่งหา เป็นอุทานเสริมบท

๒.๒ คำอุทานเสริมบทในคำประพันธ์

หมายถึงคำอุทานที่แทรกลงระหว่างคำประพันธ์ เพื่อให้เกิดความสละสลวยและให้มีคำครบถ้วนตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์ คำอุทานชนิดนี้ ไม่ต้องมีเครื่องหมายอัศเจรีย์กำกับ ได้แก่คำว่า โอ้ แอ เฮย แล นา นอ

บึงอรอัครเศผู้ พิสมัย

ท่านนา

นามพระสุริโยทัย

ออกอ้าง

ทรงเครื่องยุทธพิไชย

เช่นอุป-ราชแฮ

เถลิงชลาธารคว้าง

ควบเข้าขบวนไคล

(พระสุริโยทัยขาดคอช้าง บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าอยู่หัวอยู่หัว

ท ๔.๑ ม.๑/๖ จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

สำนวน คำพังเพย สุภาษิต

สำนวน หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านานมีความหมายไม่ตรงตัว หรือมีความหมายแฝงอยู่ สำนวนอาจมีจำนวนคำตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไป เช่น

-สำนวนที่มี ๒ คำ เช่น แผลเก่า นกต่อ ตัดเชือก แกะดำ

-สำนวนที่มี ๓ คำ เช่น นกสองหัว งอมพระราม เต่าหัวงู(ชายแก่เจ้าชู้)

-สำนวนที่มี ๔ คำ เช่น ตบหัวลูบหลัง เคียงบ่าเคียงไหล่ เข้าด้ายเข้าเข็ม

สำนวนบางสำนวนมีเสียงสัมผัสกัน เช่น คอขาดบาดตาย ทรัพย์สินในดินสิ้นในน้ำ

จงหองฟองชน น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า คีกรเหนื่อเสือใต้ สำนวนบางสำนวนไม่มีเสียงสัมผัส เช่น คมในฝัก น้ำขึ้นให้รีบตัก แปะรับบาป น้ำท่วมปาก เกลือเป็นหนอน

คำพังเพย หมายถึง เป็นการกล่าวเปรียบเทียบ(อุปมา) มีลักษณะติชม หรือมีความคิดเห็นอยู่ในตัว ไม่ถึงกับเป็นคำสอน ตัวอย่างคำพังเพย

กินปูนร้อนท้อง : คำพังเพยนี้มาจากตุ๊กแก ว่ากันว่า ตุ๊กแกที่กินปูน (ปูนแดงที่กิน กับหมากพลู) มักจะทำอาการกระวนกระวาย ส่งเสียงร้องแกร็กๆ เหมือนอาการร้อนท้องหรือปวดท้อง จึงนำเอามาเปรียบกับคนที่ทำผิดหรือทำอะไรไว้ไม่ยอมให้ใครรู้แต่เผชิญ มีคนพูดกระทบโดยไม่ได้ตั้งใจ ก็แสดงอาการเป็นเชิงเดือดร้อนออกมาให้เขารู้ ส่วนนวนนี้ มักพูดกันว่า " ตุ๊กแกกินปูนร้อนท้อง "

ขนมพอสกกับน้ำยา : ที่มาของคำพังเพยนี้เข้าใจว่ามาจาก "ขนมจิ้นน้ำยา" ที่เราเคยรับประทานกันมาแล้ว คือขนมจิ้นกับน้ำยาจะต้องผสมให้เข้ากันได้ส่วนพอสกเหมาะ เมื่อรับประทานแล้วเกิดอโรยไม่ใช่ว่าขนมจิ้นอโรย หรือน้ำยาอโรย แต่ออโรยด้วยกันทั้งสองอย่าง เรียกว่า "พอสกกัน" จึงเกิดเป็นสำนวนที่ตีความหมายเอาว่า ทั้งสองฝ่ายต่างพอสกกัน

สุภาพจิต หมายถึง ถ้อยคำที่กล่าวแนะนำ สั่งสอน เตือนสติ ด้วยหลักความจริง มีคติสอนใจ ให้ความจริงเกี่ยวกับการคิด ส่วนมากเป็นคำคล้องจอง ตัวอย่างสุภาพจิต

จงเอาเยี่ยงกา แต่อย่าเอาอย่างกา หมายความว่า ควรเอาแบบอย่างในสิ่งที่ดีเท่านั้น สิ่งที่ไม่ดีก็ไม่ต้องทำตาม เหมือนกามีความขยันตื่นแต่เช้าเพื่อบินไปหาอาหาร เป็นคุณลักษณะที่มนุษย์ควรถือเป็นแบบอย่าง แต่ในทางที่ไม่ดีของกาที่ไม่ควรเอาแบบอย่างก็คือ กามีนิสัยขี้ลักขี้ขโมย

ท ๔.๑ ม.๒/๒ วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวมและ และประโยคซ้อน

ประโยค และการแยกส่วนประกอบของประโยค

ประโยค คือ ข้อความที่ประกอบด้วยภาคประธานและภาคแสดง และใช้ในการสื่อสารได้ ภาคประธาน หมายถึง คำหรือกลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นผู้กระทำ ภาคแสดง หมายถึง คำหรือกลุ่มคำที่ประกอบไปด้วยบทกริยา บทกรรมหรืออาจส่วนเติมเต็ม

ประโยคความเดียว

ประโยคความเดียว หมายถึง ประโยคที่มีข้อความหรือใจความสำคัญเพียงใจความเดียว เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เอกรรตประโยค เป็นประโยคที่มีภาคประธานเพียงบทเดียว และมีภาคแสดงหรือกริยาสำคัญเพียงบทเดียว ประโยคความเดียว แบ่งออกเป็น ๔ ชนิด ดังนี้

๑. ประโยคที่ไม่มีกรรมมารับ

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
๑. ฝนตก	ฝน	-	ตก	-	-	-

๒. ประโยคที่มีกรรมมารับ

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
๑. ตาปลูกผัก	ตา	-	ปลูก	-	ผัก	-

๑. ประโยคที่มีส่วนขยาย (ประโยคที่มี กริยา ไป อยู่ เกิด นอน มี คำที่มาต่อท้ายเป็นส่วนขยาย)

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
๑. แม่ของเธอ ซื้ออาหาร สำเร็จรูป	แม่	ของเธอ	ซื้อ	-	อาหาร	สำเร็จรูป
๒. แม่ไปตลาด	แม่	-	ไป	ตลาด	-	-
๓. น้องอ่าน หนังสือคล่อง	น้อง	-	อ่าน	คล่อง	หนังสือ	-

๔. ประโยคที่มีส่วนเติมเต็ม (มักมีกริยา เป็น เหมือน คล้าย เท่า ดุจ ประดุจ ตั้ง)

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง	
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ส่วนเติมเต็ม
๑. คุณอาเป็นนายอำเภอ	คุณอา	-	เป็น	นายอำเภอ
๒. อากาศคล้ายอำเภอ	วิภา	-	คล้าย	วิลาวัลย์

ประโยคความรวม (อเนกัตถประโยค)

หมายถึง ประโยคที่รวมประโยคความเดียวตั้งแต่ ๒ ประโยคขึ้นไปเข้าด้วยกัน โดยมีสันธานเป็นตัวเชื่อม เช่น

๑. ประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้ายตามกัน หมายถึง ประโยคความเดียวตั้งแต่ ๒ ประโยคที่นำมารวมกันโดยมีเนื้อความสอดคล้องกัน มีสันธานที่แสดงลำดับ การกระทำก่อน หลัง เช่น และ , แล้ว , แล้ว....ก็ , พอ...ก็ , ครั้น..จึง , เมื่อ....ก็ ฯ

ตัวอย่าง พอแอมรู้เรื่องผลสอบเธอก็ดีใจมาก ป้อมกินข้าวแล้วก็รีบทำรายงาน

ทีมฟุตบอลโรงเรียนเราชนะเลิศและได้รับถ้วยมารยาดี

หรืออาจจะรวมบทประธาน บทกริยา หรือบทขยาย ที่มีรูปเหมือนกันเข้าด้วยกัน โดยใช้คำเชื่อมเพียงรูปเดียวก็ได้ เช่น

กบอยู่ในสระบัว   ปลาอยู่ในสระบัว   อีงอ่างอยู่ในสระบัว

ทั้ง ๓ ประโยคมีบทกริยา และบทขยายเหมือนกัน จึงรวมเป็น กบ ปลา (และ) อีงอ่างอยู่ในสระบัว

๒. ประโยคความรวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน หมายถึง ประโยคความเดียวตั้งแต่ ๒ ประโยคขึ้นไปมารวมกัน โดยมีเนื้อความขัดแย้งกัน กริยาในแต่ละประโยคตรงกันข้ามกัน ส่วนใหญ่จะมีสันธาน แต่ , แต่ทว่า , กว่า...ก็ , แม้..ก็ เป็นตัวเชื่อม เช่น กว่าเก่งจะรู้ตัวก็สายเสียแล้ว อากาศร้อนขึ้นแต่ผู้คนก็ยังตัดต้นไม้

แม้เธอจะไม่สวยเลิศเลอ เธอก็ยังได้เป็นนางงาม

๓. ประโยคความรวมที่มีเนื้อความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง หมายถึง ประโยคความเดียวตั้งแต่ ๓ ประโยคขึ้นไปมารวมกัน โดยมีเนื้อความให้เลือกเพียงอย่างเดียว มีสันธาน หรือ หรือไม่ก็ มิฉะนั้น...ก็ ฯลฯ เป็นตัวเชื่อม เช่น

พรุ่งนี้เธอจะทำรายงานหรือจะอ่านหนังสือ
เธอต้องเขียนเรียงความมิฉะนั้นจะไม่ได้คะแนนเพิ่ม
พงศธรจะเป็นวิศวกรหรือไม่ก็เป็นสถาปนิก

๔. ประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุผล หมายถึง ประโยคที่มีประโยค ความเดียวประโยคหนึ่ง มีเนื้อความเป็นประโยคเหตุและมีประโยคความเดียวอีกประโยคหนึ่ง มีเนื้อความเป็นประโยคผล มีสันธาน จึง ฉะนั้น ดังนั้น...จึง เพราะฉะนั้น เป็นตัวเชื่อม เช่น **เพราะเราเป็นเพื่อนกันเราจึงช่วยเหลือกันเสมอ**

ประโยคความซ้อน (สังกรประโยค)

ประโยคความซ้อน หมายถึง ประโยคที่มีใจความสำคัญตั้งแต่ ๒ ประโยคขึ้นไป ประกอบด้วยประโยคหลัก (मुख्य ประโยค) และประโยคย่อย (อนุประโยค) โดยมี ประพันธสรรพนาม (ผู้, ที่, ซึ่ง, อัน) ประพันธวิเศษณ์ บุพบท (จน เพื่อ ย่อม) หรือ สันธาน (เพราะ) เป็นตัวเชื่อม โดยประโยคย่อยนี้ จะทำหน้าที่ขยายประโยคหลัก มี ๓ ชนิด ดังนี้

๑. ประโยคย่อยที่ทำหน้าที่แทนนาม (นามานูประโยค) อาจใช้เป็นบทประธานหรือบทกรรม หรือส่วนเติมเต็มก็ได้ ประโยคย่อยนี้เป็นประโยคความเดียวซ้อนอยู่ในประโยคหลักไม่ต้องอาศัยบทเชื่อมหรือคำเชื่อม ตัวอย่าง เขาเล่าว่าบ้านนี้ สุนัขดุ เขาพูดให้ฉันเข้าใจผิด

• คนทำดีย่อมได้รับผลดี

คน...ย่อมได้รับผลดี (ประโยคหลัก)   คนทำดี (ประโยคย่อย)

• ครูคนนักเรียนไม่ทำการบ้าน

ครูคนนักเรียน (ประโยคหลัก)   นักเรียนไม่ทำการบ้าน (ประโยคย่อย)

๒. ประโยคย่อยที่ทำหน้าที่เป็นบทขยายประธานหรือบทขยายกรรมหรือบทขยายส่วนเติมเต็ม (คุณานูประโยค) แล้วแต่กรณี มีประพันธสรรพนาม (ที่ ซึ่ง อัน ผู้) เชื่อม ตัวอย่าง

• คนที่ประพฤติดีย่อมมีความเจริญในชีวิต (ที่ประพฤติ ขยายประธาน คน)

คน...ย่อมมีความเจริญในชีวิต (ประโยคหลัก) (คน) ประพฤติดี (ประโยคย่อย)

๓. ประโยคย่อยที่ทำหน้าที่เป็นบทขยายคำกริยา หรือบทขยายคำวิเศษณ์ในประโยคหลัก (วิเศษณานูประโยค) มี คำเชื่อม (เช่น เมื่อ จน เพราะ ตาม ให้ ฯลฯ) ซึ่งเชื่อม ตัวอย่าง

• เขาเรียนเก่งเพราะเขาตั้งใจเรียน

เขาเรียนเก่ง (ประโยคหลัก) (เขา) ตั้งใจเรียน (ประโยคย่อยขยายกริยา)

(ประโยคที่มีผลมาก่อนเหตุ เป็นประโยคความซ้อน)

* เราเข้าใจกันเราจึงเป็นเพื่อนกันได้

เขาอ่านหนังสือทุกวันดังนั้นเขาจึงประสบผลสำเร็จ

(ประโยคที่มีเหตุมาก่อนผล เป็นประโยคความรวม)

ท ๔.๑ ม.๓/๑ จำแนกคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

คำไทยแท้และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

คำไทยแท้ มีลักษณะเด่นดังนี้

๑. คำไทยแท้ส่วนใหญ่เป็นคำพยางค์เดียว อาจเกิดขึ้นได้จากสาเหตุดังนี้

๑.๑ การกร่อนเสียง เช่น หมากปราง-มะปราง ต้นคร้อ-ตะคร้อ

๑.๒ การแทรกเสียง เช่น นกจอก เป็น นกกระจอก

๑.๓ การเติมพยางค์หน้าคำ ดูกดิก เป็น กระดุกกระดิก , ท้วง เป็น ประท้วง

๒. คำไทยแท้มีตัวสะกดตรงตามมาตรา คำที่มีมาตราตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา

ตัวสะกดจะเป็นคำที่เป็นภาษาอื่น ที่ยืมมาใช้ในภาษาไทย

๓. คำไทยแท้ไม่ค่อยใช้พยัญชนะต่อไปนี้ ฌ ญ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ฐ ษ ฬ ยกเว้นบางคำ เช่น ฆ่า เขียน ระวัง คอก คีกร ฐ เธอ ฌ ๗พณฯ ใหญ่ หล้า ฯลฯ

๔. คำไทยแท้มีการใช้วรรณยุกต์ทั้งที่มีรูปและไม่มีรูป เช่น ฉันอ่านข่าวเรื่องข่าว

๕. คำไทยแท้ที่ออกเสียงไอ จะประสมด้วยสระ ไอ มีทั้งหมด ๒๐ คำ นอกนั้น

ประสมด้วยสระ ไอ แต่จะไม่ใช้ อัย หรือ ไอย

๖. คำที่มี ห นำ และ อ นำ มักเป็นคำไทยแท้ เช่น หมู หมา อย่า อยู่

ตัวอย่างคำไทยแท้

พ่อ แม่ปู่ ย่า ตายาย พี่ ป้าน้า อา น้อง หลาน ลุง หลานหัว หู ตา คิ้ว ปาก ฟัน แขน ขา นิ้ว ฯลฯ

คำภาษาบาลีสันสกฤตที่มีใช้ในภาษาไทย มีข้อสังเกตดังนี้

๑. มักเป็นคำหลายพยางค์ เช่น กษัตริย์ พฤษภา ศาสนา อุทยาน ทัศนะ

๒. ตัวสะกดมักไม่ตรงตามมาตรา เช่น เทวัญ เนตร อากาศ พิเศษ อาหาร

๓. นิยมมีตัวการันต์ เช่น กาญจน์ เกณฑ์ มนุษย์ สัมภาษณ์ อาทิตย์ เป็นต้น

๔. ประสมด้วยพยัญชนะ ฌ ญ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ฐ ษ ฬ และ ฤ ฤา ฤ ภา เช่น พยัคฆ์ อัชฌาศัย ฎ ปรากฏ สันฐาน ครุฑ วัฒนา เณร โลก ศึกษา บุรุษ ฤทัย เป็นต้น (ยกเว้น ฆ่า เขียน ฆ้อง คอก คีกร เค็กร เป็นคำไทยแท้)

๕. คำที่มีอักษรควบเป็นตัวสะกด เช่น จิตร อัคร ฯลฯ

๖. มีบางคำใช้ตัวสะกดตรงตามมาตราอย่างคำไทยแท้ เช่น มน (ใจ)

๗. มีหลักตัวสะกดตัวตาม เช่น สามัคคี มัจฉา

การแบ่งพยัญชนะเป็นวรรคตามฐานที่เกิดและมีหลักตัวสะกดตัวตามที่แน่นอน ดังนี้

วรรค	แถวที่ ๑	แถวที่ ๒	แถวที่ ๓	แถวที่ ๔	แถวที่ ๕	เศษวรรค
วรรค กะ ฐานคอ(กัณฐะ)	ก	ข	ค	ฌ	ง	ย ร ล ว ส ห ฬ ๐(อั้ง)
วรรค จะ ฐานเพดาน(तालु)	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ	สันสกฤต ศ ษ
วรรค ฎะ ฐานปุ่มเหงือก(मुठ)	ฎ	ฏ	ฐ	ฒ	ณ	
วรรค ตะ ฐานฟัน(तंत)	ต	ถ	ท	ธ	น	
วรรค ปะ ฐานริมฝีปาก(ओठ)	ป	ฝ	พ	ภ	ม	

หลักสังเกตคำภาษาบาลี	หลักสังเกตคำภาษาสันสกฤต
๑. สังเกตสระ ๘ รูป คือ อะ อา อิ อี อุ อู เอ โอ เช่น โอรส อุตฺ เมตตา	๑. สังเกตสระ ๘ รูป คือ อะ อา อิ อี อุ อู เอ โอ ไอ เอา ฤ ฦ ฦ ฦ เช่น เอารส ฤดู ไมตรี
๒. สังเกตพยัญชนะวรรคที่มี ๓๓ ตัว เช่น ลิกขา ลักษณะ	๒. สังเกตพยัญชนะวรรคที่มี ๓๕ ตัว เพิ่มมาจาก บาลี ๒ ตัว คือ ศ ษ เช่น ศึกษา ลักษณะ
๓. มีตัวสะกดตัวตามในวรรคเดียวกัน โดยในแต่ละวรรค จะมีตัวสะกดในแถวที่ ๑,๓,๕ เช่น มัจฉา หัตถิ	๓. มีตัวสะกดตัวตามไม่กำหนด มัสยา หัสติ
๔. ไม่นิยมเสียงควบกล้ำ เช่น เมตตา	๔. นิยมเสียงควบกล้ำ เช่น ไมตรี
๕. ไม่นิยม ร หัน เช่น วัสสา อัจฉริยะ	๕. นิยม ร หัน (รร) เช่น พรรษา อัศจรรย์
๖. นิยม ใช้ ห เช่น กีฬา	๖. นิยมใช้ ท กรีทา
๗. เมื่อนำมาใช้ในไทยไม่มีตัวการันต์ เช่น อิศริยะ สามัญ	๗. บางคำเมื่อนำมาใช้ในไทยมักมีตัวการันต์ เช่น ไอศวรรย์ สามานย์

คำภาษาเขมรที่มีใช้ มีหลักการสังเกตดังนี้

๑. ไม่ใช้รูปวรรณยุกต์ ยกเว้นบางคำ เช่น เสน่ง เขม่า ฯลฯ
๒. นิยมใช้ตัวควบกล้ำ ร ล ว เช่น กราน กระแส เกลอส ฆลิ่ง ฆลาด ฆลา คลิ่ง
๓. นิยมใช้อักษรนำ เช่น ขนม เชนย ขมอง เขม่า โขมต ขย่ำ จมูก จรวด ฉนวน
๔. คำสองพยางค์ที่ขึ้นต้นด้วย ก่า คำ จำ ชำ ดำ ตำ ทำ สำ อำเช่น ก่าเนต คำรบ
๕. คำที่ขึ้นต้นด้วย บำ บัง บัน บรร เช่น บำเพ็ญ บำนาญ บังคม บังอาจ บรรทัด
๖. คำเขมรใช้พยัญชนะตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด แม่ กน ใช้ ร ญ ล สะกด เช่น ขจร ครวญ ทูล แม่กด ใช้

จ ส เป็นตัวสะกด เช่น ตรัส ตำรวจ เสด็จ

๗. มักเป็นคำราชาศัพท์ เช่น เสด็จ บรรทม เชนย ทรง

คำภาษาจีนที่มีใช้ในภาษาไทย

๑. นำมาเป็นชื่ออาหารการกิน เช่น กวยเตี๋ยว เต้าทึง เป๊ะชะ เฉาก๊วย จับฉ่าย เป็นต้น
๒. เป็นคำที่เกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ที่เรารับมาจากจีน เช่น ตะหลิว ตี๊ก แก้ว กัง ฮวงซุ้ย ตั้ว
๓. เป็นคำที่เกี่ยวกับการค้าและการจัดระบบทางการค้า เช่น เจ่ง บ่วย หุ่น ห้าง โสหุ่ย
๔. เป็นคำที่ใช้วรรณยุกต์ ตรี จัตวา เป็นส่วนมาก เช่น กวยจับ กุ้ย เก๊ เก๊ก กัง ตุ่น

คำชวา-มลายูที่มีใช้ในภาษาไทย

ภาษาชวา ปัจจุบันเรียกว่าภาษาอินโดนีเซีย เป็นภาษาตระกูลคำติดต่อ ตระกูลเดียวกับภาษามลายู ภาษาชวาที่ไทยนิยมมาใช้ส่วนมากเป็นภาษาเขียน ซึ่งรับมาจากวรรณคดีเรื่อง ดาหลังและอิเหนาเป็นส่วนใหญ่ ถ้อยคำภาษาเหล่านี้ใช้สื่อสารในวรรณคดี และในบทร้อยกรองต่าง ๆ มากกว่าคำที่นำมาใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน คำส่วนใหญ่จะมีสองพยางค์และสามพยางค์

การยืมคำภาษาชวา-มลายูมาใช้ในภาษาไทย

๑. ใช้ในการแต่งคำประพันธ์ เช่น บุหรง บุหลัน ระตู ปาหนัน ตูนาหงัน เป็นต้น
๒. ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น กัลปิงหา กูญแจ กระจังงา ซ่าหริ่ม ประทัด เป็นต้น
๓. นำมาใช้ในความหมายคงเดิม เช่น ทูเรียน น้อยหน้า บุหลัน เป็นต้น

ตัวอย่างคำภาษาชวา-มลายูในภาษาไทย

กะพง กระจูด กะลาสี กะลุมพี กำนาน กำปิ่น กระจ่างหงัน (สวรรค์) กะละปิงหา กระจ่าง จับปิ้ง จำปาตะ ตลับ
ทูเรียน บูดู ปาเต๊ะ มังคุด สละ สลัก สลาดัน สลัด สุธงัน โสร่ง หนิง ยะลา เบตง น้อยหน้า กริช กิดาหยัน (มหาดเล็ก) กูหนุง
(เขาสูง) กูญแจ การะบุหนิง (ดอกแก้ว) กระจังงา อีเหนา อังกะลุง อัสัญแดหวา (เทวดา) ตูนาหงัน (คู่มั่น) ยีหวา (ดวงใจ)
บุหรง (นกยูง) บุหลัน (ดวงจันทร์) บุหงา (ดอกไม้) อูรังอุตัง สะตาทมัน (สวน) บุหงารำไป ปาหนัน (ดอกลำเจียก) รำมะนา
การะบุหนิง (ดอกแก้ว) กิดาหยัน (มหาดเล็ก) ซ่าโอะ (ผ้าห่ม) ซ่าหริ่ม ดาหงัน (สงคราม) ปั้นหยี ปั้นเหนง ประทัด
บุษบาminstera (ดอกพุทธรักษา) มาลาตี (ดอกมะลิ) มินตรา (ต้นกระถิน) มีรันตี (ดาวเรือง) สะการะตาทรา (ดอกกรรณิการ์)
ต้นหยง (ดอกพิกุล) กาทลา (ชื่อดอกไม้) ประไหมสุหรี มะเดหวี ระตู (เจ้าเมือง)

ท ๔.๑ ม.๓/๓ วิเคราะห์ระดับภาษา

ระดับของภาษา

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา คือ ในการพูดหรือการเขียนต้องเปลี่ยนระดับภาษาให้เหมาะสมกับ
กาลเทศะและบุคคล เมื่อใช้ภาษาต่างเวลา ต่างสถานที่ และต่างฐานะบุคคล

ระดับของภาษาในภาษาไทยแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๑. ภาษาแบบแผนหรือภาษาทางการ คือ ภาษาที่ยอมรับกันว่าเป็นภาษาที่ถูกต้อง ดีงาม เป็นภาษาที่ใช้ในระดับ
พิธีการและระดับทางการ ใช้ในการเขียนตำราและการติดต่อราชการ

๒. ภาษากึ่งแบบแผนหรือภาษากึ่งทางการ คือ ภาษาที่ใช้ในการสนทนาที่ต้องรักษามารยาท หรือสนทนาระหว่างผู้
มีฐานะต่างกัน เป็นภาษาที่ใช้พูดหรือเขียนในที่ชุมชน เช่น การอภิปราย การพูดทางวิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ การ
เขียนบทความทั่ว ๆ ไป

๓. ภาษาปากหรือภาษาระดับสนทนา คือ ภาษาที่เป็นภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน เป็นภาษาระดับกันเอง เช่น
ภาษาที่ใช้พูดจาติดต่อกันในชีวิตประจำวัน ภาษาที่ใช้กับเพื่อนสนิท เป็นต้น

ภาษาทางการ	ภาษากึ่งทางการ	ภาษาระดับสนทนา
บิดา	คุณพ่อ	พ่อ
โรงพยาบาล	รพ.	รพ.
ใบอนุญาตขับรถ	ใบขับขี่	ใบขับขี่
หนังสือรับรอง	ใบรับรอง	ใบรับรอง
ดวงตราไปรษณียากร	แสตมป์	แสตมป์
กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพฯ	บางกอก
ศิระ	หัว	กบาล

ฉาปนกิจศพ	ปลงศพ	เผาศพ
ประทับตรา	ตีตรา	ปั๊มตรา
รถยนต์โดยสารประจำทาง	รถเมล์	รถเมล์
รถยนต์โดยสารไม่ประจำทาง	รถแท็กซี่	รถแท็กซี่

คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้สำหรับพระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ พระสงฆ์และสุภาพชน

คำราชาศัพท์ที่ใช้กับกษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์

๑. คำนามที่เป็นชื่อสิ่งต่าง ๆ มีคำเต็มหน้า ได้แก่ พระบรมมหาราช พระบรมมหา พระบรมราช พระบรม พระอัครราช พระอัคร และพระมหา พระราช พระ เช่น พระเศียร-ศีรษะ พระเนตร-ตา พระทนต์-ฟัน พระขงษ์-แข้ง พระภคินี-พี่สาว พระเชษฐา-พี่ชาย พระมาลา-หมวก รัตพระองค์-เข็มขัด พระสนับเพลา-กางเกง ฤงพระบาท-ถุงเท้า ซับพระพักตร์-ผ้าเช็ดหน้า พระบรรจรณ์-ที่นอน พระวิสูตร-ม่าน, มุ้ง พระสาง-หวี พระราชโองการ-คำสั่ง พระราโชวาท- คำสั่งสอน ซ้อน-ฉลองพระหัตถ์ ภาพถ่าย-พระบรมฉายาลักษณ์

๒. คำสรรพนามราชาศัพท์

ผู้ใช้	สรรพนามบุรุษที่ ๑	สรรพนามบุรุษที่ ๒	สรรพนามบุรุษที่ ๓
บุคคลธรรมดาพูดกับกษัตริย์	ข้าพระพุทธเจ้า	ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท	พระองค์
บุคคลธรรมดาพูดกับพระบรมโอรสาธิราช, พระบรมราชกุมารี	ข้าพระพุทธเจ้า	ใต้ฝ่าละอองพระบาท	พระองค์
บุคคลธรรมดาพูดกับเจ้านายชั้นสูง	เกล้ากระหม่อมฉัน(ญ) เกล้ากระหม่อม(ช)	ใต้ฝ่าพระบาท	พระองค์
บุคคลธรรมดาพูดกับเจ้านายชั้นหม่อมเจ้าถึงพระเจ้าวรวงศ์เธอ	เกล้ากระผม, เกล้าดิฉัน	ฝ่าพระบาท	พระองค์

๓. คำกริยารราชาศัพท์ กริยาที่เป็นราชาศัพท์ในตัวเอง ไม่ต้องใช้ทรงนำหน้า เช่น ตรัส-พูด เสด็จ-ไป กริ้ว-โกรธ ประชวร-ป่วย ประสูติ-เกิด ทูล-บอก เสวย-กิน ถวาย-ให้ ประทับ-อยู่ โปรด-รัก, ชอบ ผนวช-บวช ส่วนกริยาที่เป็นคำสามัญญเติม ทรง ที่หน้าคำ ก็จะเป็น ราชาศัพท์ เช่น ทรงบาตร-ใส่บาตร ทรงพระสรวล-หัวเราะ ทรงพระราชนิพนธ์-แต่งหนังสือ ทรงพระกาสะ-ไอ ทรงพระปรมาภิไธย- ลงลายมือชื่อ ทรงพระปินาสะ-จาม ทรงพระราชปฏิสันถาร-ทักทาย มีพระราชประสงค์-อยากได้ สรงพระพักตร์-ล้างหน้า เสด็จประพาส-ไปเที่ยว ทรงเครื่อง- แต่งตัว ทรงพระอักษร-เรียน เขียน อ่าน

คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์ (สมเด็จพระสังฆราช ใช้ราชาศัพท์เสมอพระเจ้าวรวงศ์เธอ)

ผู้ใช้	สรรพนามบุรุษที่ ๑	สรรพนามบุรุษที่ ๒
พระสงฆ์พูดกับกษัตริย์	อาตมาภาพ	มหาบพิตร

คำราชาศัพท์สำหรับพระสงฆ์อื่นๆ ได้แก่ ครองผ้า-แต่งตัว บัจจัย-เงิน สุ่ม้า-ซักผ้า, ย้อมผ้า ธรรมาสน์-ที่แสดงธรรม อารธนา- ขอเชิญ อนุโมทนา- ยินดีด้วย อาสนะ, อาสน์สงฆ์- ที่นั่ง ธรรมาสน์ - ที่แสดงธรรม เจริญพระพุทธรมณต์-สวดมนต์ อาพาธ-ป่วย คิลานเภสัช-ยารักษาโรค ปลงผม- โกนผม เสนาสนะ - สถานที่ที่ภิกษุใช้ จำวัด - นอน

คำสุภาพ

ถึงแก่กรรม- ตาย กล้วยเปลือกบาง-กล้วยไข่ เยื่อเคย-กะปิ โครเรือน-ซี่เรือน ขนมหทราย-ขนมซี่หนู ขนมหทองฟู-ขนมหตาล เป็นไข่-จับไข่ ช้างตัวเมีย-พัง ช้างตัวผู้-พลาย ต้นอเนกคุณ-ต้นตำแย ดอกมัลลิกา-ดอกมะลิ วางเบ็ด-ตกปลา ผลอุลิต-แตงโมปลาหมัด-ปลาร้า ซัลลูกา-ปลิง ผลมุลละมั่ง-ลูกตะลิงปิง นกแร้ง-อีแร้ง ตกลูก-สัตว์ออกลูก รากดิน-ไส้เดือน ม้าชิกา-แมลงวัน ปลาใบไม้-ปลาสดิต ฯ

ท ๔.๑ ม.๓/๔ ใช้คำทับศัพท์และคำบัญญัติศัพท์

คำภาษาอังกฤษที่มีใช้ในภาษาไทย

๑. มักเป็นคำทับศัพท์ โดยการถ่ายเสียงและถอดตัวอักษร เช่น เกม (game)

กราฟ(graph) การ์ตูน (cartoon)

๒. เป็นคำบัญญัติศัพท์ เป็นวิธีการยืมคำ โดยรับเอาเฉพาะความคิดเกี่ยวกับเรื่องนั้นมาแล้วสร้างคำขึ้นใหม่ ซึ่งมีเสียงแตกต่างไปจากคำเดิม เช่น

คำภาษาอังกฤษ	คำบัญญัติศัพท์
airport	สนามบิน
telephone	โทรศัพท์

๓. การแปลศัพท์ วิธีการนี้จะต้องใช้วิธีการคิดแปลเป็นคำภาษาไทยให้มีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษ แล้วนำคำนั้นมาใช้สื่อสารในภาษาไทยต่อไป ดังตัวอย่าง เช่น

Blackboard	กระดานดำ
enjoy	สนุก
handbook	หนังสือคู่มือ

ท ๔.๑ ม.๓/๖ การแต่งบทร้อยกรอง

กลอนสุภาพ (กลอนแปด หรือกลอนตลาด)

กลอนสุภาพ ๑ บทมี ๔ วรรค วรรคละ ๗-๙ คำ กลอนสุภาพ ๒ วรรคเรียก ๑ คำกลอน หรือ ๑ บาท กลอนสุภาพจะมีชื่อวรรค คือ วรรคที่ ๑ เรียก วรรคสลับ วรรคที่ ๒ เรียก วรรครับ วรรคที่ ๓ เรียกวรรครอง วรรคที่ ๔ เรียกวรรคส่ง

กลอนสุภาพ จะพัฒนาไปเป็นกลอนชนิดต่าง ๆ ดังนี้

กลอนดอกสร้อย ขึ้นต้นด้วย “เอ๋ย” ลงท้ายด้วย “เอ๋ย” เช่นบท “แมวเอ๋ยแมวเหมียว....”

กลอนสีกวา ขึ้นต้นด้วย “สีกวา” ลงท้ายด้วย “เอ๋ย” เช่นบท “สีกวาวานอื่นมีหมื่นแสน..”

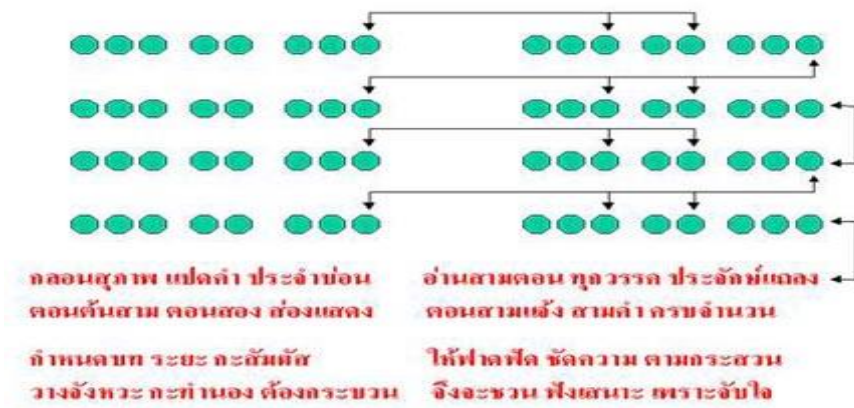
กลอนบทละคร ขึ้นต้นด้วย “เมื่อนั้น, บัดนั้น, มาจะกล่าวบทไป” เช่น เมื่อนั้น พระสังข์ซ่อนอยู่ก็รู้สิน..”

กลอนเสภา แต่งเป็นกลอนสุภาพและนิยมนำไปขับเป็นทำนองเสภา และ มักเป็นกลอนจากวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน

กลอนนิราศ แต่งด้วยกลอนสุภาพ บทแรกขึ้นต้นที่วรรครับ มีเนื้อหาเป็นการเขียนบรรยายถึงการเดินทางไปตามสถานที่ต่าง ๆ โดยพรรณนาถึงคนรัก

แผนผัง กลอน ๘

ลักษณะสัมผัสของบทร้อยกรอง

๑.๑ สัมผัสนอก(สัมผัสบังคับ) เป็นสัมผัสระหว่างวรรคหรือระหว่างบท ต้องมีสระและตัวสะกดเสียงเดียวกัน เช่น บ่อน-ตอน , แกลง-แสดง,แสดง-แจ้ง,นวน-สวน

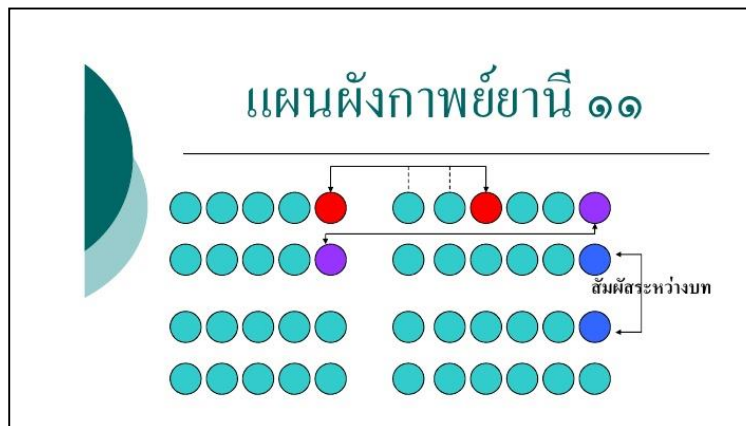
๑.๒ สัมผัสใน (สัมผัสไม่บังคับ) เป็นสัมผัสในวรรคมีทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษร

๑.๒.๑ สัมผัสอักษร(สัมผัสพยัญชนะ) หมายถึง คำที่มีพยัญชนะต้นเสียงเดียวกันในวรรคเดียวกัน เช่น ตอน-ต้น, สาม-สอง-สอง-แสดง

๑.๒.๒ สัมผัสสระ หมายถึง คำที่มีเสียงสระและตัวสะกดเสียงเดียวกันในวรรคเดียวกัน เช่น กลอน-บ่อน,คำ-จำ

กาพย์ยานี ๑๑

กาพย์ยานี ๑๑ ๑ บทมี ๔ วรรค วรรคหน้า ๕ คำ วรรคหลัง ๖ คำ กาพย์ยานี ๑๑ ๑ บาท จะมี ๒ วรรค เรียก วรรคหน้า กับวรรคหลัง ใน ๑ บท มี ๒ บาท บาทแรกเรียก บาท เอก บาทที่ ๒ เรียก บาท โท

วิชาเหมือนสินค้า
ต้องยากลำบากไป
จงตั้งเอากายเจ้า
ความเพียรเป็นโยธา

อันมีค่าอยู่เมืองไกล
จึงจะได้สินค้ำมา
เป็นสำเภาอันโสภาค
แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ

ฉันทลักษณ์ของกาพย์ยานี ๑๑

๑.๑ สัมผัสนอก(สัมผัสบังคับ) เป็นสัมผัสระหว่างวรรคหรือระหว่างบท ต้องมีสระและตัวสะกดเสียงเดียวกัน เช่น คำ-คำ ,ไกล-ไป,ไป,ได้,มา-ภา

๑.๒ สัมผัสใน (สัมผัสไม่บังคับ) เป็นสัมผัสในวรรคมีทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษร

๑.๒.๑ สัมผัสอักษร(สัมผัสพยัญชนะ) หมายถึง คำที่มีพยัญชนะต้นเสียงเดียวกันในวรรคเดียวกัน เช่น จิง-จะ, จง-เจ้า,สำ-โส,ภา-ภา

๑.๒.๒ สัมผัสสระ หมายถึง คำที่มีเสียงสระและตัวสะกดเสียงเดียวกันในวรรคเดียวกัน เช่น ชา-คำ,ยาก-บาก ,คำ-มา,เอา-เจ้า

การอ่านวรรณคดีเชิงวิเคราะห์

*ท ๕.๑ ม.๒/๒ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีวรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ

โวหารภาพพจน์ (ภาพพจน์)

๑. อุปมา เปรียบเสมือน มักมีคำว่า ดุจ ดัง ดั่ง ฟ่าง เพียง เสมอ เทียบ เทียม เล่ห์ เปรียบ กล ดูราว ราวกับ ประหนึ่ง คล้าย เฉก เช่น ปาน

๒. อุปลักษณ์ มีคำว่า เป็น เท่า คือ เช่น แม่นื้อเย็นเป็นห้วงมหรณพ รักคือดวงจันทร์

๓. กล่าวแทนโดยใช้จุดเด่น เช่น ฉัตร หมายถึงกษัตริย์ เก้าอี้ หมายถึง ตำแหน่ง

๔. สัญลักษณ์ หมายถึงตัวแทนของสิ่งหนึ่ง หงส์ หมายถึง คนชั้นสูง ดอกฟ้า หมายถึง หญิงสูงศักดิ์

๕. อติพจน์ กล่าวเกินจริง เช่น ร้อนตับจะแตก เรียมรำน่านเนตรถั่วม ถึงพรหม

๖. อวพจน์ กล่าวน้อยกว่าความเห็นจริง เช่น คอยสักอึดใจเดียว ไม่มีเงินสักบาท

๗. บุคคลวัต (บุคลลสมมติ) อะไรก็ได้ที่ไม่ใช่คนแต่ทำได้เหมือนคน เช่น เขาบอกว่าฟ้าร้องให้ออกมาเป็นน้ำฝน

๘. ปฏิพากษ์ พุดในเชิงขัดแย้งกัน จักรวาลวุ่นวายไร้สำเนียง เรื่องนี้ปิดกันให้ขาด

๙. สัทพจน์ การเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น ชะนี ร้อง ผัว ผัว

ศิลปะการประพันธ์

๑. เลียนเสียงธรรมชาติ (สัทพจน์)

๒. คำที่เล่นเสียงวรรณยุกต์ เช่น ธรณีนีนี้ เป็นพยาน

๓. คำที่เล่นเสียงสัมผัส สัมผัสอักษร สัมผัสสระ

๔. การใช้คำซ้ำ

หรืออาจวิเคราะห์ด้านต่าง ๆ เช่นสภาพสังคม ความเป็นอยู่ ความเชื่อ ประเพณี อาชีพ ศาสนา การศึกษา อื่น ๆ

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐานที่ ๑.๑ :ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

คำชี้แจง แบบทดสอบ สาระที่ ๑ การอ่าน เป็นแบบทดสอบปรนัย ๔ ตัวเลือก โดยเลือกตอบเพียงตัวเลือกเดียว มี ๑๐ ข้อ (ข้อ ๑-๑๐)

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑ - ๒

“ในตอนที่เด็กๆ ตั้งแต่เกิดจนโต ผมและพี่ๆ น้องๆ ไม่เคยกินผลไม้ที่มีเปลือกหรือมีเมล็ดเลย ตอนเด็กๆ เราไม่รู้ด้วยว่าองุ่นมีเปลือกและมีเมล็ด ทุกๆ วัน พวกเราลูกๆ จะเอาช้อนตักผลองุ่นที่แม่ปอกแล้วแช่เย็นอย่างดี กินเป็นขามๆ เลย แล้วก็ยังมีเงาะที่ไม่เคยกินแบบมีเมล็ดเช่นกัน ไม่ใช่แค่ผลไม้ อาหารทุกจานเช่นกัน ทุกอย่างผ่านการผ่าตัดจากแม่มาเรียบร้อย”

๑. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของผู้เป็นแม่ จากเรื่องที่อ่าน

- ๑. เป็นคนรักลูกมาก
- ๒. เป็นแม่บ้านแม่เรือน
- ๓. พ่อแม่รังแกฉิ่ง
- ๔. เป็นคนชอบทำนุ่นทำนี่ตลอดเวลา

๒. ข้อความนี้ใช้โวหารประเภทใด

- ๑. บรรยายโวหาร
- ๒. พรรณนาโวหาร
- ๓. สารกโวหาร
- ๔. เทศนาโวหาร

หากคุณรู้สึกที่กำลัง (๑)หมดแรงสู้ รู้สึกว่าอยากจะ (๒)ยกธงขาว (๓)อ่อยยอมแพ้ (๔)จงกล้าหาญเกิด

๓. ข้อความหมายเลขใดมีคำที่มีความหมายโดยนัย

- ๑. หมายเลข ๑
- ๒. หมายเลข ๒
- ๓. หมายเลข ๓
- ๔. หมายเลข ๔

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ ๖ - ๘

สับปะรดปลอดสารพิษ แจกฟรี พ่อค้าชาวไร่ สับปะรดจากอำเภอน้ำหนาวกล่าวว่า “ผมไม่ได้รวย ขนเอามาแจกทิ้งๆ ขว้างๆ นะครับ ผมมีหนี้เกือบๆ ล้าน แต่ผมคิดเพียงว่าดีกว่าปล่อยให้ปล่าประโยชน์ แต่ให้แจกอย่างเดียวคงไม่ไหวครับ ขอเพียงค่าน้ำมันรถที่ขนมา ไล่ลงในกล่อง ๕ บาท ๑๐ บาท บริจาคพอได้เป็นทุนเป็นแรงก็พอ สับปะรดไร่ของผมออกลูกประมาณ ๓๐ ตัน ที่บอกว่าปลอดสาร เพราะตั้งแต่ปลูกมา ๑ ปี ๑๐ เดือน ผมใส่ปุ๋ยฉีดยาไปสองครั้ง ครั้งแรกตอนเริ่มปลูก ครั้งล่าสุดเมื่อตอนปีใหม่ ผ่านมา ๕ เดือน สับปะรดไม่มีสารพิษตกค้างแน่นอน ช่วงนี้เกษตรกรปล่อยสับปะรดทิ้งคาไร่กันเยอะครับ เพราะไม่คุ้มค่ากับการตัดแล้วนำไปเร่ขาย แต่สำหรับผม ผมจะขนมาแจกจนกว่าจะหมดแรงครับ”

๔. ข้อใดเป็นเหตุผลที่ทำให้ชาวไร่ผู้นี้นำสับปะรดมาแจกฟรี

- ๑. เป็นผู้มีน้ำใจ
- ๒. เป็นคนชอบทำบุญ
- ๓. สับปะรดราคาตกต่ำ
- ๔. สับปะรดปลอดสารเคมี

๕. จากข้อความ ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น

- ๑. สับปะรดปลอดสาร แจกฟรี
- ๒. พ่อค้าเป็นชาวไร่สับปะรดจากอำเภอน้ำหนาว
- ๓. ผมคิดเพียงว่าดีกว่าปล่อยให้ปล่าประโยชน์
- ๔. ปลูกมา ๑ ปี ๑๐เดือน ผมใส่ปุ๋ยฉีดยาไปสองครั้ง

๖. ข้อใดเป็นคำถามเชิงเหตุผลของคำตอบข้างต้น

- ๑. ทางสามแพร่งคืออะไร
- ๒. เหตุใดจึงเชื่อกันว่าทางสามแพร่งเป็นตำแหน่งที่ไม่ดี
- ๓. การปลูกบ้านในตำแหน่งทางสามแพร่งมีผลเสียอย่างไร

๔. เราควรปลูกบ้านในพื้นที่ที่เป็นตำแหน่งทางสามแพร่งหรือไม่

จิตใจจะเป็นสุข เมื่อเลิกยึดติดกับความสำเร็จในอดีต

๗. การกระทำของใครสอดคล้องกับแนวคิดของข้อความนี้
๑. พาชวิญญ์ไม่เคยสนใจเรื่องในอดีตและไม่เคยฟังใคร
  ๒. จตุพรทำอะไรก็กว้างใจเป็นกลางไม่เข้าข้างฝ่ายใด
  ๓. ธนกรใช้อดีตเป็นบทเรียนชีวิตและจะไม่ผิดพลาดอีก
  ๔. ณัฐวัฒน์ไม่ปล่อยยให้ตัวเองทุกข์และพร้อมจะลุกขึ้นสู้

เพราะคือคือมงกุฎของใบหน้า ขอคุณลูกค้าที่ไว้วางใจ
ให้ร้านของเราดูแลผิวของท่าน

๘. ข้อความที่ขีดเส้นใต้มีความหมายตรงกับข้อใด

๑. ใบหน้าสวยต้องคู่กับผิวสวยเท่านั้น
๒. ผิวสวยจะเสริมให้ใบหน้าที่สวยยิ่งขึ้น
๓. ใบหน้าหมดสวยหากไม่รู้จักรักษา
๔. ใบหน้าไม่สวยจะเปลี่ยนไปเมื่อใช้บริการร้านนี้

อ่านข่าวต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๙ - ๑๐

จากข่าวที่พบวาทพศผู้ ความยาวลำตัว ๔.๕ เมตร น้ำหนักประมาณ ๕๐๐ กิโลกรัม เกยตื้นบริเวณปากคลองนาทับซึ่งติดกับทะเลอ่าวไทย พื้นที่หมู่ ๒ ต.นาทับ อ.จะนะ จ.สงขลา ช่วงเย็นวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ที่ผ่านมา และมีอาการป่วยหนัก ต่อมาวาทพศนี้ตายแล้วเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายนที่ผ่านมา สิ่งที่สร้างความสะเทือนใจให้กับทีมสัตวแพทย์และเจ้าหน้าที่ฯ คือ ผลการผ่าพิสูจน์ที่พบขยะพลาสติกในกระเพาะอาหารของวาทพศถึง ๘๐ ชิ้นหนัก ๘ กิโลกรัม โดยก่อนจะตาย วาทพศได้ขย้อ้นถุงพลาสติกออกมา ๕ ชิ้น น่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้วาทพศตาย นอกเหนือจากภาวะแทรกซ้อนอื่นๆ

๙. จากข่าวข้างต้น ข้อความใดเป็นข้อคิดเห็น

๑. วาทพศที่เกยตื้นมีความยาวลำตัว ๔.๕ เมตร
๒. วาทพศที่เกยตื้นมีอาการป่วยหนักต่อมาตายแล้ว
๓. พบขยะพลาสติกในกระเพาะอาหารของวาทพศหนัก ๘ กิโลกรัม
๔. วาทพศขย้อ้นถุงพลาสติกออกมาก่อนตายซึ่งน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้วาทพศตาย

๑๐. ข้อใดเป็นประเด็นจากข้อคิดของเรื่องที่ควรนำไปปฏิบัติอันจะเกิดประโยชน์มากที่สุด

๑. มลภาวะในทะเล
๒. การอนุรักษ์สัตว์น้ำ
๓. ความเมตตาปราณีต่อสัตว์
๔. วิธีให้การดูแลรักษาสัตว์น้ำที่เจ็บป่วย

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสารเขียนเรียงความย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

คำชี้แจง แบบทดสอบ สาระที่ ๒ การเขียน เป็น

แบบทดสอบปรนัย ๔ ตัวเลือก โดยเลือกตอบเพียงตัวเลือกเดียว มี ๗ ข้อ (ข้อ ๑๑-๑๗)

อ่านเรื่องต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๑-๑๔

ขณะตรวจสอบที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวน ได้ตั้งด่านตรวจค้นรถทุกคัน และทำการสอบปากคำคนขับรถอยู่ จนมาถึงรถเก๋งฮอนด้าชีวิตสีดำคันสุดท้ายก็ไม่พบคนขับเมื่อเปิดประตูรถออกมาถึงกับต้องผงะ เนื่องจากกลิ่นฉุนและเหม็นสาบของตัวนิ่มที่ซุกซ่อนอยู่ภายในเกือบ ๑๐๐ ตัว โดยรถคันดังกล่าวได้ถอดเบาะผู้โดยสารออกจนหมด แล้วใช้ผ้าใบรองพื้นก่อนวางตะกร้าที่ใส่ตัวนิ่ม ตะกร้าละ ๓-๔ ตัว และถุงอวนถุงละ ๓-๔ ตัว เช่นเดียวกันตั้งซ้อนกันมา อีกทั้งยังแขวนอยู่กับมือจับเหนือศีรษะจำนวนมาก

เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงอายัดของทั้งหมดนำกลับไปที่โรงพัก และประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจพิสูจน์หลักฐาน เข้าตรวจสอบรถคันดังกล่าว พบว่ารถเก๋งดังกล่าว ติดป้ายทะเบียนปลอม

๑๑. รูปแบบใดเหมาะสมสำหรับใช้ในการจับใจความสำคัญเพื่อการเขียนย่อความข่าวข้างต้น

๑. แผนผังความคิดแบบก้างปลา
๒. แผนภาพโครงเรื่องแบบเหตุการณ์
๓. แผนภาพโครงเรื่องแบบจัดกลุ่ม
๔. แผนผังความคิดแบบต้นไม้

๑๒. ข้อใด**ไม่ควรอยู่**ในการย่อความเรื่องนี้
๑. เมื่อเปิดประตูรถออกมาถึงกับต้องผงะ
  ๒. ใช้ผ้าใบรองพื้นก่อนวางตะกร้าที่ใส่ตัวนิ่ม
  ๓. ตำรวจไม่พบคนขับในรถฮอนด้าซีวีสี่ตำ
  ๔. รถเก๋งคันดังกล่าวติดป้ายทะเบียนปลอม

๑๓. สาระสำคัญของเรื่องนี้ตรงกับข้อใด

๑. การทรمانสัตว์ป่าต้องห้าม
๒. การลักลอบขายสัตว์ป่าสงวน
๓. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
๔. การละเมิดกฎหมายการขนส่งทางบก

๑๔. ข้อใดเป็นการย่อความเรื่องข้างต้นได้เหมาะสมที่สุด

๑. เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจพบรถเก๋งลักลอบขนตัวนิ่มซุกซ่อนอยู่เกือบ ๑๐๐ ตัวทั้งวางที่พื้นและแขวนอยู่กับมือจับเหนือศีรษะ เมื่อเปิดประตูรถออกมาถึงกับต้องผงะเพราะกลิ่นฉุนและเหม็นสาบ จึงอายัดไว้โดยพบว่ารถคันดังกล่าวติดป้ายทะเบียนปลอม

๒. เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจพบการลักลอบขนสัตว์ป่าต้องห้ามที่ด่านตรวจ ไม่พบคนขับรถ แต่พบสัตว์จำนวนมากซุกซ่อนอยู่ภายในรถคันดังกล่าว

๓. ขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งด่านตรวจได้พบรถเก๋งฮอนด้าซีวีสี่ตำติดป้ายทะเบียนปลอมคันหนึ่งไม่พบคนขับได้ลักลอบ ได้ลักลอบขนตัวนิ่มซุกซ่อนในรถเกือบ ๑๐๐ ตัวจึงอายัดไว้

๔. ขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งด่านตรวจจริงได้พบรถเก๋งฮอนด้าซีวีสี่ตำแต่ไม่พบคนขับ ทำการลักลอบขนตัวนิ่มภายในรถตะกร้าละ ๓-๔ ตัว และถุงอวนถุงละ ๓-๔ ตัว และยังแขวนอยู่กับมือจับเหนือศีรษะอีกจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ตั้งด่านตรวจจึงได้อายัดไว้ทั้งหมด

- ก. ดูแลสุขภาพด้วยนะ มีโอกาสคงจะได้ไปเยี่ยมเยียน
 ข. ขอบใจเพื่อนมากที่ส่งมะขามหวานมาให้
 ค. รักและคิดถึงเสมอ
 ง. ธนดลเพื่อนรัก

๑๕. หากนักเรียนจะเขียนจดหมายส่วนตัวถึงเพื่อน ข้อใดเรียงลำดับตามรูปแบบได้ถูกต้อง

๑. ง ข ก ค	๒. ง ก ข ค
๓. ค ข ง ก	๔. ค ง ข ก

บ้านของธนดลประสบอุทกภัย บ้านได้รับความเสียหายทั้งหลัง สิ่งของเครื่องใช้ถูกน้ำป่าพัดพาสูญหายไปจำนวนมาก เป็นสาเหตุให้เขาต้องลางาน ๑ สัปดาห์เพื่อเดินทางกลับไปช่วยครอบครัวกอบกู้ข้าวของและซ่อมแซมบ้าน

๑๖. ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของธนดล ควรเขียนจดหมายไปถึงเพื่อนจึงจะสัมพันธ์กับสถานการณ์

๑. จดหมายแสดงความขอบคุณ
๒. จดหมายแสดงความเสียใจ
๓. จดหมายแสดงความยินดี
๔. จดหมายขอโทษ

ในสมัย ๓๐ ปีก่อน เรื่องฟุตบอลนี้ไม่ได้อยู่ในความสนใจของเด็กๆ เพราะไม่มีสนามหญ้า ไม่มีประตู อุปกรณ์การเล่นก็หายาก ในเวลานั้น ลูกฟุตบอล ๑ ลูก เล่นกันทั้งโรงเรียน

๑๗. ข้อความข้างต้นเป็นส่วนใดของเรียงความ**ไม่ได้**

๑. คำนำ	๒. เนื้อเรื่อง
๓. ส่วนขยายเนื้อเรื่อง	๔. สรุป

สาระที่ ๓ การฟัง ดู พูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมี
 วิจารณ์ญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และ
 ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณ์ญาณและ
 สร้างสรรค์

คำชี้แจง แบบทดสอบ สาระที่ ๓ การฟัง การดู พูด เป็นแบบทดสอบปรนัย ๔ ตัวเลือก โดยเลือกตอบเพียงตัวเลือกเดียว มี ๙ ข้อ (ข้อ ๑๘-๒๖)

บอลโลกกำลังจะมาแล้ว มีทีวี่จ่อใหญ่เตรียมพร้อมกันหรือยัง ครึบ ถ้ายิ่ง แวะมาหาพีที ทิวี่พีทีโหลดดูมากจริงๆ ถึงวันที่ ๒๔ พฤษภาคมนี้นะครั้บ

๑๘. ข้อความข้างต้นเป็นการเขียนประเภทใด

๑. ข่าว
๒. ประกาศ
๓. โฆษณา
๔. บทความ

พิจารณาข้อความโฆษณา แล้วตอบคำถามข้อ ๑๙

๑   ๒
น้ำหนักเกินลดยาก   ต่อยา เคยโยโย่มา

๓
ไม่มีเวลาออกกำลังกาย   อาหารเสริมสเลนเดอร์

ช่วยให้คุณได้ เพียงสัปดาห์แรกก็เห็นผล สอบถาม/สั่งซื้อคลิกที่ www.....

๑๙. จากโฆษณาข้างต้นข้อความหมายเลขใดมีความน่าเชื่อถือ**น้อยที่สุด**

๑. หมายเลข ๑
๒. หมายเลข ๒
๓. หมายเลข ๓
๔. หมายเลข ๔

๒๐. ข้อใดมีคำที่เขียนสะกดคำ**ผิด**

๑. คำสารุเพื่อกุศลผลสำเร็จ
๒. ด้วยตั้งจิตโมนทนาอานิสงส์
๓. โยมสร้างบุญหนุนนำด้วยจำนง
๔. เหล่าพระสงฆ์จึงสาธุมิติดา

๒๑. การอวยพรจากผู้น้อยมอบแก่ผู้ใหญ่ ใช้ข้อความว่าอย่างไร

๑. ขอให้เธอมีความสุขตลอดไป คิดอะไรก็ขอให้สมหวังฉันจะรอโอกาสที่เราจะได้พบกันนะ
๒. ขอให้ลูกศิษย์ประสบความสำเร็จ มีชีวิตที่ก้าวหน้า โชคดีจึงเป็นของเธอ
๓. ขอให้ประสบความสำเร็จสมหวัง คุณพระปกป้องคุ้มครอง ชีวิตเจริญรุ่งเรืองตลอดไป
๔. ขออำนาจคุณพระรัตนตรัย ดลบันดาลให้ท่านประสบแต่ความสุข สุขภาพแข็งแรงตลอดไป

๒๒. การอวยพรจากครูมอบแก่นักเรียนใช้ข้อความว่าอย่างไร

๑. ขอให้เธอมีความสุขตลอดไป คิดอะไรก็ขอให้สมหวังฉันจะรอโอกาสที่เราจะได้พบกันนะ
๒. ขอให้ลูกศิษย์ประสบความสำเร็จ มีชีวิตที่ก้าวหน้า โชคดีจึงเป็นของเธอ
๓. ขอให้ประสบความสำเร็จสมหวัง คุณพระปกป้องคุ้มครอง ชีวิตเจริญรุ่งเรืองตลอดไป
๔. ขออำนาจคุณพระรัตนตรัย ดลบันดาลให้ท่านประสบแต่ความสุข สุขภาพแข็งแรงตลอดไป

๒๓. คำใดเป็นคำในระดับภาษาที่**แตกต่าง**จากผู้อื่น

๑. เผาศพ รถมอเตอร์
๒. ออกลูก บอกให้รู้
๓. ยังไง เยอะแยะ
๔. ทิศทาง ประสาน

๒๔. ข้อใดที่**ไม่ใช่**ภาษาที่ใช้ในการเขียนรายงาน

๑. รถตู้มรณะวิ่งไปชนรถสองแถวเทกระจาก
๒. คนขับรถตู้โดยสารมีอาการคล้ายคนเสพยา
๓. การจราจรและระบบขนส่งมวลชนยังไม่พัฒนา
๔. ทุกเทศกาลมักมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นบนท้องถนนเสมอๆ

๒๕. โฆษณาที่อวดอ้างสรรพคุณเกินจริง คือข้อใด

๑. น้ำแร่.....บริสุทธิ์จากธรรมชาติ
๒. รถ.....รถหรู เหมาะกับผู้มีระดับอย่างคุณ
๓. น้ยาซักผ้า.....ขจัดคราบความสกปรกได้ในพริบตา
๔. คลินิกที่นี่.....รอกแมว ลูกกรอกแมว ของวิเศษ ช่วยให้คุ่มมีโชคลาก ค่าขายดี

๒๖. โฆษณาที่อวดอ้างไสยศาสตร์ เหนือความจริงตามธรรมชาติ คือข้อใด

๑. น้ำแร่.....บริสุทธิ์จากธรรมชาติ
๒. รถ.....รถหรู เหมาะกับผู้มีระดับอย่างคุณ
๓. น้ยาซักผ้า.....ขจัดคราบความสกปรกได้ในพริบตา
๔. คลินิกที่นี่.....รอกแมว ลูกกรอกแมว ของวิเศษ ช่วยให้คุ่มมีโชคลาก ค่าขายดี

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา

คำชี้แจง สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

เป็นแบบทดสอบปรนัย ๔ ตัวเลือก โดยเลือกตอบเพียงตัวเลือกเดียว มี ๒๐ ข้อ (ข้อ ๒๗-๔๖)

“เสปน จุดมุ่งหมายปลายทาง^๑ของการพักผ่อนที่ชาวยุโรปโปรดปราน^๒เป็นที่สุด^๓เพราะมีเมืองสถาปัตยกรรมสวยงาม เดินทางได้สะดวก นอกจากจะมีสภาพอากาศอบอุ่นแล้ว เสปนยัง^๔เป็นประเทศที่เยี่ยมไปด้วยความตื่นตัว^๕ร่าเริงที่พบเห็นได้ในทุกที่^๖อีกด้วย”

๒๗. คำหมายเลขใดเป็นคำบุพบท

๑. หมายเลข ๑	๒. หมายเลข ๒
๓. หมายเลข ๓	๔. หมายเลข ๔

๒๘. คำหมายเลขใดเป็นคำสันธาน

๑. หมายเลข ๑	๒. หมายเลข ๓
๓. หมายเลข ๕	๔. หมายเลข ๖

๒๙. คำหมายเลขใดเป็นคำชนิดเดียวกัน

๑. หมายเลข ๑ กับ ๓	๒. หมายเลข ๒ กับ ๔
๓. หมายเลข ๓ กับ ๖	๔. หมายเลข ๒ กับ ๕

๓๐. “รถเหาะตีลังกาของญี่ปุ่นทำงานผิดพลาดจนค้างกลับหัวอยู่ ๒ ชั่วโมง” ประโยคข้างต้นไม่มีค่านามชนิดใด

๑. คำนามทั่วไป	๒. คำนามชี้เฉพาะ
๓. คำลักษณนาม	๔. คำสมุหนาม

๓๑. ประโยคใดมีชนิดของคำกริยาเหมือนประโยคต่อไปนี้
“ธนาอ่านข่าวกีฬา”

๑. พ่อจามเสียงดัง	๒. โทรทัศน์พังอีกแล้ว
๓. นักเรียนลุกจากที่นั่ง	๔. สายน้ำพัดกิ่งไม้มาด้วย

๓๒. คำภาษาต่างประเทศในข้อใดที่ยังไม่มีศัพท์บัญญัติขึ้นในภาษาไทยทั้ง ๒ คำ

๑. แบดมินตัน ฟุตบอล	๒. มอเตอร์ไซด์ แท็กซี่
๓. ลี้อตเตอร์ ไอศกรีม	๔. แบงค์ แผ่นซีดี

๓๓. ข้อใดเป็นกลุ่มคำ

๑. คลื่นกระทบฝั่ง	๒. เลือดข้นกว่าน้ำ
๓. ปิดทองหลังพระ	๔. โคนแก่ชอบกินหญ้าอ่อน

๓๔. ข้อใดเป็นประโยครวม

๑. วุ้นเส้นทำอาหารที่กำไลชอบ
๒. ปั่นป่นหรือลีโอจะทำงานช่วยอั้งเปา
๓. แอมซ้อมกระโดดเชือกทุกวันอังคาร
๔. พลอยไฉ้มยาวกว่าแพรว

๓๕. “ผมดูฟุตบอลกับคุณอาเมื่อคืนนี้” ข้อความที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่ใดในประโยค

๑. บทกรรม	๒. บทขยายประธาน
๓. บทขยายกริยา	๔. บทขยายกรรม

๓๖. ข้อใดเป็นประโยคชนิดเดียวกันกับประโยคต่อไปนี้

“ต้นกล้าซื้อลูกบอลมาเตะที่โรงเรียน”

๑. ไบหม่อนชอบกินบะหมี่น้ำใสร้านนี้
๒. พี่พีใส่ชุดเดิมไปงานแต่งงานพี่ชายฉัน
๓. พี่ไอเป็นกังวลเพราะเขาไม่ส่งการบ้าน
๔. ข้าวปั้นเสียงดีครูจึงให้อ่านกลอนหน้าห้อง

๓๗. ข้อใดเป็นภาษาเดียวกับประโยคต่อไปนี้

“ผมขาดเรียนแล้วลืมนั่งไบลาคุณครูครับ

๑. หลายประเทศประสบปัญหาภาวะโภชนาการเกิน
๒. เจอมนุษย์ป่าบ่นจนได้ นี่ขนาดมาทำงานแต่เช้าแล้วนะ
๓. ปีใหม่ไทยมาถึงแล้วเธอ ๆ ทั้งหลาย
๔. เรอนี้ก็ก็ชอบทำตัวล้าโยอยู่เรื่อย

๓๘. ความหมายของสำนวนใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับการพูด

๑. ปอกกล้วยเข้าปาก
๒. ปากเป็นเอกเลขเป็นโท
๓. ปลาหมอตายเพราะปาก
๔. ละเลงขนมเบื้องด้วยปาก

๓๙. จากคำราชาศัพท์และความหมายที่กำหนดให้ ข้อใด

ไม่ถูกต้อง

๑. เดิน-เสด็จ	๒. ขอบ-โปรด
๓. นั่ง-ประทับ	๔. ให้-พระราชทาน

๔๐. ข้อใดเมื่อนำเติมลงในช่องว่างแล้วถูกต้องที่สุด

“พระมหากษัตริย์เป็น.....ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙”

๑. นิพนธ์	๒. พระนิพนธ์
๓. บทพระนิพนธ์	๔. บทพระราชนิพนธ์

๔๑. ประโยคใดไม่มีคำภาษาต่างประเทศ

๑. รองเท้าคู่นี้สะกดทุกสายตาด้วยสีสนันอันโดดเด่น
๒. ชายคนนั้นเป็นก๊ก เขาทำอาหารเก่งมาก
๓. ป้าชอบพาเด็ก ๆ ไปเดินห้างทุกวัน
๔. รับขนมจีบซาลาเปาเพิ่มไหมคะ

๔๒. ข้อใดเป็นคำที่นิยมใช้ในการแต่งคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองทุกคำ

๑. สถานะ อุณหภูมิ บรรยากาศ
๒. คุณธรรม ทรรศน์ นักปราชญ์
๓. เคารพ หายนะ รุ่งอรุณ
๔. สงกา ราตรี สุรียา

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๔๓-๔๖

ฉันเป็นหนีดอกจำปาของตาพลอย
ตั้งแต่น้อยยังรำลึกนึกถึงได้
ขอเล่าสู่คุณครูผู้ร่วมใจ
ว่าดอกไม้มีอำนาจดลบันดาล
คุณยายฉันท่านพาไปฟังเทศน์
ธรรมวิเศษแสนสุดพุทธบรรหาร
ฉันไม่รู้สรรพคุณล้ำอาหาร
ที่พระท่านเทศนาว่าอย่างไร

๔๓. กลอนวรรคใดมีคำสัมผัสพยัญชนะมากกว่าวรรคอื่น

๑. คุณยายฉันท่านพาไปฟังเทศน์
๒. ฉันเป็นหนีดอกจำปาของตาพลอย
๓. ฉันไม่รู้สรรพคุณล้ำอาหาร
๔. ขอเล่าสู่คุณครูผู้ร่วมใจ

๔๔. คำคู่ใดเป็นคำสัมผัสบังคับตามฉันทลักษณ์ของบทกลอน

๑. สู่ – ครู	๒. พลอย – น้อย
๓. นึก – รำลึก	๔. แสน – สุด

๔๕. คำคู่ใดเป็นคำสัมผัสใน

๑. ได้ - ใจ   ๒. สุด - พุทธ
๓. ใจ - ดอกไม้   ๔. บันดาล - บรรหาร

๔๖. คำคู่ใดเป็นคำสัมผัสระหว่างบท

๑. โอรสาร - ท่าน   ๒. สุด - พุทธ
๓. ร่วมใจ - ดอกไม้   ๔. บันดาล - บรรหาร

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณ
เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณวรรณคดีและ
วรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้
ในชีวิตจริง

คำชี้แจง แบบทดสอบ สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

เป็นแบบทดสอบปรนัย ๔ ตัวเลือก โดยเลือกตอบเพียง
ตัวเลือกเดียว มี ๑๔ ข้อ (ข้อ ๔๗-๖๐)

เที่ยวเล่นมาเห็นกุมาร	นอนจมดินดานธารไหล
เห็นศิลาผูกมาก็แจ้งใจ	ลูกใครทิ้งถ่วงลงคงคา
โคมศรีบริสุทธิ์มีนุชน้อย	กระจ้อยร่อนนาร์กหนักหนา
ภูซังค์สงสารกุมาร	เข้าต้องคู้รู้ว่าไม่บรรลัย

๔๗. กลอนวรรคใดอ่านแบ่งวรรคไม่ถูกต้อง

๑. โคมศรี/บริสุทธิ์/มีนุชน้อย
๒. กระจ้อยร่อน/นาร์ก/หนักหนา
๓. ภูซังค์/สงสาร/กุมาร
๔. เข้าต้อง/คู้รู้ว่า/ไม่บรรลัย

๔๘. ความรู้สึกของตัวละครในบทกลอนข้างต้นตรงกับข้อใด

๑. สุขใจ   ๒. ทุกข์ใจ   ๓. รุนวายใจ   ๔. ประหลาดใจ

๔๙. คำที่ขีดเส้นใต้ในบทกลอน คำใดมีความหมายเดียวกับ
คำว่า “นที”

๑. ศีลา   ๒. ดินดาน   ๓. คงคา   ๔. ภูซังค์

อย่าอวดดีมีทรัพย์สินเกี่ยวจับแจก
ทำเกี่ยวแฝงมุงป่าพาดิบบาย
ใครจะช่วยตัวเรากี่เปล่าตาย
อย่ามั่งงายเงินทองของสำคัญ

๕๐. บทกลอนข้างต้นให้ข้อคิดตรงกับข้อใด

๑. อย่าเห็นแก่ตัว
๒. อย่าโอ้อวดว่ารวย
๓. อย่าหยิบยืมเงินคนอื่น
๔. อย่าเป็นคนตระหนี่ถี่เหนียว

๕๑. กลอนวรรคใดมีข้อความที่เป็นสำนวนไทย

๑. วรรคที่ ๑   ๒. วรรคที่ ๒
๓. วรรคที่ ๓   ๔. วรรคที่ ๔

๕๒. จากข้อ ๕๑ ข้อใดเป็นความหมายของสำนวนนั้น

๑. เอาตัวรอดแต่เพียงผู้เดียว
๒. ทำอะไรมั่งงาย ย่อมจะยุ่งยากภายหลัง
๓. ทำอะไรที่เกินกำลังความสามารถของตน
๔. รู้จักเก็บเงินทีละน้อยไม่ซำก็เป็นกอบเป็นกำ

(สร้อย) ลามะลิตา ขึ้นต้นอะไรก็ได้แต่ให้ลงท้ายด้วยสระอา

สวัสดินะเพื่อนพ้อง (ซำ) ขอให้พี่น้องจงสุขขุรา (สร้อย)

ยินดีที่ได้รู้จัก (ซำ) ฉันทขอทายทักทุกคนที่มา (สร้อย)

วันนี้ช่างสุขสันต์ (ซำ) ได้มาเจอกันร้องเพลงเฮฮา (สร้อย)

ฉันทเองก็แสนดีใจ (ซำ) พบกันที่ไรสุขใจทุกครา (สร้อย)

๕๓. บทเพลงข้างต้น ไม่เกี่ยวข้องกับข้อใด

๑. เป็นเพลงอีแซว
๒. เป็นกลอนหัวเดียว
๓. เป็นกลอนปฏิพากย์
๔. เป็นเพลงพื้นบ้านภาคกลาง

แม่รักลูกลูกก็รู้ยู่ว่ารัก
คนอื่นสักหมื่นแสนไม่แมนเหมือน
จะกินนอนนอนว่าเมตตาเดือน
จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว

๕๔. กลอนวรรคใดมีศิลปะการใช้คำซ้ำ

๑. วรรคที่ ๑
๒. วรรคที่ ๒
๓. วรรคที่ ๓
๔. วรรคที่ ๔

๕๕. กลอนวรรคใดมีคำสัมผัสอักษรเดียวกันมากที่สุด

๑. วรรคที่ ๑
๒. วรรคที่ ๒
๓. วรรคที่ ๓
๔. วรรคที่ ๔

๕๖. ใจความของบทกลอนนี้ ไม่ได้กล่าวถึงประเด็นใด

๑. ความหวังใย
๒. ความพลัดพราก
๓. การเปรียบเทียบ
๔. การทดแทนคุณ

แล้วลูบหลังสั่งความพลายงามน้อย
เจ้าจคงย่ำรำเรียนเขียนคาถา
รู้สิ่งใดก็ไม่สู้วิชา
ไปเบื้องหน้าเติบโตใหญ่จะให้คุณ
เรายากแล้วแก้วตาอย่าประมาท
ทั้งสัญญาดีสิ้นเชื้อจะเกื้อหนุน
ทุกวันนี้มีแต่อย่างการอุญ
พ่อพึงบุญเถิดลูกได้ปลุกเลี้ยง

๕๗. บทกลอนข้างต้นใช้โวหารชนิดใด

๑. เทศนาโวหาร
๒. สาธกโวหาร
๓. พรรณนาโวหาร
๔. บรรยายโวหาร

เหลือบเห็นสตรีวิไลลักษณ์	พิศพักตร์ผ่องเพียงไข
งามโอษฐ์งามแก้มงามจู่ไร	งามนัยน์งามเนตรงามกร
งามถันงามกรรณงามขนง	งามองค์ยิ่งเทพอัปสร
งามจรตทิกิริยางามอน	งามเอวงามอ่อนทั้งกายา

๕๘. ข้อใดเป็นศิลปะการใช้คำของบทร้อยกรองข้างต้น

๑. การเล่นคำซ้ำ
๒. การใช้เฉพาะคำไทยแท้
๓. การใช้คำที่มีความหมายโดยนัย
๔. การเล่นสัมผัสสระในแต่ละวรรค

สมเด็จพระเจ้าร่วงครั้นเห็นมะกะโทอุตสาห์เป็นอันดี
ก็ชอบพระอัครมาสัย จึงทรงพระกรุณาโปรดตั้งให้เป็นขุนวัง
มอบให้ว่ากล่าวในนอกพระราชวัง สมเด็จพระร่วงเจ้าทรง
พระเมตตาหนักดูจหนึ่งบุตรในอุทร มะกะโทผู้เป็นขุนวังมี
ความอุตสาห์รักษาพระองค์กลางคืนเป็นกลางวัน พระร่วง
เจ้าทรงพระเมตตาอย่างยิ่งขึ้นไป ข้าราชการน้อยใหญ่ทั้งปวง ก็มี
ความรักใคร่แลยำเกรงแก่ขุนวังเป็นอันมาก

๕๙. จากเรื่องที่อ่าน การปฏิบัติตนของมะกะโทตรงกับ
สำนวนใดมากที่สุด

๑. หนักเอาเบาสู
๒. เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน
๓. ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม
๔. ซื่อกินไม่หมดคดกินไม่นาน

สัตว์อื่นตื่นตื่นแต่	ควรไกล
กระต่ายตื่นตูมไป	สุดหล้า
ช้างมัวตื่นไฟไฟ	พิตพาด สุดแฮ
คนตื่นข่าวศึกส้า	สุดห้ามมันหาย

๖๐. ข้อคิดจากบทร้อยกรองควรนำไปประยุกต์ใช้ในเรื่องใด
จึงจะสอดคล้องเหมาะสม

๑. ความสามัคคี
๒. ความรับผิดชอบ
๓. การมีสติรู้ตัว
๔. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

เฉลยแบบทดสอบวิชาภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ตอนที่ ๑ การอ่าน (ข้อ ๑ -๑๐)

๑. ตอบข้อ ๓. เป็นพ่อแม่รังแกฉัน

“พ่อแม่รังแกฉัน” มีความหมายว่า พ่อแม่ที่ตามใจลูกมากเกินไป ยอมให้ลูกทุกอย่าง ไม่ว่าจะลูกจะขออะไรก็ไม่เคยขัด จนทำให้ลูกกลายเป็นคนมีนิสัยเอาแต่ใจตัวเอง อยากได้อะไรก็ต้องได้ จนทำให้ลูกกลายเป็นคนที่มีนิสัยก้าวร้าวเห็นแก่ตัวและรักใครไม่เป็น ซึ่งไม่ตรงกับเรื่องที่อ่าน

๒. ตอบข้อ ๑. บรรยายโวหาร

เพราะ ใจความเป็นการเขียนในลักษณะของการเล่าเรื่องอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ตามลำดับเหตุการณ์ ตรงไปตรงมา อันเป็นลักษณะของบรรยายโวหาร

๓. ตอบข้อ ๒. ยกย่อง

ยกย่อง เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย ซึ่งมีความหมายว่า ยอมแพ้

๔. ตอบข้อ ๓. สับประรดราคาตกต่ำ

มีใจความตอนหนึ่งกล่าวว่า “...เพราะไม่คุ้มค่ากับการตัดแล้วนำไปเปรี้ยว...” นั่นเป็นเหตุผลที่ทำให้ชาวไร่ นำสับประรดมาแจกฟรีโดยขอเพียงค่าน้ำมันรถที่ชนมาก็พอ

๕. ตอบข้อ ๓. ผมคิดเพียงว่าดีกว่าปล่อยเน่าทิ้งเปล่า

ประโยชน์ เพราะ คำว่า “คิดเพียงว่า” เป็นคำที่แสดงถึงการแสดงความคิด ซึ่งไม่ใช่ข้อเท็จจริง

๖. ตอบข้อ ๒. เหตุใดจึงเชื่อกันว่าทางสามแพร่งเป็นตำแหน่งที่ไม่ดี เพราะเป็นคำถามที่มีคำว่า “เหตุใดจึง” ซึ่งต้องการคำตอบในลักษณะของการชี้แจงเหตุผล โดยข้อความที่กำหนดให้อ่าน นับเป็นคำตอบอันมีเหตุผลตรงตามคำถามทุกประการ

๗. ตอบข้อ ๔. ธรรมชาติไม่ปล่อยให้ตัวเองทุกข์และพร้อมจะลุกขึ้นสู้ ข้อความนี้สอนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข แม้จะเจอกับความผิดพลาดล้มเหลวบ้าง ความไม่สำเร็จ ราบรื่นเหมือนเมื่อครั้งในอดีตบ้าง ก็ให้ดำรงตนได้ซึ่งสอดคล้องกับการกระทำของธรรมชาติมากที่สุด

๘. ตอบข้อ ๒. คิ้วสวยจะเสริมให้ใบหน้าสวยยิ่งขึ้น
ความหมายของมงกุฎคือ เครื่องสวมพระเศียรแสดงความเป็นกษัตริย์ เครื่องสวมหัวตัวพระ-นาง หรือตัวละครชั้นกษัตริย์ในการแสดงละครรำ และเครื่องสวมหัวเพื่อแสดงเครื่องหมายแห่งความชนะเลิศในการประกวดความงาม ในที่นี้มงกุฎเป็นคำที่มีความหมายโดยนัยว่าหมายถึง สูงสุด ยอดเยี่ยม ดังนั้นคิ้วคือมงกุฎของใบหน้าจึงหมายถึง คิ้วที่ดีเยี่ยม คิ้วที่สวยงามสมบูรณ์แบบจะเสริมเสน่ห์ให้แก่ใบหน้าสวยงามยิ่ง ๆ ขึ้นนั่นเอง

๙. ตอบข้อ ๔. วาฬขย้อณูงพลาสติกออกมาก่อนตายซึ่งน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้วาฬตายทั้งนี้เนื่องจากคำว่า “น่าจะ” เป็นการคาดคะเน

๑๐. ตอบข้อ ๑. มลภาวะในทะเล

เพราะใจความสำคัญที่ระบุผลการผ่าพิสูจน์ที่พบขยะพลาสติกในกระเพาะอาหารวาฬและอาการที่ขย้อณูงพลาสติกออกมาก่อนตายแสดงถึงมลภาวะในทะเลเสื่อมโทรมมากจนเป็นสาเหตุทำให้สัตว์ใหญ่ในทะเลตาย สมควรที่เรื่องมลภาวะควรนำไปพิจารณาหาทางแก้ไขอย่างเร่งด่วน

ตอนที่ ๒ การเขียน (ข้อ ๑๑-๑๗)

๑๑. ตอบข้อ ๒. แผนภาพโครงเรื่องแบบเหตุการณ์
เรื่องที่อ่านเป็นข่าวที่เล่าเหตุการณ์ที่สรุปหรือจับใจความได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ผลเป็นอย่างไรจึงเหมาะสมที่จะใช้แผนภาพโครงเรื่องแบบเหตุการณ์ ในการสรุปหรือจับใจความมากกว่ารูปแบบอื่น

๑๒. ตอบข้อ ๑. เมื่อเปิดประตูออกมาถึงกับต้องผงะ เพราะการย่อความควรปรับภาษาโดยสรุป รวบรัด ได้ใจความไม่เยิ่นเย้อ หรืออาจตัดประโยคนี้ออก เนื่องจากเป็นใจความประกอบ ไม่ใช่ประโยคใจความสำคัญ

๑๓. ตอบข้อ ๒. การลักลอบขายสัตว์ป่าสงวน
เรื่องนี้เป็นการนำเสนอข่าวการจับกุมสัตว์ป่าสงวนเพื่อลักลอบไปจำหน่าย

๑๔. ตอบข้อ ๓.

เป็นการย่อความข่าวที่ได้ใจความสำคัญครบถ้วนได้
เหมาะสมที่สุด ส่วนตัวเลือกอื่นมีข้อความที่ควรตัดออก
เช่น รายละเอียดปลีกย่อย ใจความประกอบ เป็นต้น

๑๕. ตอบข้อ ๑. ง ข ก ค

เมื่อนำมาเรียงกันแล้วจะประกอบด้วย คำขึ้นต้น
เนื้อความ การอวยพรก่อนจบจดหมาย และคำลงท้าย
ซึ่งเป็นรูปแบบการเขียนจดหมายส่วนตัวถึงเพื่อนที่
เหมาะสมกว่าข้ออื่น

๑๖. ตอบข้อ ๒. จดหมายแสดงความเสียใจ

เพราะเพื่อนประสบกับทุกข์ใจเนื่องจากความเสียหาย
จึงควรจดหมายแสดงความเสียใจมากกว่าจดหมายอื่น

๑๗. ตอบข้อ ๔. สรุป

ข้อความนี้อาจเป็นคำนำได้ โดยเป็นการเกริ่นนำเข้า
เรื่องได้ สามารถเป็นเนื้อหาและส่วนขยายเนื้อเรื่อง
ได้มากที่สุด เพราะมีลักษณะเป็นเนื้อความที่ให้ข้อมูล
จึงไม่สามารถเป็นส่วนสรุปของเรียงความได้

ตอนที่ ๓ การฟัง ดู พุด (ข้อ ๑๘-๒๖)

๑๘. ตอบข้อ ๓. โฆษณา

ลักษณะของข้อความเป็นการใช้ภาษาเพื่อจูงใจ
โน้มน้าวใจให้ผู้อ่านคล้อยตามอันจะทำให้มีการซื้อสินค้า
นั้น ๆ

๑๙. ตอบข้อ ๔. หมายเลข ๔

“เพียงสัปดาห์แรกก็เห็นผล” อดอ้างเกินจริงมากกว่า
ข้อความหมายเลขอื่น เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ประเภท
รับประทานภายในระยะเวลาสั้นๆ จะเห็นผล ดูแล้วอาจ
เป็นอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย จึงน่าจะเกินความ
เป็นจริง

๒๐. ตอบข้อ ๑. คำสาธุนเพื่อกุศลผลสำเร็จ

ต้องใช้ “สัมฤทธิ์” ซึ่งมีความหมายว่า ความสำเร็จ
จึงจะถูกต้อง ส่วนคำว่า “สำเร็จ” เป็นชื่อโลหะประสม
ทองแดงชนิดหนึ่ง นำมาใช้ในกลอนนี้ไม่ถูกต้อง

๒๑. ตอบข้อ ๔. ขออำนาจคุณพระรัตนตรัย ดลบันดาล
ให้ท่านประสบแต่ความสุข สุขภาพแข็งแรงตลอดไป

การอวยพรมีการกล่าวอ้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์จึงเหมาะสม
สำหรับผู้สูงอายุอวยพรแต่ญาติผู้ใหญ่หรือผู้มีอาวุโส

๒๒. ตอบข้อ ๒. ขอให้ลูกศิษย์ประสบความสำเร็จ มีชีวิต
ที่ก้าวหน้า โชคดีจงเป็นของเธอ ลักษณะข้อความ
เหมาะสมสำหรับครูอวยพรให้ลูกศิษย์มากกว่าตัวเลือก
อื่น โดยมีคำว่า “ลูกศิษย์” ซึ่งแสดงถึงครูอวยพรให้แก่
นักเรียน หรือ ลูกศิษย์

๒๓. ตอบข้อ ๔. ทิศทาง ประสาน

เป็นคำในระดับภาษาที่เป็นทางการ หรือภาษาที่ใช้ใน
การเขียนรายงาน ส่วนตัวเลือกอื่นเป็นคำในระดับ
ภาษาที่ไม่เป็นทางการทั้งหมด

๒๔. ตอบข้อ ๑. รถตู้มรณะวิ่งไปชนรถสองแถว

เทกระจาด

ตัวเลือกอื่นใช้ภาษาระดับทางการ ซึ่งใช้ในการเขียน
รายงานได้ทุกคำส่วน ตัวเลือก ๑ มีคำในระดับภาษาที่ไม่
เป็นทางการหรือภาษาปาก ได้แก่ คำว่า รถตู้มรณะ , รถ
สองแถว , เทกระจาด

๒๕. ตอบข้อ ๓. น้ำยาซักผ้า.....ขจัดคราบความสกปรก
ได้ในพริบตา

“ขจัดคราบความสกปรกได้ในพริบตา” เป็นข้อความ
อวดอ้างสรรพคุณเกินจริง ซึ่งที่จริงอาจต้องแช่ผ้าสัก
ระยะเวลาหนึ่ง หรือใช้มือขยี้ผ้าสักครู่หนึ่ง ซึ่งไม่น่าจะ
เป็นภายในพริบตา

๒๖. ตอบข้อ ๔. คลิกทีนี่..... รกแมว ลูกกรอกแมว ของ
วิเศษช่วยให้คุณมีโชคลาภ คำขายดี

เพราะมีการกล่าวอ้างถึงรกแมวหรือไส้ของแมว และ
ลูกกรอกหรือซากของแมวตาย ว่าเป็นของวิเศษที่ให้โชค
ให้ลาภ อันเป็นความเชื่อส่วนบุคคลมากกว่าความเป็น
จริง จึงถือว่าเป็นการอวดอ้างไสยศาสตร์ เกินจริง ไม่น่า
น่าเชื่อถือ

ตอนที่ ๔ หลักและการใช้ภาษา (ข้อ ๒๗-๔๖)

๒๗. ตอบข้อ ๑. หมายเลข ๑

“ของ” เป็นคำบุพบทบอกความเป็นเจ้าของ

๒๘. ตอบข้อ ๒. หมายเลข ๓

“เพราะ” เป็นคำสันธานใช้เชื่อมประโยคให้มีใจความ เป็นเหตุเป็นผลกัน

๒๙. ตอบข้อ ๔. หมายเลข ๒ กับ ๕

“โปรดปราน” เป็นคำกริยา เช่นเดียวกับคำว่า “เป็น”

๓๐. ตอบข้อ ๔. คำสมุหนาม

ในประโยคที่กำหนด มีคำนามทั่วไปหรือคำนามสามัญ ได้แก่ “รถไฟเหาะ” มีคำนามชี้เฉพาะหรือคำนาม วิสามัญได้แก่ “ญี่ปุ่น” และมีคำนามบอกลักษณะหรือ ลักษณะนามได้แก่ “ชั่วโมง”

๓๑. ตอบข้อ ๔. สายน้ำพัดกิ่งไม้มาด้วย

คำว่า “พัด” ในประโยคเป็นคำกริยากรรม โดยมี “กิ่งไม้” เป็นกรรมมารับ เช่นเดียวกับประโยคที่ กำหนดให้ซึ่งมี “ชาวกีฬา” เป็นกรรมมารับ “อ่าน” คำกริยากรรม

๓๒. ตอบข้อ ๑. แบดมินตัน ฟุตบอล

ตัวเลือกอื่นมีคำจากภาษาต่างประเทศที่มีศัพท์บัญญัติ แล้วเกือบทุกคำ คือ ๑. มอเตอร์ไซด์(รถจักรยานยนต์) แท็กซี่ (รถรับจ้างไม่ประจำทาง) ๒. ลอตเตอรี่(สลาก กินแบ่งรัฐบาล) ๔. แบงก์(ธนาคาร) แผ่นซีดี(แผ่นวีดีทัศน์)

๓๓. ตอบข้อ ๓. ปิดทองหลังพระ

เพราะไม่มีประธานของประโยคจึงเป็นกลุ่มคำ

๓๔. ตอบข้อ ๒. ปั่นป่นหรือลื้อจะทำงานช่วยอั้งเปา เป็นประโยครวมที่มี “หรือ” เป็นสันธานเชื่อมประโยค

ที่มีใจความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วนตัวเลือกที่

๑. (อุ่นเส้นทำอาหารที่กำไลชอบ) เป็นประโยคซ้อน

ตัวเลือกที่ ๓. (แอมซ่อมกระโศกเชือกทุกวันอังคาร)

และ ๔. (พลอยไฉ้มยาวกว่าแพรว) เป็นประโยคสามัญ

๓๕. ตอบข้อ ๓. บทขยายกริยา

“ผมดูฟุตบอลกับคุณอาเมื่อคืนนี้” กับคุณอาเป็น

บทขยายกริยา “ดู” ว่าดูกับคุณอา

๓๖. ตอบข้อ ๒. พี่พี่ใส่ชุดเดิมมางานแต่งงานที่ชายฉันทัน

ประโยคนี้นี้เป็นประโยคซ้อนที่มีโครงสร้างประโยค

กล่าวคือ “พี่พี่ใส่ชุดเดิม” เป็นประโยคหลัก “พี่พี่มางาน

แต่งงานที่ชายฉันทัน” เป็นประโยคย่อยซึ่งทำหน้าที่เป็นบท ขยายกริยาของประโยคหลัก เช่นเดียวกับประโยคที่

กำหนดให้ กล่าวคือ “ต้นกล้าซื้อลูกบอล” เป็นประโยค

หลัก “ต้นกล้ามาเตะที่โรงเรียน” เป็นประโยคย่อย

ซึ่งทำหน้าที่เป็นบทขยายกริยาของประโยคหลัก

๓๗. ตอบข้อ ๓. ปีใหม่ไทยมาถึงแล้วเธอๆ ทั้งหลาย

เป็นภาษาระดับกึ่งทางการ เช่นเดียวกับประโยคที่

กำหนด “ผมขาดเรียนแล้วลืมส่งใบลาคุณครูครับ”

ส่วน ๑. (หลายประเทศประสบปัญหาภาวะ

โภชนาการเกิน) เป็นภาษาระดับทางการ ส่วน ๒.

(เจอมนุษย์ป่าบนจนได้นี้ขนาดส่งงานละนะ) และ

๔. (เธอนี้ ก็ชอบทำตัวล้าโยอยู่เรื่อย) เป็นภาษาที่

ไม่เป็นทางการหรือภาษาปาก

๓๘. ตอบข้อ ๒. ปอกกล้วยเข้าปาก

ความหมายของสำนวนว่า “ปอกกล้วยเข้าปาก”

หมายถึง ง่ายมาก, สะดวก เช่น “งานนี้ง่ายเสียยิ่ง

กว่าปอกกล้วยเข้าปาก” เกี่ยวข้องกับการทำงาน

หรือทำกิจกรรมใดๆ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการพูด

๓๙. ตอบข้อ ๑. เดิน - เสด็จ

“เดิน” ใช้คำราชาศัพท์ว่า “เสด็จพระราชดำเนิน”

ไม่ใช่ “เสด็จ” ซึ่งเป็นคำราชาศัพท์ที่มีความหมายว่าไป

๔๐. ตอบข้อ ๔. บทพระราชนิพนธ์

คำราชาศัพท์ว่า “พระราชนิพนธ์” หรือ

“บทพระราชนิพนธ์” หมายถึง เรื่องหรือผลงาน

ประพันธ์ที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งหรือเขียนขึ้น

เอง ส่วนคำในตัวเลือก ๑, ๒ และ ๓ มีความหมาย

เหมือนกันเพียงแต่ใช้กับพระบรมวงศ์ตั้งแต่ชั้น

สมเด็จพระเจ้าฟ้าลงมา ไม่ได้ใช้กับพระมหากษัตริย์

๔๑. ตอบข้อ ๑. รองเท้านี้สะกดทุกสายตาด้วยเสี้ยน

โตดเตน

ตัวเลือกอื่นมีคำจากภาษาจีนในประโยค ได้แก่

๑. กู้ก ๓. ป่า , ห้าง และ ๔. ซาลาเปา

๔๒. ตอบข้อ ๔. สงกา ราตรี สุรียา

สงกา(สงสัย) ราตรี(กลางคืน) สุรียา(ดวงอาทิตย์)

จะใช้ในการแต่งร้อยกรองเท่านั้น ส่วนคำในตัวเลือก

อื่นมีคำที่ใช้ในการเขียนร้อยแก้วเป็นส่วนมาก มีบาง

คำที่อาจใช้ในการแต่งร้อยกรองบ้าง เช่น รุ่งอรุณ

๔๓. ตอบข้อ ๓. ฉันไม่รู้รัฐธรรมนูญถ้าไอพาร
มีคำสัมผัสพยัญชนะเสียง “ร” คือ รู้- รส และคำสัมผัส
พยัญชนะเสียง “ล” คือ ล้า - พาร ซึ่งมากกว่าวรรค
อื่นๆ ที่มีเพียง ๑ คู่ในแต่ละวรรค

๔๔. ตอบข้อ ๒. พลอย - น้อย

เป็นสัมผัสนอกจากคำสุดท้ายในวรรคที่ ๑ (พลอย)
ส่งไปสัมผัสยังคำที่สามของวรรค ๒ (น้อย) ซึ่งเป็น
สัมผัสบังคับตามฉันทลักษณ์ของกลอนแปด ส่วนตัว
เลือกอื่นเป็นสัมผัสภายในวรรค ซึ่งเป็นสัมผัสไม่บังคับ

๔๕. ตอบข้อ ๒. สุด-พุทฺธ

สุด - พุทฺธ เป็นคำสัมผัสสระโดยเป็นเป็นสัมผัสใน
ภายในวรรคเดียวกัน ของบทกลอนที่ไม่ใช่สัมผัสบังคับ

๔๖. ตอบข้อ ๔. บันดาล - บรรหาร

เป็นสัมผัสระหว่างกลอนบทหนึ่งและสองที่กำหนดให้
ตอนที่ ๕ วรรณคดี (ข้อ ๔๗ - ๖๐)

๔๗. ตอบข้อ ๔. เข้าต้อง/ดูรู้ว่า/ไม่บรรลัย

ต้องอ่านแบ่งวรรคดังนี้ เข้าต้อง/ดูรู้ว่า/ไม่บรรลัย

๔๘. ตอบข้อ ๔. ประหลาดใจ

เพราะถอดใจความได้ว่า ตัวละครได้มาพบเด็กชายคน
หนึ่งนอนหมดสติอยู่ริมน้ำ ในสภาพถูกทำร้ายด้วยการ
ทิ้งถ่วงน้ำ จึงเกิดความสงสัยใคร่รู้นั้นคือความรู้สึก
ประหลาดใจ

๔๙. ตอบข้อ ๓. คงคา

“นที และ คงคา” มีความหมายเดียวกันว่า “น้ำ”

๕๐. ตอบข้อ ๒. อย่าโอ้อวดว่ารวย สารสำคัญของบท
ร้อยกรองเป็นการสอนให้รู้จักใช้จ่ายเงินทองอย่าง
ระมัดระวัง ไม่อวดรวย สรุ่ยสุร่าย หรือทำสิ่งที่เกินกำลัง
ของตน ซึ่งสอดคล้องกับตัวเลือกนี้ที่สุด

๕๑. ตอบข้อ ๒. วรรคที่ ๒

“เกี่ยวแฝงมุงป่า” เป็นสำนวนที่มีความหมายว่า
ทำอะไรเกินกำลังความสามารถของตน

๕๒. ตอบข้อ ๓. ทำอะไรที่เกินกำลังความสามารถของ
ตน

๕๓. ตอบข้อ ๑. เป็นเพลงอีแซว

เพราะเพลงที่กำหนดเป็นเพลงพื้นบ้านภาคกลางชื่อว่า
เพลงลამะลิลา (ไม่ใช่เพลงอีแซว) มีลักษณะเป็น
กลอนหัวเดียว (กลอนที่ส่งสัมผัสท้ายบาทเป็นเสียง
เดียวกันทุกบาท) และเป็นกลอนปฏิพากย์ (การร้อง
โต้ตอบกันสองฝ่าย)

๕๔. ตอบข้อ ๑. วรรคที่ ๑

เพราะ มีการใช้คำซ้ำ ๒ คู่ คือคำว่า รัก-รัก , ลูก-ลูกโดด
เด่นกว่าวรรคอื่น ๆ

๕๕. ตอบข้อ ๒. วรรคที่ ๒

เพราะ มีการใช้คำสัมผัสอักษรเสียง “ม” ถึง ๔ คำ
คือ หมิ่น-ไม่-แม่น-เหมือน ซึ่งมากกว่าวรรคอื่น ๆ

๕๖. ตอบข้อ ๔. การทดแทนคุณ

บทกลอนกล่าวถึง ความหวังในวรรคที่ ๒ และ ๓
กล่าวถึงความพลัดพรากในวรรคที่ ๔ และมีการ
กล่าวเปรียบเทียบในวรรคที่ ๒ แต่การทดแทนคุณ
ไม่ได้กล่าวถึงชัดเจนเพียงพอ

๕๗. ตอบข้อ ๑. เทศนาโวหาร

เทศนาโวหาร เป็นโวหารที่แสดงการสั่งสอน และ
ชี้แนะคุณและโทษสิ่งที่ควรปฏิบัติ ซึ่งตรงกับบท
กลอนที่มีใจความสั่งสอนให้หาวิชาความรู้ใส่ตัว
และเชื่อฟังคำสั่งสอนของต่อผู้ใหญ่ (ย่า)

๕๘. ตอบข้อ ๑. การเล่นคำซ้ำ

บทร้อยกรองมีการใช้คำว่า “งาม” ซ้ำๆ ในเกือบทุก
วรรค รวมแล้วมีถึง ๑๔ ตำแหน่ง ซึ่งถือว่าเป็นศิลปะ
การใช้คำอย่างหนึ่งที่ทำให้บทร้อยกรองไพเราะยิ่งขึ้น

๕๙. ตอบข้อ ๑. หนักเอาเบาสู้

มะกะโททำงานอย่างขยันขันแข็ง ไม่เกียจงาน ทำงาน
ด้วยความวิริยะอุตสาหะ (มีความอุตสาหะรักษา
พระองค์กลางคืนเป็นกลางวัน) ซึ่งตรงกับความหมาย
ของสำนวนหนักเอาเบาสู้

๖๐. ตอบข้อ ๓. การมีสติรู้ตัว

บทร้อยกรองนี้มีการยกสำนวนไทย “กระต่ายตื่นตูม”
ขึ้นมาประกอบ ซึ่งมีความหมายว่า คนที่แสดงอาการ
ตื่นตกใจง่ายโดยไม่ทันสำรวจให้ถ่องแท้ก่อน นั่นคือ
คนเหล่านี้ควรมีสติรู้ตัว รู้จักคิดไตร่ตรองหาเหตุผล